

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 11.10.2011
COM(2011) 635 окончателен
2011/0284 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за общо европейско право за продажбите

{SEC(2011) 1165 окончателен}
{SEC(2011) 1166 окончателен}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

- Основания и цели на предложението

Различията в договорното право на държавите-членки затрудняват търговците и потребителите, които желаят да се включат в трансграничната търговия в рамките на вътрешния пазар. Пречките, които произтичат от тези различия, разколебават търговците, и по-специално малките и средните предприятия (МСП), да започнат трансгранична търговия или да разширят дейността си на пазарите на други държави-членки. Достъпът на потребителите до продукти, предлагани от търговци в други държави-членки е затруднен.

Понастоящем само един от десет търговци в Съюза, занимаващ се с продажбата на стоки, извършва износ в рамките на Съюза, а повечето от тези, които го правят, изнасят само за малко на брой държави-членки. Пречките, свързани с договорното право, са сред главните фактори, които допринасят за тази ситуация. Проучванията¹ показват, че от поредицата препятствия пред трансграничната търговия, включително данъчни разпоредби, административни изисквания, трудности в доставките, език и култура, търговците поставят пречките, свързани с договорното право, сред най-големите за трансграничната търговия.

Необходимостта търговците да се приспособяват към различните национални системи на договорно право, които може да се прилагат при трансгранични сделки, усложнява и оскъпява трансграничната търговия повече в сравнение с вътрешната търговия, както за сделките между стопански субекти, така и между стопански субекти и потребители.

В условията на трансгранична търговия за търговците обикновено се явяват допълнителни разходи по сделките, в сравнение с тези при вътрешната търговия. Те произтичат от трудното намиране на разпоредбите на приложимото чуждо договорно право, ползването на правни консултации, договарянето на приложимото право при сделки между стопански субекти и адаптирането на договорите спрямо изискванията на потребителското право при сделки между стопански субекти и потребители.

Свързаните с договорното право разходи по сделките и юридическите пречки, произтичащи от различията между различните национални повелителни норми за защита на потребителите, оказват значително въздействие при трансграничните сделки между стопански субект и потребител. По силата на член 6 от Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. относно приложимото право към договорни задължения (Рим I)², когато стопански субект насочва дейността си към потребители в друга държава-членка той трябва да спазва договорното право на тази държава-членка. В случаите, когато страните по договора са

¹ Евробарометър, бюлетин 320 от 2011 г. относно „Европейското договорно право при сделки между стопански субекти“ (*European contract law in business-to-business transactions*), стр. 15, и Евробарометър, бюлетин 321 от 2011 г. относно „Европейското договорно право при сделки между стопански субекти и потребители“ (*European contract law in consumer transactions*), стр. 19.

² ОВ L 177, 4.7.2008 г., стр. 6.

избрали друго приложимо право и когато повелителните разпоредби за защита на потребителите на държавата-членка на потребителя предоставят по-висока степен на защита, е необходимо да се спазват тези повелителни норми от правото на потребителя. Поради това е необходимо търговците да установят предварително дали правото на държавата-членка по обичайното местопребиваване на потребителя предоставя по-висока степен на защита и да гарантират, че техният договор е съобразен с тези изисквания. Съществуващото хармонизиране на потребителското право на равнище Съюз доведе до известно сближаване в някои области, но различията между законодателствата на държавите-членки остават съществени. При сделките по електронен път търговците плащат допълнителни свързани с договорното право разходи поради необходимостта уебсайтовете им да бъдат адаптирани спрямо правните изисквания на всяка държава-членка, към която са насочили дейността си.

При трансгранични сделки между търговци за страните не се прилагат същите ограничения по отношение на приложимото право. Но воденето на преговори и прилагането на чуждо право също оказва голямо икономическо въздействие. Разходите, произтичащи от работа в условията на различни национални законодателства, са тежест, особено за МСП. В отношенията си с по-големи предприятия МСП обикновено трябва да се съгласят да прилагат правото на своя бизнес партньор и да поемат разходите за установяване на съдържанието на приложимото в договора чуждо право и за неговото спазване. При договори между МСП необходимостта да се договаря приложимото право е значителна пречка пред трансграничната търговия. И при двата вида договори (между стопански субекти и между стопански субекти и потребители) за МСП тези допълнителни разходи по сделката понякога могат дори да са несъизмерими със стойността на сделката.

Тези допълнителни разходи по сделката нарастват пропорционално на броя на държавите-членки, към които търговецът изнася. Действително, колкото повече са страните, към които търговците осъществяват износ, толкова по-голямо е значението, което те придават на различията в договорното право като пречка пред търговията. Особено оцетени са МСП — колкото по-малък е оборотът на едно предприятие, толкова по-голям е дялът на разходите по сделката.

В сравнение с вътрешната търговия в трансграничната търговия търговците са изправени също и пред значителна правна сложност, тъй като често трябва да работят с множество национални системи на договорно право с различни особености.

Работата с чуждо право усложнява трансграничните сделки. Търговците поставят трудностите при разбирането на значението на разпоредбите на чуждото договорно право на първо място сред пречките в сделки между стопански субекти и потребители и на трето — в сделки между стопански субекти³. Правната сложност се увеличава при търгуването с държава, чиято правна система е коренно различна, а практиката показва, че двустранната търговия между държави, чиито правни системи имат общ произход, е

³ Евробарометър, бюлетин 320 от 2011 г. относно „Европейското договорно право при сделки между стопански субекти“ (*European contract law in business-to-business transactions*), стр. 15, и Евробарометър, бюлетин 321 от 2011 г. относно „Европейското договорно право при сделки между стопански субекти и потребители“ (*European contract law in consumer transactions*), стр. 19.

с много по-голям обем от търговията между две държави, които нямат този общ произход⁴.

Така различията в договорното право и допълнителните разходи по сделките с усложненията, които те създават при трансгранични сделки, възпират значителен брой търговци, и по-специално МСП, от разширяване на дейността си на пазарите на други държави-членки. Тези различия имат за последица също така и ограничаването на конкуренцията на вътрешния пазар. Стойността на пропуснатите търговски възможности между държавите-членки само поради различия в договорното право възлиза всяка година на десетки милиарди евро.

Пропуснатите възможности в трансграничната търговия имат отрицателни последици и за европейските потребители. Слабата трансгранична търговия води до намален обем на вноса и по-слаба конкуренция между търговците. Това може да доведе до по-ограничен избор на продукти на по-високи цени на потребителския пазар.

Въпреки че пазаруването през граница може да носи значителна икономическа изгода от по-големия брой и по-добри предложения, повечето европейски потребители пазаруват само в собствената си страна. Една от важните причини за това положение е, че поради различията в националните законодателства потребителите често изпитват несигурност за своите права в условията на трансгранична търговия. Например едно от главните им безпокойства е с какви средства за правна защита разполагат, когато продукт, закупен от друга държава-членка, не съответства на договора. Поради това много потребители се разколебават да пазаруват извън пазарите на страната си. Те не се възползват от възможностите на вътрешния пазар, като например от това, че в друга държава-членка често може да се намерят по-добри пазарни предложения от гледна точка на качество и цена.

Електронната търговия улеснява търсенето на пазарни предложения, както и сравняването на цените и на други условия, независимо от мястото на установяване на търговеца. Но когато потребителите се опитат да направят поръчка на търговец от друга държава-членка, те често се натъкват на търговската практика да се отказва продажбата, което обикновено се дължи на различия в договорното право.

Главната **цел** на предложението е да се подобри изграждането и функционирането на вътрешния пазар, като се улесни разширяването на трансграничната търговия за стопанските субекти и пазаруването през граница за потребителите. Тази цел може да бъде постигната чрез предоставянето на самостоятелен и единен набор от норми на договорното право, в които се съдържат разпоредби за защита на потребителите — общото европейско право за продажбите, което следва да се счита за втори режим на договорно право в рамките на националното право на всяка държава-членка.

⁴ A. Turrini и T. Van Ypersele, „Търговци, съдилища и главоблъсканицата с трансграничния ефект“ (*Traders, courts and the border effect puzzle*), *Regional Science and Urban Economics*, брой 40, 2010 г., стр. 82: „При анализа на международната търговия в рамките страните от ОИСР проличава, че при прегледа на специфичните за всяка страна фактори, разстоянието, наличието на обща граница и общ език [...], сходните правни системи оказват значително въздействие върху търговията [...]. Ако правните системи на две държави са с общ произход, търговските потоци между тях средно са с 40 % по-голям обем.“

Ако другата страна по договор се съгласи за това, търговците следва да могат да прилагат общото европейско право за продажбите във всички свои трансгранични сделки в рамките на Европейския съюз вместо да им се налага да се приспособяват към различни национални системи на договорно право. Този втори режим следва да обхваща целия цикъл на съществуване на договора, като по този начин да уреди повечето от въпросите, които се засягат при сключването на трансгранични договори. В резултат на това необходимостта търговците да разберат какви са разпоредбите на националните законодателства на други държави-членки ще бъде ограничена до само няколко, много по-маловажни въпроса, които не са уредени от общото европейско право за продажбите. При сделки между стопански субекти и потребители повече няма да има нужда да се определя кои са повелителните разпоредби за защита на потребителите в правото на потребителя, тъй като в общото европейско право за продажбите ще се съдържат напълно хармонизирани норми за защита на потребителите, които осигуряват висока степен на защита на територията на целия Европейски съюз. При трансгранични сделки между търговци преговорите относно приложимото право ще могат да протичат по-лесно, тъй като страните по договора ще разполагат с възможността да се договорят да прилагат към договорните си отношения общото европейско право за продажбите, което е еднакво достъпно и за двете страни.

Като пряко следствие от това търговците ще могат да спестят допълнителните свързани с договорното право разходи по сделките и ще могат да работят в по-опростена правна среда за трансгранична търговия въз основа на общ набор от норми за целия Европейски съюз. Така търговците ще могат да се възползват в по-голяма степен от вътрешния пазар като разширят търговията си през граница, а вследствие от това ще се увеличи и конкуренцията на вътрешния пазар. Потребителите ще имат полза от подобрения достъп до пазарни предложения от целия Европейски съюз на по-ниски цени и по-рядко ще получават откази за продажба. Те ще имат също по-голяма сигурност за правата си, когато пазаруват през граница въз основа на общ набор от повелителни норми, които предлагат висока степен на потребителска защита.

Общ контекст

Със съобщението си от 2001 г.⁵ Комисията започна процес на широко обществено допитване относно разпокъсаната правна рамка в областта на договорното право и възпрепятстващите последици от това върху трансграничната търговия. През юли 2010 г. Комисията започна обществено допитване с публикуването на „Зелена книга относно възможните политики за постигане на напредък в създаването на европейско договорно право за потребители и предприятия“⁶ (Зелената книга), в която се определят различни възможни политики за укрепване на вътрешния пазар чрез постигане на напредък в областта на европейското договорно право.

В отговор на Зелената книга Европейският парламент публикува на 8 юни 2011 г. решение, в което изразява силна подкрепа за инструмент, който ще подобри изграждането и функционирането на вътрешния пазар и ще създаде ползи за търговците, потребителите и съдебните системи на държавите-членки.

⁵ COM(2001) 398, 11.7.2001 г.

⁶ COM(2010) 348 окончателен, 1.7.2010 г.

В съобщението на Комисията „Европа 2020“⁷ се признава необходимостта търговците и потребителите да могат по-лесно и с по-малко разходи да сключват договори с партньори от други държави-членки, и по-специално чрез постигане на напредък в създаването на незадължително европейско договорно право. В Програмата в областта на цифровите технологии за Европа⁸ се предвижда в европейското договорно право да има един незадължителен инструмент, чрез който да се преодолее разпокъсването в договорното право и да се повиши доверието на потребителите в електронната търговия.

- Съществуващи разпоредби в областта на предложението

Между системите на договорно право на държавите-членки съществуват значителни различия. Първоначално Съюзът започна да законодателства в сферата на договорното право посредством директивите за минимално хармонизиране, приети в областта на законодателството за защита на потребителите. Подходът при минималното хармонизиране е държавите-членки да имат възможност да запазят съществуващите или да въведат по-строги повелителни норми от предвидените в достиженията на правото на ЕС. На практика този подход доведе до различни решения в държавите-членки, дори в области, за които съществува хармонизиране на равнище Съюз. За разлика от това с наскоро приетата директива за правата на потребителите се въвежда пълно хармонизиране в областите на предоставяне на преддоговорна информация на потребителите, право на потребителите на отказ от договори, сключени от разстояние и от договори, сключени извън търговския обект, както и някои аспекти на доставката на стоки и преминаване на риска.

Във връзка с отношенията между търговци Съюзът уреди средствата за борба със забавя в плащането, като определи правила за минимални ставки на лихвените проценти. На международно равнище се прилага по подразбиране Виенската конвенция за международната продажба на стоки (Виенската конвенция), когато страните не са избрали да прилагат друго право. Виенската конвенция урежда някои аспекти на договорите за продажба на стоки, но важни въпроси остават извън нейното приложно поле, като например пороци в съгласието, неравноправни условия на договора и давност. Допълнителни ограничения за нейната приложимост възникват от факта, че не всички държави-членки са подписали Виенската конвенция⁹ и не съществува механизъм, който да гарантира единното ѝ тълкуване.

Някои елементи от законодателството на Съюза са релевантни както към отношенията между стопански субекти, така и към тези между стопански субекти и потребители. Директивата за електронната търговия¹⁰ съдържа правила за действителността на договори, сключени чрез електронни средства, и някои преддоговорни изисквания.

⁷ В Акта за единния пазар (COM(2011) 206 окончателен, 13.4.2011 г., стр. 19) и в Годишния обзор на растежа, Приложение 1, Доклад за напредъка по стратегията „Европа 2020“ (COM(2011) 11 — A1/2, 12.1.2010 г., стр. 5), също се споменава инициативата за европейско договорно право.

⁸ COM(2010) 245 окончателен, 26.8.2010 г., стр. 13.

⁹ Изключение правят Обединеното кралство, Ирландия, Португалия и Малта.

¹⁰ Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2000 г. за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар (ОВ L 178, 17.7.2000 г., стр. 1—16).

В областта на международното частно право Съюзът е приел инструменти относно избора на право, по-специално Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. относно приложимото право към договорни задължения (Рим I)¹¹, а по отношение на задължението за предоставяне на преддоговорна информация — Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. относно приложимото право към извъндоговорни задължения (Рим II)¹². В първия от тези инструменти се уреждат правилата за определяне на приложимото право в областта на договорните задължения, а във втория — в областта на извъндоговорните задължения, включително тези, които произтичат от преддоговорни изяви.

Регламентите Рим I и Рим II ще продължат да се прилагат и няма да бъдат засегнати от предложението. При трансгранични договори ще продължи да е необходимо определянето на приложимото право. Това ще става чрез нормалното прилагане на регламент Рим I. То може да бъде определено от самите страни (член 3 от регламент Рим I), а ако те не го сторят, това ще става въз основа на правилата по подразбиране на член 4 от регламент Рим I. Що се отнася до потребителските договори, съгласно разпоредбите на член 6, параграф 1 от регламент Рим I, ако страните не са избрали приложимо право, то приложимо е правото по обичайното местопребиваване на потребителя.

Общото европейско право за продажбите ще бъде втори режим на договорно право в рамките на националното право на всяка държава-членка. Когато страните са се договорили да прилагат общото европейско право за продажбите, неговите разпоредби ще бъдат единствените национални норми, приложими към въпросите, попадащи в неговото приложно поле. Когато даден въпрос попада в приложното поле на общото европейско право за продажбите, някои други национални норми не могат да се прилагат. Споразумението за прилагането на общото европейско право за продажбите означава избор между два различни набора от правни норми за продажбите в рамките на едно и също национално право. Следователно то не е равнозначно на гореспоменатия избор на приложимо право по смисъла на нормите на международното частно право, затова той не трябва да се бърка с него.

Тъй като общото европейско право за продажбите няма да урежда всички аспекти на договора (напр. незаконност на договора, представителство), съществуващите норми на гражданското право на държавите-членки, приложимо към договора, ще продължават да уреждат такива остатъчни въпроси.

При нормалното прилагане на регламент Рим I обаче съществуват ограничения на избора на право за сделките между стопански субекти и потребители. Ако в сделки между стопански субекти и потребители страните изберат правото на друга държава-членка, различно от това на потребителя, съгласно разпоредбите на член 6, параграф 1 от регламент Рим I такъв избор не може да лиши потребителя от защитата, която му осигуряват повелителните разпоредби на правото по неговото обичайно местопребиваване (член 6, параграф 2 от регламент Рим I). Последната разпоредба обаче няма да има практическо значение, ако в приложимото национално право страните са избрали общото европейско право за продажбите, защото неговите

¹¹ ОВ L 177, 4.7.2008 г., стр. 6.

¹² ОВ L 199, 31.7.2007 г., стр. 40.

разпоредби са еднакви в държавата на избраното право и в държавата на потребителя. Следователно повелителните разпоредби за защита на потребителите в държавата на потребителя не са на по-високо равнище и потребителят не е лишен от защитата на правото по обичайното си местопребиваване.

- Съгласуваност с другите политики и цели на Съюза

Настоящото предложение е съгласувано с целта за постигане на висока степен на защита на потребителите, тъй като съдържа повелителни норми за защита на потребителите, от които страните не могат да се отклонят в тежест на потребителя. Освен това степента на защита, която дават тези повелителни разпоредби, е равна или по-висока от тази в съществуващите достижения на правото на ЕС.

Предложението е съгласувано също и с политиката на Съюза в подкрепа на МСП да се възползват в по-голяма степен от възможностите, предлагани от вътрешния пазар. Общото европейско право за продажбите може да бъде избрано в договори между търговци, по които поне един от тях е МСП, опирайки се на Препоръка на Комисията 2003/361¹³ относно определението на микро-, малки и средни предприятия, като същевременно се държи сметка за бъдещото развитие на сектора.

Накрая, предложението е съгласувано с международната търговска политика на Съюза в това, че няма дискриминационен характер спрямо страни от трети държави, които също могат да изберат да прилагат общото европейско право за продажбите, при условие че една от страните по договора е установена в държава-членка.

Настоящото предложение не засяга бъдещи инициативи на Комисията, свързани с търсене на отговорност при нарушаване на Договора за функционирането на Европейския съюз, например свързани с правилата в областта на конкуренцията.

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- Консултация със заинтересованите страни

С публикуването на Зелената книга Комисията започна широко обществено допитване, което приключи на 31 януари 2011 г. В отговор на допитването относно Зелената книга Комисията получи 320 отзива от всички категории заинтересовани страни от целия Съюз. Много от отговорилите се изразиха в подкрепа на Вариант 1 (публикуване на резултатите от работата на експертната група) и Вариант 2 („набор от инструменти“ за законодателите на Съюза). Вариант 4 (незадължителен инструмент на европейско договорно право) получи подкрепа, както самостоятелно, така и в съчетание с набора от инструменти, от няколко държави-членки, както и от други заинтересовани страни. Подкрепата бе дадена при условие, че бъдат изпълнени някои условия, като например да се осигури висока степен на защита на потребителите, както и ясни и достъпни разпоредби. Едно от главните безпокойства, изразени в отзивите за Зелената книга, дадени от заинтересованите страни, бе липсата на яснота по отношение на същностното съдържание на един възможен инструмент на европейското договорно право. В отговор на тази загриженост Комисията предостави на заинтересованите

¹³ ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36.

страни възможност да направят коментари на проучването за осъществимост, разработено от експертната група по европейско договорно право.

В отзивите за Зелената книга бяха изразени и предпочитания за материалното приложно поле на инструмента. В резултат на това предложението е съсредоточено върху договорите за продажба на стоки.

С решение от 26 април 2010 г.¹⁴ Комисията създаде експертната група по европейско договорно право. Задачата на тази група бе да извърши проучване за осъществимост на възможността за един бъдещ инструмент по европейско договорно право, който да обхваща главните аспекти, възникнали в практиката при трансгранични сделки.

През септември 2010 г. бе създадена група от ключови заинтересовани страни (сдружения на предприятия и потребители, представители на банковия и застрахователния сектор и на юридическите професии — адвокати и нотариуси) с цел да дава на експертната група становища от перспективата на практиката относно достъпността на разработените в проучването за осъществимост норми. Проучването за осъществимост бе публикувано на 3 май 2011 г., а до 1 юли 2011 г. се проведеха неофициални консултации.

- Оценка на въздействието

В оценката на въздействието се анализират седемте варианта на политика, определени в Зелената книга, като докладът за оценката на въздействието съдържа пълно описание и анализ на тези варианти.

Тези варианти бяха сценарий със запазване на статуквото (без промени в политиката), „набор от инструменти“ за законодателите, препоръка за общо европейско право за продажбите, регламент за създаване на незадължително общо европейско право за продажбите, директива (за пълно или минимално хармонизиране) в областта на задължително общо европейско право за продажбите, регламент за създаване на европейско договорно право и регламент за създаване на европейски граждански кодекс.

След сравнителен анализ на въздействието на тези варианти в доклада за оценката на въздействието се прави заключението, че с вариантите за незадължителен единен режим на договорно право, директива за пълно хармонизиране и регламент за създаване на задължителен единен режим на договорно право биха се осъществили целите на политиката. Въпреки че последните два инструмента биха намалили значително разходите на търговците по сделките и биха предложили една по-опростена правна среда за желаещите да осъществяват трансгранична търговия, тези варианти биха създали също така и значителна тежест за търговците, тъй като тези от тях, които осъществяват само вътрешна търговия, също ще трябва да се адаптират към новата правна рамка. Разходите, свързани със запознаването с това ново право със задължителен характер, ще бъдат особено големи в сравнение с тези за незадължителен единен режим на договорно право, защото ще се отразят върху всички търговци. От друга страна незадължителният единен режим на договорно право ще доведе до еднократни разходи само за онези търговци, които желаят да го използват за своята

¹⁴ ОВ L 105, 27.4.2010 г., стр. 109.

трансгранична търговия. Поради това бе счтено, че създаването на незадължителен единен режим на договорно право е най-балансираната мярка, тъй като ще се намалят разходите по сделките на търговците, които изнасят за множество държави-членки, и на потребителите ще се предостави по-голям избор от продукти на по-ниски цени. Същевременно ще се повиши степента на защита на потребителите, които пазаруват през граница, като по този начин се създаде доверие, тъй като те ще имат еднакви права навсякъде в Съюза.

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

- **Обобщение на предлаганите мерки**

В предложението се предвижда създаването на общо европейско право за продажбите. Чрез него се хармонизират националните системи на договорно право на държавите-членки, като не се налагат изменения във вече съществуващото национално договорно право, а се създава в рамките на националното право на всяка държава-членка втори режим на договорно право спрямо договорите, включени в неговото приложно поле, което е еднакво за целия Европейски съюз, като този режим ще съществува наред с вече съществуващите норми на националното договорно право. Общото европейско право за продажбите ще се прилага на доброволна основа за трансгранични договори при наличието на изрично споразумение на страните.

- **Правно основание**

Настоящото предложение се основава на член 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

В предложението се предвижда самостоятелен и единен набор от напълно хармонизирани норми на договорното право, включващ норми за защита на потребителите, под формата на общо европейско право за продажбите, което следва да се счита за втори режим на договорно право в рамките на националното право на всяка държава-членка, приложим към трансгранични сделки при наличието на действително споразумение между страните. Това споразумение не е равнозначно на избор на приложимо право по смисъла на нормите на международното частно право и не трябва да се бърка с него. Вместо това този избор се прави в рамките на националното право, което е приложимо съгласно нормите на международното частно право.

Това решение има за цел изграждането и функционирането на вътрешния пазар. То ще премахне пречките пред упражняването на основни свободи, които са резултат от различията в националните законодателства, и по-специално допълнителните разходи по сделките и правните усложнения, които възникват за търговците при сключване на трансгранични сделки, както и липсата на увереност у потребителите относно правата им при пазаруване в друга страна от ЕС, като всички те имат преки последици за изграждането и функционирането на вътрешния пазар и ограничават конкуренцията.

В съответствие с член 114, параграф 3 от ДФЕС общото европейско право за продажбите ще гарантира висока степен на защита на потребителите чрез създаването на собствен набор от повелителни норми, които запазват или увеличават степента на защита, с която се ползват потребителите по силата на съществуващото потребителско право на ЕС.

- Принцип на субсидиарност

Предложението е съобразено с принципа на субсидиарност, определен в член 5 от Договора за Европейския съюз (ДЕС).

Целта на предложението, а именно да допринесе за правилното функциониране на вътрешния пазар като предостави единен набор от норми на договорното право на доброволна основа, има ясно трансгранично измерение и не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите-членки в рамките на националните им системи.

Докато различията в националните системи на договорно право продължават да създават значителни допълнителни разходи по сделките в трансграничната търговия, целта за изграждането на вътрешния пазар чрез улесняване на разширяването на трансграничната търговия за търговците и на пазаруването през граница за потребителите не може да бъде постигната в пълна степен.

С приемането на несъгласувани мерки на национално равнище държавите-членки няма да могат да премахнат допълнителните разходи по сделките и правните усложнения, които произтичат за търговците от различията в националните системи на договорно право при трансграничната търговия в ЕС. Потребителите ще продължат да имат по-малък избор и ограничен достъп до продукти от други държави-членки. Също така на тях ще им липсва увереност, която създава у тях познаването на правата им.

Следователно целта на предложението може по-успешно да бъде постигната чрез действия на равнище Европейски съюз, в съответствие с принципа на субсидиарност. Съюзът е в най-подходяща позиция да се справи с проблемите на правната разпокъсаност посредством мерки в областта на договорното право, които сближават нормите, приложими при трансгранични сделки. Освен това, с развитието на тенденциите на пазара и необходимостта от незабавни самостоятелни действия на държавите-членки, например за регулиране на възникващия пазар на цифрово съдържание, законодателните различия, които водят до по-високи разходи по сделките и празноти в защитата на потребителите, вероятно ще се увеличават.

- Принцип на пропорционалност

Предложението е съобразено с принципа на пропорционалност, определен в член 5 от Договора за Европейския съюз (ДЕС).

Приложното поле на предложението се ограничава до аспектите, които създават реални проблеми при трансграничните сделки, без да се простира върху аспекти, които най-добре се решават от националното право. По отношение на материалното му приложно поле предложението съдържа разпоредби, които уреждат правата и задълженията на страните по време на целия цикъл на съществуване на договора, но не включва например правилата за представителството, за които е по-малко вероятно да станат предмет на спор. От гледна точка на териториалното му приложно поле предложението включва трансгранични дейности, при които възникват проблеми, като допълнителни разходи по сделката и правни усложнения. Накрая, приложно поле на предложението по отношение на лицата е ограничено до сделки, при които са налице проблемите на вътрешния пазар, т.е. отношения между стопански субекти, по които най-малко една от страните е МСП, както и отношения между стопански субекти и потребители. Не се включват договори, сключени между частни лица и договори между търговци, по които

никоя от страните не е МСП, тъй като не съществува наложила се от практиката необходимост от действия за тези видове трансгранични договори. Регламентът предоставя на държавите-членки две възможности — да решат да предоставят общото европейско право за продажбите за прилагане от страните в условията на изцяло вътрешна търговия и към договори, сключени между търговци, никой от които не е МСП.

При сравняването му с другите възможни анализирани варианти предложението е пропорционална мярка, поради незадължителния и доброволен характер на общото европейско право за продажбите. Това означава, че неговото прилагане зависи от споразумение на страните по договора, когато те съвместно сметат това за полезно при дадена трансгранична сделка. Обстоятелството, че общото европейско право за продажбите представлява набор от норми с незадължителен характер, които се прилагат само при трансгранични ситуации, означава също така, че то може да допринесе за премахването на пречки пред трансграничната търговия, без да засяга дълбоко вкоренените национални правни системи и традиции. Общото европейско право за продажбите ще представлява незадължителен режим в допълнение на вече съществуващите норми на договорното право, без да ги заменя. Затова законодателната мярка ще се разпростре само доколкото е необходимо за създаването на допълнителни възможности за търговците и потребителите на единния пазар.

- Избор на инструменти

Инструментът, избран за тази инициатива, е регламент за незадължително общо европейско право за продажбите.

С един необвързващ инструмент, като например набор от инструменти за законодателите на ЕС или препоръка, отправена до държавите-членки, няма да се изпълни целта за подобряване изграждането и функционирането на вътрешния пазар. С директива или регламент, които да заменят националните законодателства със задължително европейско договорно право, ще се отиде твърде далеч, тъй като ще се наложи търговците на вътрешните пазари, нежелаещи да продават извън границите на страната си, да понесат разходи, които не са оправдани от икономии, които могат да се реализират само при извършването на трансгранични сделки. Освен това с една директива за определяне на минимални стандарти за задължително европейско договорно право няма да се даде подходящо решение, тъй като няма да се постигне степента на правна сигурност и необходимата единност, за да бъдат намалени разходите по сделките.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

След като предложението бъде прието, Комисията ще създаде база данни за обмен на информация относно окончателни съдебни решения, отнасящи се до общото европейско право за продажбите или до всяка друга разпоредба на регламента, както и на съответни съдебни решения на Съда на Европейския съюз. Разходите, свързани с тази база данни, вероятно ще се увеличават с нарастването на броя на окончателните съдебни решения. В същото време Комисията ще организира обучения за юристи,

които работят с общото европейско право за продажбите¹⁵. С времето тези разходи вероятно ще намалеят, след като се усвоят знанията за функционирането на общото европейско право за продажбите.

5. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

- Опростяване

Предложението за незадължителен втори режим на договорно право има това предимство, че без да заменя националните системи на договорно право на държавите-членки, позволява на страните да прилагат един набор от норми на договорното право навсякъде в ЕС. Този самостоятелен и единен набор от норми има потенциала да предложи на страните решение на най-често срещаните проблеми, които могат да възникнат в трансграничната търговия във връзка с договорното право. Поради това за търговците тази възможност ще премахне необходимостта от проучване на различните национални закони. За да се помогне на потребителите да разберат правата си в рамките на общото европейско право за продажбите, ще им бъде представена стандартна информационна бележка, която ще ги информира за правата им.

Накрая, предложението има потенциал да осигури съгласуваност с бъдещото законодателство на ЕС в други области на политиката, в които ще намери приложение договорното право.

- Клауза за преразглеждане

В предложението се предвижда да се направи преглед на прилагането на общото европейско право за продажбите или на всяка друга разпоредба на регламента пет години след началната дата на неговото прилагане, като се вземат предвид, наред с другото, необходимостта да се разшири допълнително приложното му поле във връзка с договорите между стопански субекти, развитието на пазара и технологиите по отношение на цифровото съдържание и бъдещото развитие на достиженията на правото на Съюза. За тази цел Комисията ще представи на Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет доклад, придружен, ако е необходимо, от предложения за изменение на регламента.

- Европейско икономическо пространство

Предлаганият регламент е от значение за ЕИП и поради това следва да обхваща Европейското икономическо пространство.

- Обяснение на предложението

Предложението се състои от три основни части: регламент, приложение I към регламента, съдържащо нормите на договорното право (общото европейско право за продажбите), и приложение II, съдържащо стандартна информационна бележка.

A. Регламентът

¹⁵ Съобщение на Комисията относно „Изграждане на доверие в правосъдието в целия ЕС, Ново измерение на европейското съдебно обучение“ (COM(2011) 551 окончателен, 13.9.2011 г.).

В *член 1* са установени целта и предмета на регламента.

В *член 2* се съдържа списък с определения на понятията, използвани в регламента. Въпреки че някои определения вече съществуват в съответното законодателство на Съюза, други са понятия, които се дефинират за първи път.

В *член 3* е направено описание на незадължителния характер на нормите на договорното право за трансгранични договори за продажба на стоки, предоставяне на цифрово съдържание и на свързани услуги.

В *член 4* се определя териториалното приложно поле на регламента, което е ограничено до трансгранични договори.

В *член 5* се определя материалното приложно поле на договорите за продажба на стоки, за предоставяне на цифрово съдържание и на свързани услуги, като например монтаж и ремонт.

В *член 6* от приложното поле са изключени договорите със смесена цел и продажбата на вноски.

В *член 7* се установява приложно поле по отношение на лицата, което се разширява до договори между стопански субекти и потребители и до някои договори между стопански субекти, по които поне едната страна е МСП.

В *член 8* се пояснява, че изборът на общото европейско право за продажбите изисква споразумение на страните по договора. При договори между стопански субекти и потребители изборът на общото европейско право за продажбите е действителен само когато съгласието на потребителя е дадено с изрично изявление, отделно от изявлението, с което той дава съгласието си за сключването на договора.

В *член 9* се установяват няколко изисквания за предоставяне на информация относно общото европейско право за продажбите в договори между търговец и потребител. Поспециално потребителите следва да получат информационната бележка от приложение II.

В *член 10* от държавите-членки се изисква да гарантират, че съществуват санкции за нарушаване от търговците на задължението за спазване на специалните изисквания, установени в членове 8 и 9.

В *член 11* се прави пояснението, че вследствие на действителен избор на общото европейско право за продажбите, то е единственото приложимо право към въпросите, уредени от неговите норми, и че следователно към такива въпроси, попадащи в неговото приложно поле, други национални норми не се прилагат. Изборът на общото европейско право за продажбите поражда обратно действие по отношение на спазването на задълженията за предоставяне на преддоговорна информация и на средствата за правна защита при неспазване на тези задължения.

В *член 12* се изяснява, че регламентът не засяга прилагането на информационните изисквания на Директива 2006/123/ЕО относно услугите на вътрешния пазар¹⁶.

¹⁶ ОВ L 376, 27.12.2006 г., стр. 36.

В *член 13* на държавите-членки се предоставя възможността да приемат законодателство, с което да предоставят общото европейско право за продажбите за прилагане от страните в условията на изцяло вътрешна търговия и към договори между търговци, никой от които не е МСП.

В *член 14* се установява изискването държавите-членки да уведомяват за окончателните съдебни решения на своите съдилища, в които се тълкуват разпоредбите на общото европейско право за продажбите или всяка друга разпоредба на регламента. Комисията ще създаде база данни за тези съдебни решения.

В *член 15* се съдържа клауза за преглед.

В *член 16* се предвижда регламентът да влезе в сила на двадесетия ден след публикуването си в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Б. Приложение I

В приложение I се съдържа текстът на общото европейско право за продажбите.

В *част I „Уводни разпоредби“* се установяват основните принципи на договорното право, които всички страни трябва да спазват, като например принципите на добросъвестност и почтеност в оборота. Принципът за свобода на договарянето гарантира на страните също, че те могат да се отклонят от прилагането на нормите на общото европейско право за продажбите, освен в случаите, когато нормите са изрично определени като повелителни, като например нормите за защита на потребителите.

В *част II „Сключване на обвързващ договор“* са включени разпоредби за правото на страните да получат важна преддоговорна информация и правила за начина на договаряне между две страни. В тази част са включени също и специфични разпоредби, които дават на потребителите право на отказ от договори, сключени от разстояние или извън търговския обект. Накрая, в нея се съдържат разпоредби относно унищожаемостта на договорите поради грешката, измамата, заплашването или непочтеното възползване.

В *част III „Оценка на съдържанието на договора“* се съдържат общи разпоредби относно начина, по който следва да се тълкуват условията на договора в случай на неяснота. В нея се съдържат и правила относно съдържанието и последиците на договорите, както и това кои условия на договора могат да се окажат неравноправни и поради това недействителни.

В *част IV „Задължения и средства за правна защита на страните по договор за продажба“* са изложени подробно специфични правила за договори за продажба и договори за предоставяне на цифрово съдържание, които включват задълженията на продавача и купувача. В тази част са включени също и правила за средствата за правна защита в случай на неизпълнение от страна на продавача и купувача.

В *част V „Задължения и средства за правна защита на страните по договор за свързани услуги“* се разглеждат случаите, когато продавачът предоставя, в тясна връзка с договор за продажба на стоки или за предоставяне на цифрово съдържание, някои услуги, като например монтаж, ремонт или поддръжка. В тази част се дава обяснение на специфичните правила, които се прилагат в тези случаи, и по-специално какви са правата и задълженията на страните по тези договори.

В *част VI „Обезщетение и лихви“* са включени допълнителни общи правила за обезщетение за вреди и за дължими лихви вследствие на забавено плащане.

В *част VII „Връщане“* са изложени правилата, приложими спрямо това, което трябва да се върне, когато договорът е бил унищожен или прекратен.

В *част VIII „Давност“* се уреждат последиците от изтичането на определен срок за упражняването на правата по договора.

В *допълнение 1* се съдържа образецът на указанията за отказ, който търговецът трябва да предостави на потребителя преди сключването на договор от разстояние или договор извън търговския обект, а в *допълнение 2* се съдържа образецът на формуляра за отказ.

В. Приложение II

В приложение II се съдържа стандартната информационна бележка относно общото европейско право за продажбите, която търговецът трябва да предостави на потребителя преди сключването на споразумение за прилагане на общото европейско право за продажбите.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за общо европейско право за продажбите

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹⁷,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите¹⁸,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като има предвид, че:

- (1) Все още съществуват значителни пречки пред трансграничната икономическа дейност, които не позволяват на вътрешния пазар да разгърне целия си потенциал за растеж и създаване на работни места. Понастоящем само един от десет търговци в Съюза извършва износ на стоки в рамките на Съюза, а повечето от тези, които го правят, изнасят само за малко на брой държави-членки. От целия набор от пречки пред трансграничната търговия, включително данъчните разпоредби, административните изисквания, трудностите в доставките, езика и културата, търговците смятат трудностите при разбирането на значението на разпоредбите на чуждото договорно право за една от най-големите пречки в сделките между стопански субекти и между стопански субекти и потребители. Това води също така до ощетяване на потребителите поради ограничения достъп до стоките. Различията в националното договорно право следователно възпрепятстват упражняването на основни свободи, като свободата на предоставяне на стоки и услуги, и представляват пречка пред функционирането и непрекъснатото изграждане на вътрешния пазар. Те също имат като последица ограничаването на конкуренцията, особено на пазарите на по-малките държави-членки.

¹⁷ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

¹⁸ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

- (2) Договорите са крайно необходим правен инструмент за всяка икономическа сделка. Необходимостта обаче търговците да определят или да договорят приложимото право, да схванат значението на разпоредбите на дадено чуждо приложимо право, което често е свързано с превод, да ползват правни консултации за запознаване с изискванията на това право и да адаптират своите договори спрямо различните национални закони, които се прилагат при трансгранични сделки, в по-голяма степен усложнява и оскъпява трансграничната търговия в сравнение с вътрешната търговия. Така свързаните с договорното право пречки се явяват значителна спънка за голям брой ориентирани към износа търговци, които се колебаят да започнат трансгранична търговска дейност или да разширят дейността си в повече държави-членки. Тяхното възпиращо действие е особено силно за малките и средните предприятия (МСП), за които разходите за навлизане на няколко чужди пазара често са твърде високи спрямо оборота им. Като резултат от това търговците пропускат възможността да реализират икономии, които биха направили, ако беше възможно да предлагат на пазара стоки и услуги въз основа на единно договорно право за всички свои трансгранични сделки, а в условията на онлайн търговия — на един-единствен уебсайт.
- (3) Свързаните с договорното право разходи по сделките, за които бе доказано, че са значителни, и правните пречки, които произтичат от различията между националните повелителни норми за защита на потребителите, имат пряко въздействие върху функционирането на вътрешния пазар по отношение на сделките между стопански субекти и потребители. По силата на член 6 от Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. относно приложимото право към договорни задължения (Регламент (ЕО) № 593/2008)¹⁹, когато търговец насочва дейността си към потребители в друга държава-членка, се прилагат разпоредбите за защита на потребителите на държавата-членка по обичайното местопребиване на потребителя, които предоставят по-висока степен на защита, и страните не могат да се отклонят от тях чрез споразумение съгласно това право, дори когато страните са избрали различно приложимо право. Поради това е необходимо търговците да установят предварително дали потребителското право предоставя по-висока степен на защита и да гарантират, че договорът им е съобразен с изискванията на това право. Освен това, в електронната търговия адаптирането на уебсайтове, които трябва да бъдат съобразени с повелителните изисквания на приложимото чуждо потребителско договорно право, води до допълнителни разходи. Съществуващото хармонизиране в областта на потребителското право на равнище на Съюза доведе до известно сближаване на законодателствата в някои области. Все пак остават съществени различия между законодателствата на държавите-членки. Съществуващото хармонизиране дава на държавите-членки широк диапазон от възможности за това как да спазят изискванията на законодателството на Съюза и каква степен на защитата на потребителите да определят.
- (4) Свързаните с договорното право пречки, които не позволяват на търговците да се възползват в пълна степен от потенциала на вътрешния пазар, ощетяват и потребителите. Слабата трансгранична търговия води до намален обем на вноса

¹⁹ ОВ L 177, 4.7.2008 г., стр. 6.

и по-слаба конкуренция. Потребителите могат да бъдат ошетени от ограничения избор на стоки на по-високи цени, както поради това, че по-малко чужди търговци предлагат продуктите и услугите си направо на тях, така и косвено в резултат от ограничената трансгранична търговия между стопанските субекти на ниво продажби на едро. Въпреки че пазаруването през граница може да носи значителна икономическа изгода с оглед на по-големия брой и по-добри предложения, много потребители не се решават да пазаруват в друга държава поради неувереността в правата си. Някои от основните притеснения на потребителите са свързани с договорното право, например доколко те биха получили адекватна защита, в случай че закупят дефектен продукт. Вследствие на това значителен брой потребители предпочитат да пазаруват в страната си, дори това да означава, че разполагат с по-ограничен избор или че плащат по-високи цени.

- (5) Освен това потребителите, които желаят да спечелят от разликите в цените между различните държави-членки като пазаруват от търговци от друга държава-членка, често са затруднени поради отказа на търговците да продават. Въпреки че електронната търговия до голяма степен улеснява търсенето на пазарни предложения, както и сравняването на цените и на други условия, независимо от мястото на установяване на търговеца, търговците много често отказват да изпълняват поръчки на потребители от чужбина, защото се въздържат от трансгранични сделки.
- (6) Различията в националните системи на договорно право представляват пречка, която не позволява на потребители и търговци да се ползват от предимствата на вътрешния пазар. Тези пречки, свързани с договорното право, биха били значително смекчени, ако договорите биха могли да се основават на единен набор от норми на договорното право, независимо от мястото на установяване на страните по договора. Такъв единен набор от норми на договорното право следва да урежда целия цикъл на съществуване на даден договор, като по този начин обхваща областите, които са най-важни при сключването на договорите. Той трябва да включва също така напълно хармонизирани разпоредби за защита на потребителите.
- (7) Тези различия между националните системи на договорно право и тяхното въздействие върху трансграничната търговия водят и до ограничаване на конкуренцията. При ниско равнище на трансгранична търговия има по-малко конкуренция и следователно по-малко стимули за търговците да бъдат по-иновативни и да подобрят качеството на своите продукти или да намалят цените. По-специално в по-малките държави-членки с ограничена вътрешна конкуренция, решението на чуждестранните търговци да се въздържат от навлизане на тези пазари поради разходите и усложненията може да ограничи конкуренцията на тези пазари, което ще доведе до значителни последици върху възможностите за избор и равнището на цените на предлаганите продукти. Освен това пречките пред трансграничната търговия могат да застрашат конкуренцията между МСП и по-големите предприятия. С оглед на значително въздействие на разходите по сделките спрямо оборота, за едно МСП е много по-вероятно да се въздържи от навлизане на чужд пазар, отколкото за едно по-голямо и конкурентно предприятие.

- (8) За преодоляването на тези свързани с договорното право пречки страните следва да разполагат с възможността да се договорят, че техните договори ще се уреждат от единен набор от норми на договорното право („общо право за продажбите“), които имат същото значение и се тълкуват еднакво във всички държави-членки. Общото европейско право за продажбите следва да представлява допълнително решение, с което се увеличават възможностите за избор на страните и което може да бъде свободно прилагано, когато те съвместно сметат това за полезно, с цел да бъде улеснена трансграничната търговия и да бъдат намалени разходите по сделките и пропуснатите ползи, както и други свързани с договорното право пречки пред трансграничната търговия. То следва да стане основа на договорните взаимоотношения само когато страните съвместно решат да го прилагат.
- (9) С настоящия регламент се създава общо европейско право за продажбите. Чрез него се хармонизират националните системи на договорно право на държавите-членки, като не се налагат изменения във вече съществуващото национално договорно право, а се създава в рамките на националното право на всяка държава-членка втори режим на договорно право спрямо договорите от неговото приложно поле. Този втори режим следва да е еднакъв за целия Съюз и да съществува наред с вече съществуващите норми на националното договорно право. Общото европейско право за продажбите следва да се прилага на доброволна основа за трансгранични договори при наличието на изрично споразумение на страните.
- (10) Съгласието за прилагане на общото европейско право за продажбите следва да бъде избор, направен в рамките на обхвата на съответното национално законодателство, което се прилага съгласно Регламент (ЕО) № 593/2008 или по отношение на задълженията за предоставяне на преддоговорна информация — съгласно Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. относно приложимото право към извъндоговорни задължения (Регламент (ЕО) № 864/2007)²⁰, или съгласно всяка друга релевантна състълкновителна норма. Следователно съгласието за прилагане на общото европейско право за продажбите не следва да е равнозначно на избор на приложимо право по смисъла на състълкновителните норми и не трябва да се бърка с него, нито да засяга състълкновителните норми. Настоящият регламент следователно няма да засегне никоя от съществуващите състълкновителни норми
- (11) Общото европейско право за продажбите следва да съдържа пълен набор от напълно хармонизирани повелителни норми за защита на потребителите. В съответствие с член 114, параграф 3 от Договора тези норми следва да гарантират висока степен на защита на потребителите с оглед увеличаване на доверието на потребителите в общото европейско право за продажбите и стимулирането им по този начин да сключват трансгранични договори на това основание. В тези норми следва да се запази или увеличи степента на защита, с която се ползват потребителите по силата на законодателство на Съюза в областта на защитата на потребителите.

²⁰

ОВ L 199, 31.7.2007 г., стр. 40.

- (12) Тъй като общото европейско право за продажбите съдържа пълен набор от напълно хармонизирани повелителни норми за защита на потребителите, няма да има различия между законодателствата на държавите-членки в тази област, когато страните са избрали да прилагат това право. Следователно член 6, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 593/2008, който се обуславя от съществуването на различна степен на защита на потребителите в държавите-членки, няма да има практическо значение за въпросите, уредени от общото европейско право за продажбите.
- (13) Общото европейско право за продажбите следва да се прилага към трансгранични договори, защото именно в този контекст несъответствията между националните законодателства водят до усложнения и допълнителни разходи и разколебават страните от участие в договорни отношения. При договори между стопански субекти трансграничният характер на даден договор следва да се определя въз основа на обичайното местопребиваване на страните. При договор между стопански субект и потребител трансграничното изискване следва да се счита изпълнено, когато или основният адрес, посочен от потребителя, адресът за доставка на стоките, или адресът на фактуриране, посочен от потребителя, се намира в държава-членка, но извън държавата, в която се намира обичайното местопребиваване на търговеца.
- (14) Прилагането на общото европейско право за продажбите не следва да бъде ограничено само до трансгранични ситуации, включващи държави-членки, а да може да се прилага и за улесняване на търговията между държави-членки и трети държави. Когато участват потребители от трети държави, съгласието да се прилага общото европейско право за продажбите, което за тях ще е равнозначно на избор на чуждо право, следва да се подчинява на приложимите сълъкновителни норми.
- (15) Търговците, които сключват както изцяло вътрешнотърговски, така и трансгранични търговски сделки, може също така да сметат за полезно да прилагат един единствен и уеднаквен договор към всички свои сделки. Затова държавите-членки следва да имат свободата да решат дали да предоставят общото европейско право за продажбите на разположение и на страните по договори за прилагане във вътрешната търговия.
- (16) Общото европейско право за продажбите следва да може да се прилага по-специално при продажбата на движими стоки, включително при изработката или производството на такива стоки, тъй като това е единственият икономически най-важен вид договор, който може да дава конкретни възможности за растеж в трансграничната търговия, особено в електронната търговия.
- (17) За да отразява увеличаващото се значение на цифровата икономика, приложното поле на общото европейско право за продажбите следва да обхваща и договорите за предоставяне на цифрово съдържание. Преносът на цифрово съдържание с цел съхранение, обработка и достъп, както и за повторна употреба, като например изтеглянето на музика, бързо се увеличава и има голям потенциал за бъдещ растеж, но все още е свързано с твърде много правни различия и несигурност. Следователно общото европейско право за продажбите следва да обхваща и предоставянето на цифрово съдържание, независимо дали това цифрово съдържание се предоставя на материален носител или не.

- (18) Често цифровото съдържание се предоставя не срещу заплащане, а съчетано с отделни платени стоки или услуги, като включва и непарични съображения, като например предоставянето на достъп до лични данни или безплатно в контекста на пазарна стратегия, основана на очакването на един по-късен етап потребителят да закупи продукти с допълнително или по-сложно цифрово съдържание. Предвид тази специфична пазарна структура и факта, че недостатъци в предоставеното цифрово съдържание може да засегнат икономическите интереси на потребителите, независимо от условията, при които е било предоставено, прилагането на общото европейско право за продажбите не следва да зависи от това дали въпросното специфично цифрово съдържание е платено.
- (19) С оглед постигането на максимална добавената стойност на общото европейско право за продажбите в неговото материално приложно поле следва да бъдат включени също и определени предоставяни от продавача услуги, които са в пряка и тясна връзка със специфичните стоки или цифрово съдържание, които са били предоставени на основание общото европейско право за продажбите, и на практика често се предлагат в съчетание едновременно в същия или свързан с основния договор, като най-често това са ремонта, поддръжка и монтаж на стоките или цифровото съдържание.
- (20) Общото европейско право за продажбите не следва да обхваща свързани договори, по силата на които купувачът придобива стоки или получава услуга от трето лице. Това няма да е уместно, тъй като третото лице не е част от споразумението между страните по договора за прилагане на нормите на общото европейско право за продажбите. Свързан договор с трето лице следва да се урежда от съответното национално право, което се прилага съгласно Регламент (ЕО) № 593/2008 и Регламент (ЕО) № 864/2007 или съгласно всяка друга релевантна съгласователна норма.
- (21) За да бъдат разрешени съществуващите проблеми на вътрешния пазар и конкуренцията по един целенасочен и съгласуван начин, приложното поле по отношение на лицата на общото европейско право за продажбите следва да бъде съсредоточено върху страните, които понастоящем са разколебани да осъществяват икономическа дейност в чужбина поради различията между националните системи на договорно право, което оказва значително отрицателно въздействие върху трансграничната търговия. То следва да обхваща всички сделки между стопански субекти и потребители и договорите между търговци, по които поне един от тях е МСП, опирайки се на Препоръка на Комисията 2003/361 от 6 май 2003 г. относно определението на микро-, малки и средни предприятия²¹. Това обаче трябва да става, без да се засяга възможността държавите-членки да примат законодателство, с което да предоставят общото европейско право за продажбите за прилагане при договори между търговци, нито един от които не е МСП. При всички случаи при сделките между стопански субекти търговците разполагат с пълна свобода на договаряне и се насърчават при съставянето на своите договорни условия да се ръководят от общото европейско право за продажбите.

²¹ ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36.

- (22) Съгласието между страните по договора е необходимо условие, за да се прилага общото европейско право за продажбите. Това съгласие следва да отговаря на строги изисквания при сделките между стопански субекти и потребители. Тъй като на практика в повечето случаи търговецът е този, който предлага да се прилага общото европейско право за продажбите, потребителите трябва да са напълно наясно с факта, че дават съгласието си да се прилагат норми, които са различни от тези в тяхното вече съществуващо национално право. Следователно съгласието на потребителя да се прилага общото европейско право за продажбите следва да бъде допустимо единствено под формата на изрично изявление, отделно от изявлението, с което той дава съгласието си за сключването на договора. Поради това не трябва да е възможно да се предлага прилагането на общото европейско право за продажбите като част от условията по договора, който се сключва, и по-специално като елемент от общите условия на договора на търговеца. Търговецът следва да предостави на потребителя потвърждаване на споразумението да се прилага общото европейско право за продажбите на траен носител.
- (23) Освен съзнателен избор, съгласието на потребителя да се прилага общото европейско право за продажбите трябва да бъде и основаващ се на факти избор. Поради това търговецът следва не само да насочи вниманието на потребителя върху факта, че възнамерява да прилага общото европейско право за продажбите, но също и да предостави информация за неговото естество и основните му характеристики. За да се улеснят търговците в изпълнението на тази задача и по този начин да се избегне ненужната административна тежест, и за да се осигури съгласуваност в степента и качеството на информацията, която се дава на потребителите, търговците следва да им предоставят стандартната информационна бележка, предоставена с настоящия регламент и на разположение в превод на всички официални езици на Съюза. Когато не е възможно на потребителите да се предостави информационната бележка, например в контекста на един телефонен разговор или когато търговецът не е предоставил информационната бележка, споразумението да се прилага общото европейско право за продажбите не следва да бъде обвързващо за потребителя, докато не получи информационната бележка заедно с потвърждаване на споразумението и докато впоследствие не изрази съгласие.
- (24) За да се избегне избиращото прилагане на определени елементи от общото европейско право за продажбите, което би нарушило равновесието между правата и задълженията на страните и би се отразило отрицателно върху степента на защита на потребителите, изборът следва да обхваща общото европейско право за продажбите в неговата цялост, а не само определени части от него.
- (25) Когато за въпросния договор иначе би се прилагала Конвенцията на Организацията на обединените нации относно договорите за международна продажба на стоки, изборът на общото европейско право за продажбите следва да означава по подразбиране споразумение между страните по договора тази конвенция да бъде изключена.
- (26) Правилата на общото европейско право за продажбите следва да обхващат въпроси от договорното право, които са от практическо значение през цикъла на съществуване на различните видове договори, които попадат в материалното

приложно поле и това по отношение на лицата, особено онези, които се сключват онлайн. Следователно освен правата и задълженията на страните и средствата за правна защита при неизпълнение, общото европейско право за продажбите следва да урежда задълженията за предоставяне на преддоговорна информация, сключването на договора, включително формалните изисквания, правото на отказ и последиците му, унищожаемостта на договора в резултат на грешка, измама, заплашване или непочтено възползване и последиците от тази унищожаемост, тълкуването, съдържанието и последиците на договора, оценката и последиците на неравноправните условия на договора, връщането след унищожението и прекратяването, и погасяването на правата по давност. То следва да урежда санкциите, които се налагат в случай на неизпълнение на всички задължения, които произтичат от неговото прилагане.

- (27) Всички въпроси от договорен или извъндоговорен характер, които не са уредени в общото европейско право за продажбите, се ръководят от вече съществуващите норми на националното право извън общото европейско право за продажбите, което национално право се прилага съгласно Регламент (ЕО) № 593/2008 и Регламент (ЕО) № 864/2007 или съгласно всяка друга релевантна съгласителна норма. Тези въпроси включват правосубектност, недействителността на договора поради недееспособност, незаконност или неморалност, определянето на езика на договора, въпроси, свързани с недискриминацията, представителство, множество длъжници и кредитори, промяна на страните по договора, включително прехвърлянето на вземане, прихващане и сливане, вещно право, включително прехвърлянето на собственост, интелектуална собственост и непозволено увреждане. Освен това въпросът дали конкурентни иски за договорна и извъндоговорна отговорност могат да се упражняват едновременно остава извън приложното поле на общото европейско право за продажбите.
- (28) Общото европейско право за продажбите не следва да урежда въпроси извън обхвата на договорното право. По отношение на тези въпроси настоящият регламент не следва да засяга правото на Съюза или националното право. Например, задълженията за предоставяне на информация, които са предвидени с цел защита на здравето и безопасността или от съображения, свързани с околната среда, следва да останат извън приложното поле на общото европейско право за продажбите. Освен това настоящият регламент не следва да засяга прилагането на информационните изисквания на Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. относно услугите на вътрешния пазар²².
- (29) След постигането на действително споразумение за прилагане на общото европейско право за продажбите, само това право следва да урежда въпросите, попадащи в неговото приложно поле. Нормите на общото европейско право за продажбите следва да се тълкуват самостоятелно в съответствие с установените принципи за тълкуване на законодателството на Съюза. Въпросите, попадащи в приложното поле на общото европейско право за продажбите, които не са изрично уредени от него, следва да се решат само чрез тълкуване на неговите разпоредби, без прилагането на никое друго право. Общото европейско право за

²²

ОВ L 376, 27.12.2006 г., стр. 36.

продажбите следва да се тълкува въз основа на принципите, на които се основава, и целите си, както и на всички свои разпоредби.

- (30) Свободата на договаряне следва да бъде водещият принцип в основата на общото европейско право за продажбите. Автономията на страните по договора следва да бъде ограничена единствено когато и доколкото това е неизбежно, и по-специално от съображения за защита на потребителите. Когато такава необходимост съществува, следва ясно да се посочи повелителният характер на въпросните норми.
- (31) Принципът на добросъвестност и почтеност в оборота следва да бъде ръководен в отношенията между страните. Тъй като някои норми представляват специален случай на общия принцип за добросъвестност и почтеност в оборота, те следва да се прилагат с предимство пред общия принцип. Поради това общият принцип не следва да се използва като средство за изменение на специалните права и задължения на страните, така както те са определени в конкретните норми. Конкретните изисквания, които произтичат от принципа на добросъвестност и почтеност в оборота, следва да зависят, наред с останалото, и от относителното ниво на специални знания, с които разполагат страните, и следователно да бъдат различни за сделки между стопански субекти и между стопански субекти и потребители. При сделки между търговци уместен фактор в този контекст следва да бъде добрата търговската практика в съответната ситуация.
- (32) Целта на общото европейско право за продажбите следва да бъде запазването на действителен договор, когато това е възможно и уместно предвид законните интереси на страните.
- (33) Като се отчитат законните интереси на страните, чрез общото европейско право за продажбите следва да се намират добре балансирани решения за определяне и упражняване на средствата за правна защита в случай на неизпълнение на договора. При договорите между стопански субекти и потребители системата от средства за правна защита следва да отразява факта, че несъответствието на стоките, цифровото съдържание или услугите попада в сферата на отговорност на търговеца.
- (34) За да повиши правната сигурност като предостави публичен достъп до съдебната практика на Съда на Европейския съюз и националните съдилища по тълкуването на общото европейско право за продажбите или на всяка друга разпоредба на регламента, Комисията следва да създаде база данни със съответните окончателни съдебни решения. За да стане възможно изпълнението на тази задача, държавите-членки следва да осигурят бързото информиране на Комисията за подобни национални съдебни решения.
- (35) Уместно е да се направи преглед на действието на общото европейско право за продажбите или на всяка друга разпоредба на настоящия регламент, след като те бъдат прилагани в продължение на пет години. При прегледа следва да се вземат предвид, наред с другото, необходимостта да се разшири допълнително приложното му поле във връзка с договорите между стопански субекти, развитието на пазара и технологиите по отношение на цифровото съдържание и бъдещото развитие на достиженията на правото на Съюза.

- (36) Тъй като целта на настоящия регламент, а именно да допринесе за правилното функциониране на вътрешния пазар като предостави единен набор от норми на договорното право, които да бъдат прилагани за трансгранични сделки в рамките на Съюза, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите-членки и следователно може по-успешно да бъде постигната на равнище Европейски съюз, Съюзът може да предприеме мерки, съгласно принципа на субсидиарността, определен в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, определен в горепосочения член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.
- (37) Настоящият регламент зачита основните права и спазва принципите, утвърдени по-специално от Хартата на основните права на Европейския съюз, по-конкретно в членове 16, 38 и 47 от нея,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1 **Цел и предмет**

1. Целта на настоящия регламент е да подобри условията за изграждането и функционирането на вътрешния пазар чрез предоставянето на единен набор от норми на договорното право, уредени в приложение I („общото европейско право за продажбите“). Тези норми могат да бъдат прилагани при трансгранични сделки за продажба на стоки, за предоставяне на цифрово съдържание и за свързани услуги, когато страните по договор постигнат споразумение за това.
2. Настоящият регламент дава възможност на търговците да разчитат на общ набор от норми и да прилагат едни и същи условия на договора при всички свои трансгранични сделки, намалявайки ненужните разходи, като същевременно се постига висока степен на правна сигурност.
3. Във връзка с договори между търговци и потребители настоящият регламент съдържа цялостен набор от норми за защита на потребителите, които да гарантират високо ниво на защита на потребителите, да засилят доверието на потребителите във вътрешния пазар и да насърчат потребителите да пазаруват отвъд граница.

Член 2 **Определения**

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- а) „договор“ означава споразумение, което има за цел да породите задължения или други правни последици;
- б) „добросъвестност и почтеност в оборота“ означава стандарт на поведение, който се характеризира с честност, откритост и зачитане на интересите на другата страна по съответната сделка или правоотношение;

- в) „вреди“ означава имуществени и неимуществени вреди във вид на болка и страдание, като се изключват други видове неимуществени вреди като влошаване на качеството на живота и загуба на удовлетвореност;
- г) „общи условия на договора“ означава условия на договора, които са съставени предварително за множество сделки, включващи различни страни, и които не са индивидуално уговорени от страните по смисъла на член 7 от общото европейско право за продажбите;
- д) „търговец“ означава всяко физическо или юридическо лице, което осъществява дейност с предмет, свързан с неговата търговска или стопанска дейност, занятие или професия;
- е) „потребител“ означава всяко физическо лице, което осъществява дейност с предмет извън неговата търговска или стопанска дейност, занятие или професия;
- ж) „обезщетение“ означава парична сума, която дадено лице има право да получи като обезщетение за претърпени вреди, увреждане на здравето или на имуществото;
- з) „стоки“ означава всякакви движими материални вещи; това изключва:
- i) електричеството и природния газ; и
 - ii) водата и другите видове газ, освен ако се предлагат за продажба в ограничен обем или определено количество;
- и) „цена“ означава дължимата парична сума за продадени стоки, предоставено цифрово съдържание или предоставена свързана услуга;
- й) „цифрово съдържание“ означава данни, които се произвеждат и предоставят в цифров вид, независимо дали по спецификации на купувача или не, включително видеозапис, аудиозапис, изображение или текстово цифрово съдържание, електронни игри, софтуер и цифрово съдържание, което позволява персонализирането на съществуващ хардуер или софтуер; това изключва:
- i) финансови услуги, в това число банкови услуги онлайн;
 - ii) правни или финансови консултации, предоставяни в електронна форма;
 - iii) електронни здравни услуги;
 - iv) електронни комуникационни услуги и мрежи и свързани с тях съоръжения и услуги;
 - v) хазарт;
 - vi) създаването на ново цифрово съдържание и изменението на съществуващо цифрово съдържание от потребители или всяко друго взаимодействие с произведения на други потребители;

- к) „договор за продажба“ означава всеки договор, по силата на който търговецът („продавачът“) прехвърля или се задължава да прехвърли собствеността върху стоките на друго лице („купувач“), а купувачът плаща или се задължава да плати цената за тях; това включва договор за доставка на стоки, чиято направа или чието производство предстои, но изключва публичната продажба или други прояви на упражняване на властнически правомощия;
- л) „потребителски договор за продажба“ означава договор за продажба, по който продавачът е търговец, а купувачът е потребител;
- м) „свързана услуга“ означава всяка свързана със стоки или цифрово съдържание услуга, като например монтаж, поддръжка, ремонт или всяка друга обработка, която се предоставя от продавача на стоките или доставчика на цифровото съдържание по договора за продажба, по договора за предоставяне на цифрово съдържание или по отделен договор за свързани услуги, сключен едновременно с договора за продажба или с договора за предоставяне на цифрово съдържание; това изключва:
- i) транспортни услуги;
 - ii) услуги по обучение;
 - iii) далекосъобщителни помощни услуги; и
 - iv) финансови услуги;
- н) „доставчик на услуги“ означава продавач на стоки или доставчик на цифрово съдържание, който се задължава да предостави на клиент свързана с тези стоки или това цифрово съдържание услуга;
- о) „клиент“ означава всяко лице, което закупува свързана услуга;
- п) „договор от разстояние“ означава всеки договор между търговец и потребител в рамките на организирана схема за продажба от разстояние, сключен без едновременното физическо присъствие на търговеца, или — в случай че търговецът е юридическо лице — на физическо лице, което представлява търговеца, и потребителя чрез изключителното използване на едно или няколко средства за комуникация от разстояние до момента на сключване на договора, включително и в момента на самото сключване на договора;
- р) „договор извън търговския обект“ означава всеки договор между търговец и потребител:
- i) сключен при едновременното физическо присъствие на търговеца или — когато търговецът е юридическо лице — на физическото лице, което представлява търговеца, и на потребителя на място, което е различно от стопанския обект на търговеца, или сключен въз основа на предложение, направено от потребителя при същите обстоятелства; или
 - ii) сключен в стопанския обект на търговеца или чрез всяко средство за комуникация от разстояние непосредствено след като с потребителя лично и индивидуално е осъществен контакт на място, което е различно от стопанския

обект на търговеца, при едновременното физическо присъствие на търговеца или — когато търговецът е юридическо лице — на физическо лице, което представлява търговеца, и потребителя; или

iii) сключен по време на пътуване, организирано от търговеца или — когато търговецът е юридическо лице — на физическото лице, което представлява търговеца, чиято цел или последица е рекламата и продажбата на стоки или предоставянето на цифрово съдържание или на свързани услуги на потребителя;

с) „стопански обект“ означава:

i) всеки недвижим търговски обект, в който търговецът осъществява постоянно дейността си; или

ii) всеки движим търговски обект, в който търговецът осъществява обичайно дейността си;

т) „търговска гаранция“ означава всяко задължаване от страна на търговеца или производителя към потребителя, в допълнение към своите правни задължения по член 106, в случай на неточно изпълнение да върне платената цена или да замени или ремонтира стоки или цифрово съдържание, или да предостави сервизно обслужване за тях по всеки друг начин, ако те не отговарят на спецификациите или на каквито и да било други несвързани с точното изпълнение изисквания, посочени в заявлението за предоставяне на търговска гаранция или в съответната реклама, съществуваща към или преди момента на сключване на договора;

у) „траен носител“ означава всеки носител, който позволява на страна да съхранява отправената лично до нея информация, по начин, който я прави достъпна за последваща справка за период от време, съобразен с предназначението на информацията и който позволява съхраняваната информация да бъде възпроизвеждана без промени;

ф) „публичен търг“ означава метод на продажба, при който стоки или цифрово съдържание се предлагат от търговеца на потребител, който присъства или има възможност да присъства лично на търга, чрез прозрачна процедура на конкурентно наддаване, ръководена от провеждащ търга, като спечелилият търга наддаващ е длъжен да закупи стоките или цифровото съдържание;

х) „повелителна норма“ означава всяка разпоредба, чието прилагане страните не могат да изключат, нито да се отклонят от нея, нито пък да изменят нейните последици;

ц) „кредитор“ означава лице, което има право да получи изпълнението на парично или непарично задължение от страна на друго лице — длъжник;

ч) „длъжник“ означава лице, което има парично или непарично задължение към друго лице — кредитор;

ш) „задължение“ означава задължение за изпълнение, което едната страна по правоотношение дължи на другата страна.

Член 3

Незадължителен характер на общото европейско право за продажбите

Страните могат да се договорят, че общото европейско право за продажбите урежда техните трансгранични договори за продажба на стоки, за предоставяне на цифрово съдържание и за предоставяне на свързани услуги в рамките на териториалното и материалното приложно поле, и това по отношение на лицата, уредени в членове 4—7.

Член 4

Трансгранични договори

1. Общото европейско право за продажбите може да бъде прилагано към трансгранични договори.
2. За целите на настоящия регламент договорът между търговци е трансграничен договор, ако страните имат своето обичайно местопребиваване в различни държави, от които поне една е държава-членка.
3. За целите на настоящия регламент договорът между търговец и потребител е трансграничен договор, ако:
 - а) адресът, посочен на потребителя, адресът за доставка на стоките или адресът на фактуриране се намират в държава, различна от държавата на обичайно местопребиваване на търговеца; и
 - б) поне една от тези държави е държава-членка.
4. За целите на настоящия регламент обичайното местопребиваване на дружества и други корпоративни или некорпоративни юридически лица или неперсонифицирани дружества е мястото на централното им управление. Обичайното местопребиваване на търговец, който е физическо лице, е неговото основно място на стопанска дейност.
5. Когато договорът е сключен в рамките на дейността на клон, представителство или друго поделение на търговец, за място на обичайно местопребиваване на търговеца се счита мястото, където се намира клонът, представителството или поделението.
6. За определянето на това дали даден договор е трансграничен по своя характер релевантният момент във времето е моментът на постигане на съгласие относно прилагането на общото европейско право за продажбите.

Член 5

Договори, към които може да бъде прилагано общото европейско право за продажбите

Общото европейско право за продажбите може да бъде прилагано към:

- а) договори за продажба;

- б) договори за предоставяне на цифрово съдържание, независимо дали то е предоставено на материален носител или не, което може да бъде съхранявано, обработвано и повторно използвано от ползвателя или до което той има достъп, независимо от това дали цифровото съдържание се предоставя срещу плащането на определена цена или не;
- в) договори за свързани услуги, независимо от това дали за услугата е била уговорена отделна цена или не.

Член 6

Изключване на договори със смесена цел и договори, свързани с потребителски кредит

- 1. Общото европейско право за продажбите не може да се прилага към договори със смесена цел, които включват елементи, различни от продажбата на стоки, предоставянето на цифрово съдържание и на свързани услуги по смисъла на член 5.
- 2. Общото европейско право за продажбите не може да се прилага към договори между търговец и потребител, по които търговецът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на отсрочено плащане, заем или други подобни финансови улеснения. Общото европейско право за продажбите може да се прилага към договори между търговец и потребител, по които стоки, цифрово съдържание или свързани услуги от един и същи вид се доставят за продължителен период от време и за времето на доставянето им потребителят плаща за тях на вноски.

Член 7

Страни по договора

- 1. Общото европейско право за продажбите може да се прилага само ако продавачът на стоките или доставчикът на цифрово съдържание е търговец. Когато всички страни по договора са търговци, общото европейско право за продажбите може да се прилага, ако поне една от тези страни е малко или средно предприятие („МСП“).
- 2. За целите на настоящия регламент МСП е търговец, който:
 - а) има по-малко от 250 души персонал; и
 - б) който има годишен оборот, непревишаващ 50 млн. EUR, или общ годишен баланс, непревишаващ 43 млн. EUR, или за МСП, чието обичайно местопребиваване е в държава-членка, чиято валута не е еврото, или в трета държава — равностойната на тях сума във валутата на тази държава-членка или на третата държава.

Член 8

Споразумение за прилагане на общото европейско право за продажбите

1. За прилагането на общото европейско право за продажбите е необходимо споразумение между страните в този смисъл. Наличието на такова споразумение и неговата действителност се определят въз основа на параграфи 2 и 3 от настоящия член и член 9, както и съответните разпоредби на общото европейско право за продажбите.
2. В отношенията между търговец и потребител споразумението за прилагане на общото европейско право за продажбите е действително само ако съгласието на потребителя е дадено чрез изрично изявление, отделно от изявлението, с което той дава съгласието си за сключване на договора. Търговецът предоставя на потребителя потвърждаване на това споразумение на траен носител.
3. В отношенията между търговец и потребител общото европейско право за продажбите не може да се прилага частично, а само в неговата цялост.

Член 9

Стандартна информационна бележка при договори между търговец и потребител

1. В допълнение на задълженията за предоставяне на преддоговорна информация, установени в общото европейско право за продажбите, в отношенията между търговец и потребител търговецът, преди сключването на договора, насочва вниманието на потребителя към обстоятелството, че възнамерява да прилага общото европейско право за продажбите, като по недвусмислен начин предостави на потребителя информационната бележка от приложение II. Когато споразумението да се прилага общото европейско право за продажбите се сключва по телефона или по друг начин, който не позволява на потребителя да се предостави информационната бележка, или когато търговецът не е предоставил информационната бележка, потребителят не е обвързан от споразумението, докато не получи потвърждаване според изискванията на член 8, параграф 2 заедно с информационната бележка и докато впоследствие не изрази изричното си съгласие за прилагане на общото европейско право за продажбите.
2. Ако информационната бележка, посочена в параграф 1, е предоставена в електронна форма, в нея се съдържа хипервръзка или, във всички останали случаи, е посочен уебсайт, чрез който се осигурява безплатен достъп до текста на общото европейско право за продажбите.

Член 10

Санкции при нарушаването на специфични изисквания

В отношенията им с потребителите при нарушаване от търговците на изискванията, установени в членове 8 и 9, държавите-членки определят санкции и предприемат всички необходими мерки, за да гарантират прилагането им. Така предвидените санкции са ефективни, пропорционални и с възпиращ ефект. Държавите-членки уведомяват Комисията за релевантните разпоредби не по-късно от [1 година след

началната дата на прилагане на настоящия регламент] и я уведомяват за всички последващи изменения възможно най-бързо.

Член 11

Последици от прилагането на общото право за продажбите

Когато страните валидно са се договорили да прилагат общото европейско право за продажбите към даден договор, само това право урежда въпросите, уредени в неговите разпоредби. Ако договорът е бил действително сключен, общото европейско право за продажбите урежда също така съответствието със задълженията за предоставяне на преддоговорна информация, както и средствата за правна защита срещу неспазването на тези задължения.

Член 12

Информационни изисквания, произтичащи от Директивата за услугите

Настоящият регламент не засяга прилагането на информационните изисквания, установени в националните нормативни актове, чрез които се транспонират разпоредбите на Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. относно услугите на вътрешния пазар, и които допълват информационните изисквания, установени в общото европейско право за продажбите.

Член 13

Възможности, с които разполагат държавите-членки

Държава-членка може да реши да прилага общото европейско право за продажбите към:

- а) договори, по които обичайното местопребиваване на търговците или, при договор между търговец и потребител — обичайното местопребиваване на търговеца, адресът, посочен от потребителя, адресът за доставка на стоките и адресът на фактуриране се намират в тази държава-членка; и/или
- б) договори, по които всички страни са търговци, но никой от тях не е МСП по смисъла на член 7, параграф 2.

Член 14

Съобщаване на съдебни решения, прилагащи настоящия регламент

- 1. Държавите-членки гарантират, че окончателните съдебни решения на техните съдилища, в които се прилагат нормите на настоящия регламент, се съобщават своевременно на Комисията.
- 2. Комисията създава система, чрез която се дава достъп до информацията относно съдебните решения, посочени в параграф 1, както и до съответните съдебни решения на Съда на Европейския съюз. Тази система е общодостъпна.

Член 15
Преглед

1. До ... [4 години след началната дата на прилагане на настоящия регламент] държавите-членки предоставят на Комисията информация относно прилагането на настоящия регламент, по-специално относно степента на приемане на общото европейско право за продажбите, доколко неговите разпоредби са породили спорове и актуалното състояние на различията в степента на защита на потребителите между общото европейско право за продажбите и националното право. Тази информация включва цялостен преглед на съдебната практика на националните съдилища, тълкуваща разпоредбите на общото европейско право за продажбите.
2. До ... [5 години след началната дата на прилагане на настоящия регламент] Комисията представя на Европейския парламент, на Съвета и на Европейския икономически и социален комитет подробен доклад за преглед на действието на настоящия регламент, като се вземат предвид, наред с другото, необходимостта да се разшири приложното поле на регламента във връзка с договорите между стопански субекти, развитието на пазара и технологиите по отношение на цифровото съдържание и бъдещото развитие на достиженията на правото на Съюза.

Член 16
Влизане в сила и прилагане

1. Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.
2. Той се прилага от [6 месеца след датата на влизане в сила].

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите-членки.

Съставен в Брюксел,

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I
ОБЩО ЕВРОПЕЙСКО ПРАВО ЗА ПРОДАЖБИТЕ

СЪДЪРЖАНИЕ

Част I: Уводни разпоредби	38
Глава 1: Общи принципи и прилагане	38
Раздел 1: Общи принципи	38
Раздел 2: Прилагане	39
Част II: Сключване на обвързващ договор	44
Глава 2: Преддоговорна информация.....	44
Раздел 1: Преддоговорна информация, която се предоставя от търговец в отношенията му с потребител	44
Раздел 2: Преддоговорна информация, която се предоставя от търговец в отношенията му с друг търговец.....	50
Раздел 3: Договори, сключени чрез електронни средства	51
Раздел 4: Задължение за гарантиране на точността на предоставената информация	52
Раздел 5: Средства за правна защита в случай на нарушение на задължението за предоставяне на информация.....	53
Глава 3: Сключване на договора.....	54
Глава 4: Право на отказ при договори от разстояние и договори извън търговския обект, сключени между търговци и потребители.....	58
Глава 5: Пороци в съгласието	64
Част III: Оценка на съдържанието на договора.....	68
Глава 6: Тълкуване	68
Глава 7: Съдържание и последици	70
Глава 8: Неравноправни условия на договора.....	75
Раздел 1: Общи разпоредби.....	75
Раздел 2: Неравноправни условия на договора при договори между търговец и потребител.....	75

Раздел 3: Неравноправни условия на договора в договори между търговци.....	79
Част IV: Задължения и средства за правна защита на страните по договор за продажба или по договор за предоставяне на цифрово съдържание	81
Глава 9: Общи разпоредби	81
Глава 10: Задължения на продавача	84
Раздел 1: Общи разпоредби.....	84
Раздел 2: Доставка.....	84
Раздел 3: Съответствие на стоките и цифровото съдържание	87
Глава 11: Средства за правна защита на купувача.....	91
Раздел 1: Общи разпоредби.....	91
Раздел 2: Поправяне от продавача.....	92
Раздел 3: Търсене на изпълнение.....	93
Раздел 4: Задържане на изпълнението на задълженията на купувача	94
Раздел 5: Прекратяване	95
Раздел 6: Намаление на цената	96
Раздел 7: Изисквания за проверка и уведомяване в договор между търговци	97
Глава 12: Задължения на купувача	99
Раздел 1: Общи разпоредби.....	99
Раздел 2: Плащане на цената.....	99
Раздел 3: Получаване на доставката.....	101
Глава 13: Средства за правна защита на продавача.....	103
Раздел 1: Общи разпоредби.....	103
Раздел 2: Търсене на изпълнение.....	103
Раздел 3: Задържане на изпълнението на задълженията на продавача.....	104
Раздел 4: Прекратяване	104
Глава 14: Преминаване на риска.....	107
Раздел 1: Общи разпоредби.....	107

Раздел 2: Преминаване на риска в потребителски договори за продажба	107
Раздел 3: Преминаване на риска при договори между търговци	108
Част V: Задължения и средства за правна защита на страните по договор за свързани услуги	110
Глава 15: Задължения и средства за правна защита на страните	110
Раздел 2: Задължения на доставчика на услуги	110
Раздел 3: Задължения на клиента	112
Раздел 4: Средства за правна защита.....	112
Част VI: Обезщетение и лихви.....	115
Глава 16: Обезщетение и лихви	115
Раздел 1: Обезщетение.....	115
Раздел 2 Лихви за забавено плащане: общи разпоредби.....	116
Раздел 3: Забавено плащане от търговци	117
Част VII: Връщане.....	120
Глава 17: Връщане.....	120
Част VIII: Давност	123
Глава 18: Давност	123
Раздел 1: Общи разпоредби.....	123
Раздел 2: Давностни срокове и начало на давностните срокове	123
Раздел 3: Спиране на давностните срокове	124
Раздел 4: Прекъсване на давностните срокове	125
Раздел 5: Последици на давността.....	125
Раздел 6: Изменение чрез споразумение на страните.....	125
Допълнение 1	127
Допълнение 2	129

Част I Уводни разпоредби

Глава 1 Общи принципи и прилагане

РАЗДЕЛ 1 ОБЩИ ПРИНЦИПИ

Член 1

Свобода на договаряне

1. Страните могат свободно да сключват договор и да определят неговото съдържание, като спазват приложимите повелителни норми.
2. Страните могат да изключат прилагането на всяка от разпоредбите на общото европейско право за продажбите, да се отклонят от тях или да изменят техните последици, освен ако в посочените разпоредби е предвидено друго.

Член 2

Добросъвестност и почтеност в оборота

1. Всяка страна е длъжна да действа добросъвестно и съобразно с почтеността в оборота.
2. Нарушението на това задължение може да е пречка страната, която е в нарушение, да упражни или да разчита на право, средство за правна защита или възражение, с които тази страна иначе би разполагала, или може да доведе до отговорност на страната за вреди, причинени на другата страна поради нарушението.
3. Страните не могат да изключат прилагането на настоящия член, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

Член 3

Сътрудничество

Страните са длъжни да си сътрудничат, доколкото това може да се очаква с оглед на изпълнението на техните задължения по договора.

РАЗДЕЛ 2 ПРИЛАГАНЕ

Член 4 **Тълкуване**

1. Общото европейско право за продажбите се тълкува самостоятелно и в съответствие с целите си и принципите, на които се основава.
2. Въпросите, които попадат в приложното поле на общото европейско право за продажбите, но не са изрично уредени от него, се уреждат в съответствие с целите и принципите, на които се основава, и неговите разпоредби в тяхната цялост, но без да се прилага националното право, което би се прилагало при липсата на съгласие да се използва общото европейско право за продажбите, или което и да е друго право.
3. При наличието на обща норма и специална норма, която се прилага към конкретна ситуация, попадаща в приложното поле на общата норма, специалната норма надделява над общата в случай на несъвместимост.

Член 5 **Разумен характер**

1. Разумният характер се оценява обективно, като се държи сметка за естеството и целта на договора, за обстоятелствата по случая и за обичаите и практиките в засегнатите търговски или професионални сфери на дейност.
2. Всяко позоваване на това, което може да се очаква от дадено лице или в определена ситуация, или което лицето може да очаква, е позоваване на това, което може разумно да се очаква.

Член 6 **Липса на изискване за форма**

Освен ако в общото европейско право за продажбите не е предвидено друго, не се изисква договор, изявление или всеки друг уреден от него акт да бъде съставен или доказан в определена форма.

Член 7 **Условия на договора, които не са индивидуално уговорени**

1. Условие на договора не се счита за уговорено индивидуално, ако то е било предоставено от едната страна, а другата страна не е имала възможност да повлияе на съдържанието му.
2. Когато едната страна предоставя на другата страна набор от условия на договора, дадено условие не се счита за уговорено индивидуално само защото другата страна е избрала това условие измежду предоставените.

3. Тежестта на доказване на това, че условие на договора, предоставено като част от общи условия, след това е било уговорено индивидуално, се носи от страната, която твърди това.
4. В договор между търговец и потребител тежестта на доказване на това, че условие на договора, предоставено от търговеца, е било индивидуално уговорено, се носи от търговеца.
5. В договор между търговец и потребител условията на договора, изготвени от трето лице, се считат за предоставени от търговеца, освен ако те не са били включени в договора от потребителя.

Член 8

Прекратяване на договора

1. „Прекратяване на договор“ означава прекратяване на правата и задълженията на страните по договора с изключение на тези, които произтичат от условие на договора, предвиждащо уреждането на спорове, или всяко друго условие на договора, което следва да се прилага дори след прекратяването.
2. Дължимите плащания и обезщетението за неизпълнение на договора, поискано преди неговото прекратяване, продължават да са изискуеми. Когато прекратяването се дължи на неизпълнение или очаквано неизпълнение, страната, която прекратява договора, има право също така на обезщетение вместо бъдещото изпълнение от другата страна.
3. Последиците от прекратяването за връщането на цената и на стоките или на цифровото съдържание и другите реституционни последици се уреждат от правилата за връщането, установени в глава 17.

Член 9

Договори със смесена цел

1. Когато в даден договор се предвижда както продажбата на стоки или предоставянето на цифрово съдържание, така и предоставянето на свързана услуга, нормите на част IV се прилагат към задълженията и средствата за правна защита на страните в качеството им на продавач и купувач на стоки или цифрово съдържание, а нормите на част V се прилагат към задълженията и средствата за правна защита на страните в качеството им на доставчик на услуги и клиент.
2. Когато в договор, който попада в приложното поле на параграф 1, задълженията по договора на продавача и на доставчика на услуги следва да бъдат изпълнени на отделни части или могат по друг начин да бъдат разделени, тогава, ако е налице основание за прекратяване на договора поради неизпълнение на дадена част, към която може да се отнесе част от цената, купувачът и клиентът могат да прекратят договора само по отношение на тази част.

3. Параграф 2 не се прилага, когато не може да се очаква купувачът и клиентът да приемат изпълнението на останалите части или естеството на неизпълнението обосновава прекратяването на целия договор.
4. Когато задълженията по договора на продавача и доставчика на услуги не могат да бъдат разделени или не може да бъде отнесена част от цената, купувачът и клиентът могат да прекратят договора само ако естеството на неизпълнението обосновава прекратяването на целия договор.

Член 10 **Уведомяване**

1. Настоящият член се прилага по отношение на уведомяването за целите на нормите на общото европейско право за продажбите и на договора. Понятието „уведомяване“ включва съобщаването на всяко изявление, което цели да породи правни последици или да предаде информация с правна цел.
2. Уведомяването може да се извърши с всяко подходящо с оглед на обстоятелствата средство.
3. Уведомяването поражда действие, когато достигне у адресата, освен ако в него не се предвижда отсрочено действие.
4. Уведомяването достига у адресата:
 - а) когато бъде доставено на адресата;
 - б) когато бъде доставено на мястото на стопанска дейност на адресата или, ако не съществува такова място на стопанска дейност или уведомяването е адресирано до потребител, на обичайното местопребиваване на адресата;
 - в) в случай на уведомяване, предадено чрез електронна поща или друго средство за индивидуално съобщаване, когато достъпът до него стане възможен за адресата; или
 - г) когато то по друг начин бъде предоставено на адресата на такова място и по такъв начин, че да може да се очаква адресатът своевременно да получи достъп до него.Уведомяването е достигнало у адресата, когато е изпълнено едно от изискванията по букви а), б), в) или г), в зависимост от това кое е изпълнено първо.
5. Уведомяването не поражда действие, ако отмяната му достигне у адресата преди или едновременно с уведомяването.
6. В отношенията между търговец и потребител страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на параграфи 3 и 4, да се отклонят от тях или да изменят последиците им.

Член 11
Изчисляване на сроковете

1. Разпоредбите на настоящия член се прилагат по отношение на изчисляването на сроковете за целите на общото европейско право за продажбите.
2. При спазване на условията на параграфи 3—7:
 - а) срок, който се брои по дни, започва от началото на първия час на първия ден и завършва с изтичането на последния час от последния ден от срока;
 - б) срок, който се брои по седмици, месеци или години, започва от началото на първия час на първия ден от срока и завършва с изтичането на последния час от съответния ден от последната седмица, месец или година, който е същият ден от седмицата или се пада на същата дата като деня, от който тече срокът; с уточнението, че ако в срок, който се брои по месеци или години, денят, в който срокът трябва да изтече, не съществува в последния месец, той завършва с изтичането на последния час от последния ден от този месец.
3. Когато срок, който се брои по дни, седмици, месеци или години, трябва да бъде изчислен от конкретно събитие, действие или момент, денят на възникване на събитието, на осъществяване на действието или на случване на момента не попада в рамките на съответния срок.
4. Съответните срокове включват съботите, неделите и официалните празници, освен когато те изрично са изключени или когато сроковете се броят по работни дни.
5. Когато последният ден от срок е събота, неделя или официален празник в мястото, където трябва да се извърши определено действие, срокът завършва с изтичането на последния час на следващия работен ден. Настоящата разпоредба не се прилага за срокове, изчислени със стара дата от дадена дата или събитие.
6. Когато лице изпраща на друго лице документ, в който се указва срок, в рамките на който адресатът трябва да отговори или да предприеме друго действие, но не се посочва кога започва да тече срокът, то, при отсъствието на указание за противното, срокът се изчислява от момента, в който документът достигне у адресата.
7. За целите на настоящия член:
 - а) „официален празник“ по отношение на държава-членка или част от държава-членка на Европейския съюз е всеки ден, определен като такъв за тази държава-членка или част от нея в списък, публикуван в Официален вестник на Европейския съюз; и
 - б) „работни дни“ са всички дни без събота, неделя и официалните празници.

Член 12
Едностранны изявления или конклюдентни действия

1. Едностранны изявление, което свидетелства за намерение, се тълкува по начин, по който е могло да се очаква да бъде разбрано от лицето, към което е отправено.
2. Когато лицето, което прави изявлението, влага в израз, използван в него, определен смисъл и другата страна е знаела или е могло да се очаква да е знаела за това намерение, изразът се тълкува според смисъла, вложен в него от лицето, което прави изявлението.
3. Членове 59—65 се прилагат със съответните изменения към тълкуването на едностранны изявления, които свидетелстват за намерение.
4. Нормите за пороци в съгласието, установени в глава 5, се прилагат със съответните изменения към тълкуването на едностранны изявления, които свидетелстват за намерение.
5. Всяко позоваване на изявление, посочено в настоящия член, включва позоваване на конклюдентни действия, които могат да се считат за еднозначни на изявление.

Част II Сключване на обвързващ договор

Глава 2 Преддоговорна информация

РАЗДЕЛ 1 ПРЕДДОГОВОРНА ИНФОРМАЦИЯ, КОЯТО СЕ ПРЕДОСТАВЯ ОТ ТЪРГОВЕЦ В ОТНОШЕНИЯТА МУ С ПОТРЕБИТЕЛ

Член 13

Задължение за предоставяне на информация при сключване на договор от разстояние или договор извън търговския обект

1. Търговец, който сключва договор от разстояние или договор извън търговския обект, е длъжен, по ясен и разбираем начин, да предостави следната информация, преди договорът да бъде сключен или потребителят да бъде обвързан от предложението:
 - а) основните характеристики на стоките, цифровото съдържание или свързаните услуги, които трябва да бъдат доставени, доколкото това е подходящо предвид средството за комуникация и предвид стоките, цифровото съдържание или свързаните услуги;
 - б) общата цена и допълнителните такси и разходи в съответствие с член 14;
 - в) самоличността и адреса на търговеца в съответствие с член 15;
 - г) условията на договора в съответствие с член 16;
 - д) правото на отказ в съответствие с член 17;
 - е) когато е приложимо, наличието и условията за ползване на предоставяното от търговеца сервизно обслужване на клиенти след продажбата, предлаганите от него сервизни услуги след продажбата, търговски гаранции и политика за разглеждане на рекламации;
 - ж) когато е приложимо, възможността за използване на механизъм за алтернативно разрешаване на спорове, който се прилага по отношение на търговеца, и реда за използването му;
 - з) когато е приложимо, функционалността на цифровото съдържание, включително приложимите мерки за техническа защита; и
 - и) когато е приложимо, всяка релевантна оперативна съвместимост на цифровото съдържание с хардуер и софтуер, която е известна на търговеца или за която може да се очаква, че му е известна.

2. Предоставената информация, с изключение на адресите, посочени в параграф 1, буква в), представлява неразделна част от договора и не може да бъде изменяна, освен ако страните изрично не уговорят друго.
3. При договор от разстояние информацията, която се предоставя по настоящия член, трябва:
 - а) да се представя или предоставя на потребителя по начин, подходящ за използваното средство за комуникация от разстояние;
 - б) да бъде на ясен и разбираем език; и
 - в) когато се предоставя на траен носител, да бъде четлива.
4. При договор извън търговския обект информацията, която се предоставя по настоящия член, трябва:
 - а) да се представи на хартиен носител или, ако потребителят е съгласен — на друг траен носител; и
 - б) да бъде четлива и на ясен и разбираем език.
5. Настоящият член не се прилага, когато договорът е:
 - а) за доставка на храни, напитки или други стоки за текущо потребление в домакинството, които се доставят физически от търговец при чести и редовни разносни обиколки до дома, жилището или работното място на потребителя;
 - б) сключен чрез автомати за продажба или автоматизирани търговски обекти;
 - в) договор извън търговския обект, ако цената или, в случай на едновременно сключване на няколко договора, общата цена на договорите не надвишава 50 EUR или равностойната на тях сума в съответната валута, уговорена за договорната цена.

Член 14

Информация за цената и допълнителните такси и разходи

1. Информацията, която се предоставя по член 13, параграф 1, буква б), трябва да включва:
 - а) общата цена на стоките, цифровото съдържание или свързаните услуги с включени данъци или, когато естеството на стоките, цифровото съдържание или свързаните услуги е такова, че цената не може да бъде изчислена предварително по разумен начин, начинът, по който тя следва да се изчисли; и
 - б) когато е приложимо, всички допълнителни разходи за транспорт, доставка или пощенски услуги и всички други разходи или, когато те не

могат да бъдат изчислени предварително по разумен начин, обстоятелството, че такива допълнителни разходи могат да бъдат дължими.

2. В случай на договор с неопределен срок или договор, предвиждащ абонамент, общата цена трябва да включва общата цена за всеки период на плащане. Когато тези договори предвиждат плащане на фиксирана сума, общата цена трябва да включва общата месечна цена. Когато общата цена не може да бъде изчислена предварително по разумен начин, трябва да се предостави информация относно начина, по който следва да се изчисли цената.
3. Когато е приложимо, търговецът трябва да информира потребителя за разходите, свързани с използването на средства за комуникация от разстояние за сключването на договора, когато същите са изчислени на база, различна от основната ставка.

Член 15

Информация за самоличността и адреса на търговеца

Информацията, която се предоставя по член 13, параграф 1, буква в), трябва да включва:

- а) самоличността на търговеца, например неговото търговско наименование;
- б) селищния адрес, на който е установен търговецът;
- в) телефонния номер на търговеца, номера на факса и адреса на електронната му поща, ако съществува такъв, така че потребителят да може бързо да установи контакт с търговеца и да общува ефективно с него;
- г) когато е приложимо, самоличността и селищния адрес на всеки друг търговец, от чието име търговецът действа; и
- д) в случай че не съвпада с адреса съгласно букви б) и г) от настоящия член, селищния адрес на търговеца и, когато е приложимо, адреса на търговеца, от чието име той действа, на който потребителят може да изпраща евентуални рекламации.

Член 16

Информация за условията на договора

Информацията, която се предоставя по член 13, параграф 1, буква г), трябва да включва:

- а) организацията на плащането, доставката на стоките, предоставянето на цифровото съдържание или изпълнението на свързаните услуги и срока, в който търговецът се задължава да достави стоките, да предостави цифровото съдържание или да изпълни свързаните услуги;

- б) когато е приложимо, срока на договора, минималния срок на задълженията на потребителя или, ако договорът е с неопределен срок или автоматично се продължава, условията за неговото прекратяване; и
- в) когато е приложимо, наличието на задатък или други финансови гаранции, които следва да се платят или да се предоставят от потребителя по искане на търговеца, и условията по тях;
- г) когато е приложимо, наличието на съответни етични кодекси и как могат да бъдат получени бройки от тях.

Член 17

Информация за правото на отказ при сключване на договор от разстояние или договор извън търговския обект

1. Когато потребителят разполага с право на отказ по глава 4, информацията, която се предоставя по член 13, параграф 1, буква д), трябва да включва условията, срока и реда за неговото упражняване в съответствие с допълнение 1, както и образеца на формуляра за отказ, установен в допълнение 2.
2. Когато е приложимо, информацията, която се предоставя по член 13, параграф 1, буква д), трябва да включва обстоятелството, че потребителят ще трябва да поеме разходите за връщане на стоките в случай на отказ и, при договори от разстояние — че потребителят ще трябва да поеме разходите за връщане на стоките в случай на отказ, ако поради своето естество стоките не могат обичайно да бъдат върнати по пощата.
3. Когато потребителят може да упражни правото си на отказ, след като е поискал предоставянето на свързани услуги да започне по време на срока за отказ, информацията, която се предоставя по член 13, параграф 1, буква д), трябва да включва обстоятелството, че потребителят ще бъде длъжен да плати на търговеца сумата, посочена в член 45, параграф 5.
4. Задължението за предоставяне на информацията, изисквана според параграфи 1, 2 и 3, може да бъде изпълнено чрез предоставяне на потребителя на образеца на указания за отказ, предвидени в допълнение 1. Счита се, че търговецът е изпълнил тези изисквания за предоставяне на информация, ако е предоставил на потребителя посочените указания, надлежно попълнени.
5. Когато в съответствие с член 40, параграф 2, букви в)—и) и параграф 3 от посочения член не се предвижда право на отказ, в информацията, която се предоставя по член 13, параграф 1, буква д), трябва да се посочи, че потребителят няма да разполага с право на отказ или, когато е приложимо, обстоятелствата, при които потребителят губи правото си на отказ.

Член 18

Договори извън търговския обект: допълнителни изисквания за информация и потвърждаване

1. Търговецът трябва да предостави на потребителя на хартия или, ако потребителят се съгласи, на друг траен носител, екземпляр от подписания договор или потвърждаване на договора, включително, когато е приложимо, потвърждаване на съгласието на потребителя и потвърждаване в съответствие с член 40, параграф 3, буква г).
2. Когато потребителят иска предоставянето на свързани услуги да започне по време на срока за отказ, предвиден в член 42, параграф 2, търговецът трябва да изиска от потребителя да направи изрично искане за това на траен носител.

Член 19

Договори от разстояние: допълнителни изисквания за информация и други изисквания

1. Когато търговецът направи телефонно обаждане до потребител с цел сключване на договор от разстояние, търговецът трябва още в самото начало на разговора с потребителя да разкрие своята самоличност и, когато е приложимо, самоличността на лицето, от чието име се обажда, както и търговската цел на обаждането.
2. Ако договорът от разстояние е сключен чрез средство за комуникация от разстояние, което предоставя ограничено пространство или време за представяне на информацията, преди сключването на договора търговецът трябва да осигури чрез конкретното средство най-малко информацията, посочена в параграф 3 от настоящия член. Останалата информация, посочена в член 13, се предоставя от търговеца на потребителя по подходящ начин в съответствие с член 13, параграф 3.
3. Изискваната по параграф 2 информация е:
 - а) основните характеристики на стоките, цифровото съдържание или свързаните услуги, както се изисква по член 13, параграф 1, буква а);
 - б) самоличността на търговеца, както се изисква по член 15, буква а);
 - в) общата цена, включително всички елементи, посочени в член 13, параграф 1, буква б) и член 14, параграфи 1 и 2;
 - г) правото на отказ; и
 - д) когато е релевантно, срока на договора, а когато договорът е с неопределен срок — условията за прекратяване на договора, посочени в член 16, буква б).
4. Договор от разстояние, който се сключва по телефона, е действителен само ако потребителят е подписал предложението или е изпратил писменото си съгласие, посочвайки наличието на съгласие за сключването на договор.

Търговецът трябва да предостави на потребителя потвърждаване на това съгласие на траен носител.

5. Търговецът трябва да предостави на потребителя на траен носител потвърждаване на сключения договор, включително, когато е приложимо, на съгласието и потвърждаването на потребителя, посочени в член 40, параграф 3, буква г), както и цялата информация, посочена в член 13. Търговецът трябва да предостави тази информация в разумен срок след сключването на договора от разстояние и най-късно в момента на доставката на стоките или преди предоставянето на цифрово съдържание или започване на предоставянето на свързаната услуга, освен ако информацията вече не е предоставена на потребителя на траен носител преди сключването на договора от разстояние.
6. Когато потребителят иска предоставянето на свързани услуги да започне по време на срока за отказ, предвиден в член 42, параграф 2, търговецът трябва да изиска от потребителя да направи изрично искане за това на траен носител.

Член 20

Задължение за предоставяне на информация при сключване на договори, различни от договори от разстояние и договори извън търговския обект

1. Преди сключването на договор, различен от договор от разстояние и договор извън търговския обект, или обвързването на потребител с дадено предложение, търговецът е длъжен да предостави на потребителя следната информация по ясен и разбираем начин, ако тази информация вече не е ясна от контекста:
 - а) основните характеристики на стоките, цифровото съдържание или свързаните услуги, които трябва да бъдат доставени, доколкото това е подходящо предвид средството за комуникация и предвид стоките, цифровото съдържание или свързаните услуги;
 - б) общата цена и допълнителните такси и разходи в съответствие с член 14, параграф 1;
 - в) самоличност на търговеца, например търговското наименование на търговеца, селищния адрес, на който е установен, и неговия телефонен номер;
 - г) условията на договора в съответствие с член 16, букви а) и б);
 - д) когато е приложимо, наличието и условията за ползване на предлаганите от търговеца сервизни услуги след продажбата, търговски гаранции и политика за разглеждане на рекламации;
 - е) когато е приложимо, функционалността, включително приложимите мерки за техническа защита на цифровото съдържание; и
 - ж) когато е приложимо, всяка съответна оперативна съвместимост на цифровото съдържание с хардуер и софтуер, която е известна на търговеца или за която може да се очаква, че му е известна.

2. Настоящият член не се прилага, когато договорът се отнася до ежедневни сделки и се изпълнява непосредствено в момента на сключването.

Член 21

Тежест на доказване

Тежестта на доказване за това, че търговецът е предоставил информацията, която се изисква по настоящия раздел, се носи от търговеца.

Член 22

Повелителен характер

Страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на настоящия раздел, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

РАЗДЕЛ 2 ПРЕДДОГОВОРНА ИНФОРМАЦИЯ, КОЯТО СЕ ПРЕДОСТАВЯ ОТ ТЪРГОВЕЦ В ОТНОШЕНИЯТА МУ С ДРУГ ТЪРГОВЕЦ

Член 23

Задължение за разкриване на информация относно стоки и свързани услуги

1. Преди сключването на договор за продажба на стоки, за предоставяне на цифрово съдържание или на свързани услуги между търговци, доставчикът е длъжен чрез всякакви подходящи средства да разкрие на другия търговец всяка информация относно основните характеристики на стоките, цифровото съдържание или свързаните услуги, които трябва да бъдат доставени, с която доставчикът разполага или с която може да се очаква да разполага и която би било противно на добросъвестността и почтеността в оборота да не разкрие на другата страна.
2. При преценката дали в параграф 1 се изисква доставчикът да разкрие определена информация, се вземат предвид всички обстоятелства, включително:
 - а) дали доставчикът има специални знания;
 - б) разходите на доставчика за набавянето на съответната информация;
 - в) лекотата, с която другият търговец би могъл да си набави информацията чрез други средства;
 - г) естеството на информацията;
 - д) вероятната значимост на информацията за другия търговец; и
 - е) добрата търговска практика в съответната ситуация.

РАЗДЕЛ 3 ДОГОВОРИ, СКЛЮЧЕНИ ЧРЕЗ ЕЛЕКТРОННИ СРЕДСТВА

Член 24

Допълнителни задължения за предоставяне на информация при договори от разстояние, сключени чрез електронни средства

1. Настоящият член се прилага в случаите, когато търговецът осигурява средствата за сключване на договор и когато тези средства са електронни и не се отнасят до изключителната размяна на електронна поща или друго средство за индивидуално съобщаване.
2. Търговецът трябва да предостави на разположение на другата страна подходящи, ефективни и достъпни технически средства за установяване и поправяне на грешки при въвеждането, преди другата страна да направи или да приеме дадено предложение.
3. Търговецът трябва да предостави информация относно следните въпроси, преди другата страна да направи или да приеме дадено предложение:
 - а) техническите етапи, през които трябва да се премине за сключването на договора;
 - б) дали договорният документ ще бъде архивиран от търговеца или не и дали ще бъде достъпен;
 - в) техническите средства, които служат за установяване и поправяне на грешки при въвеждането, преди другата страна да направи или да приеме дадено предложение;
 - г) езиците, предложени за сключване на договора;
 - д) условията на договора.
4. Търговецът трябва да гарантира, че условията на договора, посочени в параграф 3, буква д), са предоставени, изписани с букви или други разбираеми знаци и на траен носител, чрез всякакви средства, които позволяват четенето и записването на съдържащата се в текста информация и нейното възпроизвеждане в материална форма.
5. Търговецът трябва да потвърди своевременно чрез електронни средства получаването на предложението или приемането, изпратено от другата страна.

Член 25

Допълнителни изисквания при договори от разстояние, сключени чрез електронни средства

1. Ако договор от разстояние, който се сключва чрез електронни средства, би породил за потребителя задължение за извършване на плащане, търговецът трябва да съобщи на потребителя по ясен и отчетлив начин и непосредствено

преди потребителят да направи своята поръчка информацията, която се изисква по член 13, параграф 1, буква а), член 14, параграфи 1 и 2 и член 16, буква б).

2. Търговецът трябва да гарантира, че при отправяне на поръчката потребителят изрично е потвърдил, че поръчката е свързана със задължение за плащане. Когато отправянето на поръчка е свързано с активиране на бутон или подобна функция, бутонът или подобната функция трябва да бъдат обозначени по четлив начин само с думите „поръчка със задължение за плащане“ или с подобен недвусмислен текст, от който да става ясно, че отправянето на поръчка води до задължение за плащане към търговеца. Когато търговецът не е спазил настоящия параграф, потребителят не е обвързан от договора или поръчката.
3. На своя уебсайт за търговия търговецът трябва да посочи ясно и четливо най-късно в началото на процеса на поръчване дали има някакви ограничения при доставката и какви начини на плащане се приемат.

Член 26

Тежест на доказване

В отношенията между търговец и потребител тежестта на доказване за това, че търговецът е предоставил информацията, която се изисква по настоящия раздел, се носи от търговеца.

Член 27

Повелителен характер

В отношенията между търговец и потребител страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на настоящия раздел, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

РАЗДЕЛ 4 ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА ГАРАНТИРАНЕ НА ТОЧНОСТТА НА ПРЕДОСТАВЕНАТА ИНФОРМАЦИЯ

Член 28

Задължение за гарантиране на точността на предоставената информация

1. Страна, която предоставя информация преди или в момента на сключване на договора, независимо дали това е свързано със задълженията по настоящата глава или с други такива, е длъжна да положи дължимата грижа, за да гарантира, че предоставената информация е точна и неподвеждаща.
2. Страна, на която е предоставена неточна или подвеждаща информация в нарушение на задължението, уредено в параграф 1, и която разумно е разчитала на тази информация при сключването на договор със страната, която я е предоставила, разполага със средствата за правна защита по член 29.

3. В отношенията между търговец и потребител страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на настоящия член, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

РАЗДЕЛ 5 СРЕДСТВА ЗА ПРАВНА ЗАЩИТА В СЛУЧАЙ НА НАРУШЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЕТО ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

Член 29

Средства за правна защита в случай на нарушение на задължението за предоставяне на информация

1. Страна, която не изпълни някое от задълженията по настоящата глава, отговаря за понесените от другата страна вреди поради неизпълнението на задълженията.
2. Когато търговецът не изпълни изискванията за информация относно допълнителните такси или други разходи, посочени в член 14, или относно разходите за връщане на стоките, посочени в член 17, параграф 2, потребителят не е длъжен да плати тези допълнителни такси и други разходи.
3. Средствата за правна защита, предвидени в настоящия член, не засягат което и да било средство за правна защита, което може да съществува по силата на член 42, параграф 2, член 48 или член 49.
4. В отношенията между търговец и потребител страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на настоящия член, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

Глава 3 Сключване на договора

Член 30

Изисквания, свързани със сключването на договор

1. Договорът е сключен, ако:
 - а) страните са постигнали съгласие;
 - б) имат намерение това съгласие да породи правни последици; и
 - в) съгласието, допълнено при необходимост от нормите на общото европейско право за продажбите, е достатъчно по съдържание и определеност, за да породи правни последици.
2. Съгласието се постига чрез приемане на предложение. Приемането може да стане чрез изрично изявление или чрез друго изявление или конклюдентни действия.
3. Обстоятелството дали страните имат намерение съгласието да поражда правни последици се определя от изявленията и поведението им.
4. Когато една от страните постави постигането на съгласие по определен въпрос като условие за сключването на договора, до постигането на съгласие по този въпрос договор няма.

Член 31

Предложение

1. Поканата е предложение, ако:
 - а) цели да доведе до договор, ако бъде приета; и
 - б) е достатъчна по съдържание и определеност, за да има договор.
2. Предложението може да се отправи към едно или повече определени лица.
3. Поканата, отправена до неопределен кръг лица, не е предложение, освен ако от обстоятелствата е видно друго.

Член 32

Отмяна на предложението

1. Предложението може бъде отменено, ако отмяната достигне у адресата на предложението преди той да е изпратил волеизявлението за приемане или, в случаите на конклюдентно приемане, преди договорът да е бил сключен.

2. Когато покана, отправена до неограничен кръг лица, представлява предложение, тя може да бъде отменена чрез същите способи, които са били използвани за нейното отправяне.
3. Отмяната на предложението е недействителна, ако:
 - а) в предложението е посочено, че то е неотменимо;
 - б) предложението съдържа определен срок за неговото приемане; или
 - в) адресатът на предложението основателно е могъл да разчита на неотменимостта на предложението и е действал, разчитайки на предложението.

Член 33

Отхвърляне на предложението

Предложението губи сила, щом отхвърлянето му достигне у предложителя.

Член 34

Приемане

1. Всяка форма на изявление или конклюдентни действия на адресата на предложението е приемане, ако от него е видно, че е налице съгласие с предложението.
2. Мълчанието или бездействието само по себе си не съставлява приемане.

Член 35

Момент на сключване на договора

1. Когато приемането е било изпратено от адресата на предложението, договорът се сключва, когато то достигне у предложителя.
2. Когато предложението е било прието чрез конклюдентни действия, договорът се сключва, когато уведомяването за конклюдентните действия достигне у предложителя.
3. Независимо от параграф 2, когато по силата на предложението, на установени между страните практики или на обичая адресатът на предложението може да приеме предложението чрез конклюдентни действия, без да се уведомява предложителят, договорът се сключва, когато адресатът на предложението започне да извършва действието.

Член 36

Срок за приемане

1. Приемането на предложението е действително само ако то достигне у предложителя в срока, определен от него в предложението.

2. Когато предложителят не е определил срок, приемането е действително само ако то достигне у него в разумен срок след отправяне на предложението.
3. Когато предложението може да бъде прието чрез извършаването на действие, без да се уведомява предложителят, приемането е действително само ако действието е извършено в срока за приемане, определен от предложителя, а ако такъв не е определен — в разумен срок.

Член 37

Закъсняло приемане

1. Закъснялото приемане е действително, ако предложителят своевременно уведоми адресата на предложението, че смята приемането за действително.
2. Когато от писмо или друго съобщение, съдържащи закъсняло приемане, се вижда, че то е било изпратено при обстоятелства, при които при нормалното му предаване то щеше да е достигнало у предложителя своевременно, закъснялото приемане е действително, освен ако предложителят своевременно уведоми адресата на предложението, че смята предложението си за загубило сила.

Член 38

Приемане, с което се изменят условията на предложението

1. Отговор на адресата на предложението, който изрично или мълчаливо съдържа допълнителни или различни условия на договора, които съществено изменят условията на предложението, съставлява отхвърляне и ново предложение.
2. Счита се, че допълнителните или различните условия на договора, които се отнасят, наред с останалото, до цената, плащането, качеството и количеството на стоките, мястото и времето на доставка, обхвата на отговорността на една от страните към другата или уреждането на спорове, изменят съществено условията на предложението.
3. Отговор, с който се дава окончателно съгласие с предложението, съставлява приемане, дори и изрично или мълчаливо да съдържа допълнителни или различни условия на договора, ако те не изменят съществено условията на предложението. В този случай допълнителните или различните условия стават част от договора.
4. Отговор, който изрично или мълчаливо съдържа допълнителни или различни условия на договора, винаги съставлява отхвърляне на предложението, ако:
 - а) предложението изрично ограничава приемането до съдържащите се в него условия;
 - б) предложителят своевременно възрази срещу допълнителните или различните условия; или
 - в) адресатът на предложението постави приемането си в зависимост от условието предложителят да се съгласи с допълнителните или различните

условия на договора и това съгласие не достигне у адресата на предложението в разумен срок.

Член 39

Противоречие между общи условия на договора

1. При постигнато между страните съгласие договорът е сключен, независимо че предложението и приемането препращат към противоречащи си общи условия на договора. Общите условия на договора стават част от договора, доколкото те са еднакви по същество.
2. Независимо от параграф 1, договорът не е сключен, ако едната страна:
 - а) предварително, изрично и не чрез условие в общите условия на договора е заявила, че не желае да се обвърже с договор при условията на параграф 1; или
 - б) своевременно уведоми другата страна, че не желае да се обвърже с такъв договор.

Глава 4 Право на отказ при договори от разстояние и договори извън търговския обект, сключени между търговци и потребители

Член 40 **Право на отказ**

1. В срока, предвиден в член 42, потребителят има право на отказ от договора, без да посочва каквото и да било основание и без да плаща разходи, с изключение на предвиденото в член 45. Това се отнася до следните договори:
 - а) договор от разстояние;
 - б) договор извън търговския обект, ако цената или, в случай на едновременно сключване на няколко договора, общата цена на договорите надвишава 50 EUR или равностойната на тях сума в съответната валута, уговорена за договорната цена в момента на сключването на договора.
2. Параграф 1 не се прилага по отношение на:
 - а) договор, сключен чрез автомати за продажба или автоматизирани търговски обекти;
 - б) договор за доставка на храни, напитки или други стоки за текущо потребление в домакинството, които се доставят физически от търговеца при чести и редовни разносни обиколки до дома, жилището или работното място на потребителя;
 - в) договор за доставка на стоки или свързани услуги, чиято цена се изменя в зависимост от колебанията на финансовия пазар, които не могат да бъдат контролирани от търговеца и които могат да настъпят по време на срока за отказ;
 - г) договор за доставка на стоки или цифрово съдържание, които са изработени по спецификация на потребителя или са недвусмислено персонализирани;
 - д) договор за доставка на стоки, които са бързоразвалящи се или имат кратък срок на годност;
 - е) договор за доставка на алкохолни напитки, чиято цена е договорена при сключването на договора за продажба и чиято доставка може да бъде осъществена не по-рано от 30 дни от момента на сключване на договора, като действителната им стойност зависи от колебанията на пазара, които не могат да бъдат контролирани от търговеца;
 - ж) договор за продажба на вестници, периодични издания или списания с изключение на договори за абонамент за доставката на такива издания;

- з) договор, сключен по време на публичен търг; и
 - и) договор за кетъринг или услуги, свързани с развлекателни дейности, в който се предвижда конкретна дата или срок на изпълнение.
3. Параграф 1 не се прилага в следните ситуации:
- а) при доставката на запечатани стоки, които са разпечатани от потребителя и не могат да бъдат върнати поради съображения, свързани със защитата на здравето, или по хигиенни съображения;
 - б) при доставката на стоки, които поради своето естество след доставката са били смесени с други елементи, от които не могат да бъдат отделени;
 - в) при доставката на запечатани аудио- или видеозаписи или запечатан компютърен софтуер, които са били разпечатани след доставката;
 - г) при предоставянето на цифрово съдържание, което не се предоставя на материален носител, когато изпълнението е започнало с изричното предварително съгласие на потребителя и с потвърждаване от негова страна, че губи правото си на отказ;
 - д) потребителят специално е поискал от търговеца да го посети с цел извършване на неотложни дейности по ремонт или поддръжка. Когато в случай на такова посещение търговецът предоставя свързани услуги в допълнение към специално поисканите от потребителя такива или стоки, различни от резервните части, използвани по необходимост за извършване на поддръжката или на ремонта, правото на отказ се прилага за тези допълнителни свързани услуги или стоки.
4. Когато потребителят е направил предложение, което, ако бъде прието, би довело до сключването на договор, по отношение на който би съществувало право на отказ по настоящата глава, потребителят може да оттегли предложението, дори ако при други обстоятелства то би било неотменимо.

Член 41

Упражняване на правото на отказ

- 1. Потребителят може да упражни правото на отказ по всяко време преди изтичането на срока за отказ, предвиден в член 42.
- 2. Потребителят упражнява правото си на отказ чрез уведомяване на търговеца. За тази цел потребителят може по избор да използва образца на формуляр за отказ, установен в допълнение 2, или недвусмислено да заяви по друг начин решението си да се откаже.
- 3. Когато търговецът предоставя на своя уебсайт за търговия възможност на потребителя да се откаже по електронен път и потребителят стори това, търговецът е длъжен незабавно да изпрати на потребителя на траен носител потвърждаване на получаването на такъв отказ. Търговецът отговаря за причинените на другата страна вреди поради нарушение на това задължение.

4. Съобщаването на отказа е извършено навреме, ако съобщението е изпратено преди края на срока за отказ.
5. Тежестта на доказване за упражняването на правото на отказ в съответствие с настоящия член се носи от потребителя.

Член 42
Срок за отказ

1. Срокът за отказ е четиринадесет дни, считано от:
 - а) деня, в който потребителят получи доставката на стоките, при договор за продажба, включително договор за продажба, по който продавачът се е съгласил да предоставя и свързани услуги;
 - б) деня, в който потребителят получи доставката на последната стока, при договор за продажба на множество стоки, поръчани от потребителя с една поръчка, но доставяни поотделно, включително договор, по който продавачът се е съгласил да предоставя и свързани услуги;
 - в) деня, в който потребителят получи доставката на последната партида или част стоките, при договор, по който стоките се състоят от множество партиди или части, включително договор, по който продавачът се е съгласил да предоставя и свързани услуги;
 - г) деня, в който потребителят получи доставката на първата стока, при договор за редовна доставка на стоки в продължение на определен период от време, включително договор, по който продавачът се е съгласил да предоставя и свързани услуги;
 - д) деня на сключването на договора, при договор за свързани услуги, сключен, след като стоките са били доставени;
 - е) деня, в който потребителят получи доставката на материалния носител в съответствие с буква а), при договор за предоставяне на цифрово съдържание, по който цифровото съдържание се предоставя на материален носител;
 - ж) деня на сключването на договора, при договор, по който цифровото съдържание не се предоставя на материален носител.
2. Когато търговецът не е предоставил на потребителя информацията, предвидена в член 17, параграф 1, срокът за отказ изтича:
 - а) една година след края на първоначалния срок за отказ, както е определен в съответствие с параграф 1; или
 - б) ако търговецът предостави на потребителя тази информация в срок от една година след края на срока за отказ, както е определен в съответствие с параграф 1, четиринадесет дни след деня, в който потребителят получи информацията.

Член 43
Последици от отказа

С отказа се прекратяват задълженията на двете страни по договора:

- а) да изпълнят договора; или
- б) да сключат договора, в случай че предложението е било отправено от потребителя.

Член 44
Задължения на търговеца в случай на отказ

1. Търговецът трябва своевременно да върне всички суми, получени от потребителя, включително, когато е приложимо, разходите за доставка, като във всички случаи това трябва да стане не по-късно от четиринадесет дни след деня, в който търговецът е бил уведомен за решението на потребителя да се откаже от договора в съответствие с член 41. Търговецът трябва да извърши това връщане като използва начина на плащане, използван от потребителя при първоначалната трансакция, освен ако потребителят не е изразил изричното си съгласие за друго и при условие, че на потребителя не се налагат никакви такси в резултат от връщането.
2. Независимо от параграф 1, ако потребителят изрично е избрал доставка, която е различна от най-евтиния вид стандартна доставка, предлагана от търговеца, търговецът не е длъжен да върне допълнителните разходи за доставка.
3. Освен ако търговецът не предложи да вдигне стоките, при договор за продажба на стоки той има право на задържане върху подлежащите на връщане суми, докато не получи стоките или потребителят не представи доказателство, че е изпратил обратно стоките, в зависимост от това кое от двете събития настъпи по-рано.
4. При договори извън търговския обект, при които стоките са били доставени на адреса на потребителя в момента на сключването на договора, търговецът трябва да вдигне стоките за своя сметка, ако поради своето естество стоките не могат обичайно да бъдат върнати по пощата.

Член 45
Задължения на потребителя в случай на отказ

1. Освен ако търговецът не предложи да вдигне стоките, потребителят трябва своевременно да изпрати обратно стоките или ги предаде на търговеца или на лице, упълномощено от търговеца, като във всички случаи това трябва да стане не по-късно от четиринадесет дни след деня, в който потребителят съобщи на търговеца решението си да се откаже от договора в съответствие с член 41. Този срок е спазен, ако потребителят изпрати обратно стоките преди изтичането на четиринадесетдневния срок.

2. Потребителят трябва да плати преките разходи по връщането на стоките, освен ако търговецът се е съгласил да плати тези разходи или ако търговецът не е уведомил потребителя, че те трябва да се платят от потребителя.
3. Потребителят носи отговорност за понижена стойност на стоките само ако това стане вследствие на боравене с тях по начин, различен от необходимото, за да се установят естеството, характеристиките и функционирането на стоките. Потребителят не носи отговорност за понижена стойност в случаите, когато търговецът не е предоставил цялата информация относно правото на отказ в съответствие с член 17, параграф 1.
4. Без да се засяга параграф 3, потребителят не е длъжен да плати обезщетение за използването на стоките по време на срока за отказ.
5. Когато потребителят упражнява правото си на отказ, след като е направил изрично искане предоставянето на свързаните услуги да започне по време на срока за отказ, той трябва да плати на търговеца сума, пропорционална на престациите, изпълнени до момента, в който потребителят е упражнил правото си на отказ, спрямо всички дължими по договора престации. Пропорционалната сума, която потребителят дължи на търговеца, трябва да бъде изчислена въз основа на общата цена, уговорена по договора. Когато общата цена е прекомерна, пропорционалната сума трябва да бъде изчислена въз основата на пазарната стойност на престациите, изпълнени до този момент.
6. Потребителят не дължи плащането на разходи, свързани с:
 - а) предоставянето на свързани услуги, изпълнени изцяло или отчасти по време на срока за отказ, когато:
 - i) търговецът не е предоставил информация в съответствие с член 17, параграфи 1 или 3; или
 - ii) потребителят не е поискал изрично изпълнението да започне по време на срока за отказ в съответствие с член 18, параграф 2 и член 19, параграф 6;
 - б) предоставянето изцяло или отчасти на цифрово съдържание, което не се предоставя на материален носител, когато: i)
 - i) потребителят не е дал предварително изрично съгласие за започване на предоставянето на цифрово съдържание преди изтичането на срока за отказ, посочен в член 42, параграф 1;
 - ii) потребителят не е потвърдил, че давайки съгласието си, губи правото си на отказ; или
 - iii) търговецът не е предоставил потвърждаване в съответствие с член 18, параграф 1 и член 19, параграф 5.
7. С изключение на предвиденото в настоящия член, потребителят не носи отговорност поради упражняването на правото на отказ.

Член 46
Допълнителни договори

1. Когато потребителят в съответствие с членове 41—45 упражни правото си на отказ от договор от разстояние или от договор извън търговския обект, всички допълнителни договори се прекратяват автоматично, без потребителят да плаща разходи, с изключение на случаите, предвидени в параграфи 2 и 3. За целите на настоящия член „допълнителен договор“ означава договор, чрез който потребител придобива стоки, цифрово съдържание или свързани услуги във връзка с договор от разстояние или договор извън търговския обект, като тези стоки, цифрово съдържание или свързани услуги се предоставят от търговеца или от трето лице въз основа на договореност между третото лице и търговеца.
2. Разпоредбите на членове 43, 44 и 45 се прилагат съответно към допълнителните договори, доколкото тези договори се уреждат от общото европейско право за продажбите.
3. При допълнителните договори, които не се уреждат от общото европейско право за продажбите, задълженията на страните в случай на отказ се уреждат от приложимото право.

Член 47
Повелителен характер

Страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на настоящата глава, да се отклонят от нея или да изменят последиците ѝ.

Глава 5 Пороци в съгласието

Член 48

Грешка

1. Страната може да унищожи договора поради налична към момента на сключването му грешка във факт или в правото, ако:
 - а) страната, без тази грешка, е нямало да сключи договора или е щяла да го направи само при значително различни условия на договора и другата страна е знаела или е могло да се очаква да е знаела това; и
 - б) другата страна:
 - i) е причинила грешката;
 - ii) е предизвикала сключването на договора при наличието на грешка, като не е изпълнила някое от задълженията си за предоставяне на преддоговорна информация по глава 2, раздели 1—4;
 - iii) е знаела или е могло да се очаква да е знаела за грешката и е предизвикала сключването на договора при наличието на грешка, като не е насочила вниманието към съответната информация, при условие че добросъвестността и почтеността в оборота биха изисквали страната, която знае за грешката, да я посочи; или
 - iv) е изпаднала в същата грешка.
2. Страната не може да унищожи договора поради грешка, ако рискът от грешката е бил поет или с оглед на обстоятелствата е следвало да се поеме от тази страна.
3. Неточността в изказа или предаването на изявление се разглежда като грешка на лицето, което е направило или изпратило изявлението.

Член 49

Измама

1. Страната може да унищожи договора, ако е била подведена да го сключи от другата страна чрез измамливо представяне — било чрез думи или конклюдентни действия, било чрез измамливо премълчаване на каквато и да е информация, които в съответствие с добросъвестността и почтеността в оборота или със задължението ѝ за предоставяне на преддоговорна информация е трябвало да разкрие.

2. Представянето е измамливо, ако е направено със знанието или убеждението, че то е неистинско, или по небрежност спрямо това дали е истинско или не и има за цел да въведе лицето, за което е предназначено, в грешка. Премълчаването е измамливо, ако има за цел да въведе лицето, от което информацията се премълчава, в грешка.
3. При преценката дали добросъвестността и почтеността в оборота изискват страната да разкрие определена информация, се вземат предвид всички обстоятелства, включително:
 - а) дали страната има специални знания;
 - б) разходите на страната за набавянето на съответната информация;
 - в) лекотата, с която другата страна би могла да си набави информацията чрез други средства;
 - г) естеството на информацията;
 - д) явната значимост на информация за другата страна; и
 - е) при договори между търговци — добрата търговска практика в съответната ситуация.

Член 50 **Заплашване**

Страната може да унищожи договора, когато е била принудена да го сключи от другата страна чрез заплашване с неправомерно, непосредствено и сериозно увреждане или с неправомерно действие.

Член 51 **Непочтено възползване**

Страната може да унищожи договора, ако в момента на сключването му:

- а) страната е била в положение на зависимост от другата страна или в доверително отношение с нея, била е в стопанско притеснение или е имала спешни нужди, била е непредпазлива, неосведомена или неопитна; и
- б) другата страна е знаела или е могло да се очаква да е знаела това и, с оглед на обстоятелствата и целта на договора, се е възползвала от състоянието на първата страна чрез извличане на прекомерна изгода или по непочтен начин.

Член 52 **Уведомяване за унищожение**

1. Унищожението се извършва чрез уведомяване на другата страна.

2. Уведомяването за унищожение е действително само ако се отправи в следния срок, след като страната, която унищожава, е узнала съответните обстоятелства или е могла да действа свободно:
 - а) шест месеца в случай на грешка; и
 - б) една година в случай на измама, заплашване и непочтено възползване.

Член 53

Потвърждаване

Когато страната, в чийто интерес е допусната унищожаемостта на договор по настоящата глава, го потвърди изрично или мълчаливо, след като е узнала съответните обстоятелства или след като е могла да действа свободно, тази страна повече няма право да унищожи договора.

Член 54

Последици от унищожението

1. Унищожаем договор е действителен, докато не бъде унищожен, но след като бъде унищожен, се счита за недействителен с обратна сила от самото начало.
2. Когато основаниято за унищожаемост засяга само отделни условия на договора, действието на унищожението се разпростира само до тях, освен ако ще бъде необосновано договорът да се съхрани в останалата му част.
3. Въпросът дали някоя от страните има право на връщане на това, което е било прехвърлено или доставено по договор, който е бил унищожен, или на паричната му равностойност, се урежда от правилата за връщането в глава 17.

Член 55

Обезщетение за вреди

Страната, която има право да унищожи договора по настоящата глава или която е имала такова право, преди то да бъде погасено поради давност или поради потвърждаване, независимо от това дали договорът е бил унищожен или не, има право на обезщетение от другата страна за претърпените поради грешката, измамата, заплашването или непочтеното възползване вреди, при условие че другата страна е знаела или е могло да се очаква да е знаела за съответните обстоятелства.

Член 56

Изключване или ограничаване на средства за правна защита

1. Средствата за правна защита срещу измама, заплашване и непочтено възползване не могат да се изключват или ограничават пряко или косвено.

2. В отношенията между търговец и потребител страните не могат в тежест на потребителя пряко или косвено да изключват или да ограничават средствата за правна защита срещу грешка.

Член 57

Избор на средство за правна защита

Страна, която разполага със средство за правна защита по настоящата глава, при обстоятелства, които пораждат в нейна полза и средство за правна защита срещу неизпълнение, може да избере кое от тях да упражни.

Част III Оценка на съдържанието на договора

Глава 6 Тълкуване

Член 58

Общи правила за тълкуването на договорите

1. Договорът се тълкува съгласно общото намерение на страните, дори то да е различно от обичайното значение на използваните изрази.
2. Когато едната страна е влагала в израз, използван в договора, определен смисъл и в момента на сключването на договора другата страна е знаела или е могло да се очаква да е знаела за това намерение, изразът се тълкува според смисъла, вложен в него от първата страна.
3. Освен ако не е предвидено друго в параграфи 1 и 2, договорът се тълкува съгласно значението, което би му придал разумен човек.

Член 59

Релевантни елементи

При тълкуването на договора може в частност да се имат предвид:

- а) обстоятелствата, при които той е бил сключен, включително предшестващите преговори;
- б) поведението на страните, дори това след сключването на договора;
- в) тълкуването, което вече е било давано от страните на изрази, идентични или подобни на тези, които са използвани в договора;
- г) обичаите, които страни в същото положение биха сметнали за общо приложими;
- д) практиките, които страните са установили помежду си;
- е) значението, което обикновено се дава на изразите в съответната сфера на дейност;
- ж) естеството и целта на договора; и
- з) добросъвестността и почтеността в оборота.

Член 60

Позоваване на договора в неговата цялост

Използваните в даден договор изрази се тълкуват с оглед на целия договор.

Член 61
Езикови различия

Когато договорът е съставен на два или повече езика, без някой от тях да е посочен като автентичен, при различие в текстовете на различните езици, се приема за автентичен текстът на езика, на който първоначално е съставен договорът.

Член 62
Предимство на условията на договора, които са индивидуално уговорени

Доколкото е налице несъответствие, условията на договора, които са индивидуално уговорени, надделяват над онези, които не са индивидуално уговорени по смисъла на член 7.

Член 63
Предимство на тълкуване в полза на действителността на условията на договора

Тълкуването, съгласно което условията на договора са действителни, надделява над онова, според което те не са.

Член 64
Тълкуване в полза на потребителите

1. Когато има съмнение относно значението на условие на договора между търговец и потребител, надделява най-благоприятното за потребителя тълкуване, освен ако условието не е било предоставено от потребителя.
2. Страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на настоящия член, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

Член 65
Тълкуване в тежест на страната, предоставила условие на договора

Когато по договор, който не попада в приложното поле на член 64, има съмнение относно значението на условие на договора, което не е било индивидуално уговорено по смисъла на член 7, надделява тълкуване на условието в тежест на страната, която го е предоставила.

Глава 7 Съдържание и последици

Член 66 Условия на договора

Условията на договора произтичат от:

- а) уговореното между страните, при спазването на повелителните норми на общото европейско право за продажбите;
- б) обичаите или практиките, от които са обвързани страните по силата на член 67;
- в) нормите на общото европейско право за продажбите, които се прилагат при липсата на противна уговорка между страните; и
- г) условията на договора по подразбиране по силата на член 68.

Член 67 Обичаи и практики при договори между търговци

- 1. При договор между търговци страните са обвързани от всеки обичай, за който са се съгласили да се прилага, и от всяка практика, която са установили помежду си.
- 2. Страните са обвързани от обичая, който търговци в същото положение като това на страните биха сметнали за общо приложим.
- 3. Обичаите и практиките не обвързват страните, доколкото противоречат на индивидуално уговорени условия на договора или на повелителните норми на общото европейско право за продажбите.

Член 68 Условия на договора по подразбиране

- 1. Когато е необходимо да се уреди въпрос, който не е изрично уреден нито от уговореното между страните, нито от обичай или практика, нито от норма на общото европейско право за продажбите, се подразбира допълнително условие на договора, като се имат предвид по-специално:
 - а) естеството и целта на договора;
 - б) обстоятелствата, при които е бил сключен договорът; и
 - в) добросъвестността и почтеността в оборота.
- 2. Всяко условие на договора по подразбиране по параграф 1 трябва, доколкото е възможно, да бъде такова, че това, което страните вероятно биха уговорили, ако бяха уредили въпроса, да породи действие.

3. Параграф 1 не се прилага, ако страните съзнателно не са уредили никакъв въпрос, приемайки, че едната или другата страна ще носи риска.

Член 69

Условия на договора, извлечени от определени преддоговорни изявления

1. Когато търговецът преди сключването на договора направи изявление, отправено до другата страна или оповестено публично, относно характеристиките на това, което трябва да бъде изпълнено по договора от търговеца, изявлението се приравнява на условие на договора, освен ако:
 - а) при сключването на договора другата страна е знаела или е могло да се очаква да е знаела, че изявлението е било невярно или по друга причина не е можело да се разчита на такова условие на договора; или
 - б) решението на другата страна да сключи договора не е можело да бъде повлияно от изявлението.
2. За целите на параграф 1 изявление, направено от лице, което извършва реклама или маркетинг за сметка на търговеца, се счита за направено от търговеца.
3. Когато другата страна е потребител, тогава за целите на параграф 1 публично изявление, направено от производител или от негово име или от друго лице, намиращо се на предшествашо стъпало от веригата на сделки, водещи до сключването на договор, се счита за направено от търговеца, освен ако в момента на сключване на договора търговецът не е знаел и не е могло да се очаква да е знаел за изявлението.
4. В отношенията между търговец и потребител страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на настоящия член, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

Член 70

Задължение за осведомяване относно условия на договора, които не са индивидуално уговорени

1. Условия на договора, предоставени от едната страна и които не са били уговорени индивидуално по смисъла на член 7, могат да бъдат противопоставяни на другата страна само ако другата страна е знаела за тях или ако страната, която ги е предоставила, е предприела разумни мерки да насочи вниманието на другата страна към тях преди или по време на сключването на договора.
2. За целите на настоящия член в отношенията между търговец и потребител вниманието на потребителя не се счита за насочено в достатъчна степен към условията на договора просто чрез позоваване на тях в договорния документ, дори потребителят да е подписал документа.
3. Страните не могат да изключат прилагането на настоящия член, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

Член 71

Допълнителни плащания по договори между търговец и потребител

1. Условие на договора между търговец и потребител, което задължава потребителя да направи допълнително плащане към посоченото възнаграждение за основното задължение по договора на търговеца, по-специално когато това условие на договора е включено посредством използването на варианти по подразбиране, които потребителят е необходимо да отхвърли, за да избегне допълнителното плащане, не обвързва потребителя, освен ако преди потребителят да се обвърже с договора, потребителят е дал своето изрично съгласие за допълнителното плащане. Ако потребителят е направил допълнителното плащане, той може да го получи обратно.
2. Страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на настоящия член, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

Член 72

Обобщаващи клаузи

1. Когато писмен договор включва условие, което гласи, че документът съдържа всички условия на договора (обобщаваща клауза), всякакви предшествващи изявления, задължения или споразумения, които не се съдържат в документа, не стават част от договора.
2. Освен ако в договора не е предвидено друго, обобщаващата клауза не пречи предшествващите изявления на страните да бъдат използвани за тълкуване на договора.
3. В договор между търговец и потребител потребителят не е обвързан от обобщаващата клауза.
4. Страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на настоящия член, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

Член 73

Определяне на цената

Когато размерът на дължимата по даден договор цена не може да бъде определен по друг начин и при отсъствието на указание за противното, дължимата цена е тази, която обичайно се дължи при подобни обстоятелства в момента на сключването на договора или, ако няма такава цена — разумната цена.

Член 74

Едностранно определяне

1. Когато цената или друго условие на договора трябва да се определи от едната страна и определянето от тази страна е явно несъответно, тогава то се заменя с цената, която обичайно се дължи, или с условие, което обичайно се използва

при подобни обстоятелства в момента на сключването на договора или, ако няма такава цена или такова условие — с разумна цена или с разумно условие.

2. Страните не могат да изключат прилагането на настоящия член, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

Член 75

Определяне от трето лице

1. Ако трето лице трябва да определи цената или друго условие на договора, а то не може или не иска да го направи, съдът може, освен ако това не е в противоречие с условията на договора, да посочи друго лице, което да извърши определянето.
2. Когато определената от трето лице цена или друго условие на договора е явно несъответно, тогава то се заменя с цената, която обичайно се дължи, или с условие, което обичайно се използва при подобни обстоятелства в момента на сключването на договора или, ако няма такава цена или такова условие — с разумна цена или с разумно условие.
3. За целите на параграф 1 понятието „съд“ включва арбитражен съд.
4. В отношенията между търговец и потребител страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на параграф 2, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

Член 76

Език

Когато езикът, който следва да се използва за предаване на съобщения, свързани с договора или с правата или задълженията, произтичащи от него, не може да се определи по друг начин, езикът, който трябва да се използва, е езикът използван за сключването на договора.

Член 77

Договори с неопределен срок

1. Когато в случай на продължително или периодично изпълнение на договорно задължение в условията на договора не се посочва в кой момент се прекратява договорното отношение или се предвижда то да се прекрати чрез уведомяване в този смисъл, договорното отношение може да бъде прекратено от всяка от страните чрез предизвестие с разумен срок, който не е по-дълъг от два месеца.
2. В отношенията между търговец и потребител страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на настоящия член, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

Условия на договора в полза на трети лица

1. Страните по договор могат чрез договора да уговорят право в полза на трето лице. Не е необходимо третото лице да съществува или да е определено в момента на сключването на договора, но е необходимо то да бъде определяемо.
2. Видът и съдържанието на правото на третото лице се определят от договора. Правото може да бъде под формата на изключване или ограничаване на отговорността на третото лице към една от страните по договора.
3. Когато страна по договора е длъжна по силата на договора да престира изпълнение в полза на трето лице, тогава:
 - а) третото лице разполага със същите права да получи изпълнение и със същите средства за правна защита срещу неизпълнение, както ако страната по договора е била длъжна да престира изпълнение по договор с третото лице; и
 - б) задължената страна по договора може да противопостави на третото лице всички възражения, които тази страна по договора би могла да противопостави на другата страна по договора.
4. Третото лице може да се откаже от право, което му е предоставено, чрез уведомяване на която и да е от страните по договора, ако това се извърши преди правото да е било изрично или мълчаливо прието. При такъв отказ правото се смята никога да не е принадлежало на третото лице.
5. Страните по договора могат да отменят или да изменят условието на договора, с което се предоставя правото, ако това се извърши преди която и да е от тях да е уведомила третото лице, че правото е уговорено в негова полза.

Глава 8 Неравноправни условия на договора

РАЗДЕЛ 1 ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 79

Действие на неравноправните условия на договора

1. Условие на договора, предоставено от едната страна, което е неравноправно по смисъла на раздели 2 и 3 от настоящата глава, не обвързва другата страна.
2. Когато договорът може да бъде запазен без неравноправното условие, останалите условия на договора запазват обвързващия си характер.

Член 80

Неприлагане на теста за неравноправност

1. Раздели 2 и 3 не се прилагат към условия на договора, отразяващи норми на общото европейско право за продажбите, които биха се прилагали, ако условията не уреждаха въпроса.
2. Раздел 2 не се прилага към определението на основния предмет на договора или към целесъобразността на дължимата цена, доколкото търговецът е изпълнил задължението за прозрачност по член 82.
3. Раздел 3 не се прилага към определението на основния предмет на договора или към целесъобразността на дължимата цена.

Член 81

Повелителен характер

Страните не могат да изключат прилагането на настоящата глава, да се отклонят от нея или да изменят последиците ѝ.

РАЗДЕЛ 2 НЕРАВНОПРАВНИ УСЛОВИЯ НА ДОГОВОРА ПРИ ДОГОВОРИ МЕЖДУ ТЪРГОВЕЦ И ПОТРЕБИТЕЛ

Член 82

Задължение за прозрачност при условия на договора, които не са уговорени индивидуално

Когато търговецът предоставя условия на договора, които не са били уговорени индивидуално с потребителя по смисъла на член 7, търговецът е длъжен да гарантира, че те са изготвени и представени на ясен и разбираем език.

Член 83

Значение на думата „неравноправни“ при договори между търговец и потребител

1. В договор между търговец и потребител условие на договора, предоставено от търговеца, което не е било индивидуално уговорено по смисъла на член 7, се счита за неравноправно за целите на настоящия раздел, ако в противоречие с добросъвестността и почтеността в оборота причинява значително неравновесие в произтичащите от договора права и задължения на страните в тежест на потребителя.
2. При оценката на неравноправността на условие на договора за целите на настоящия раздел, се вземат предвид:
 - а) дали търговецът е изпълнил задължението за прозрачност по член 82;
 - б) естеството на дължимата по договора престация;
 - в) съществуващите към момента на сключване на договора обстоятелства;
 - г) останалите условия на договора; и
 - д) условията на всеки друг договор, от който договорът зависи.

Член 84

Условия на договора, които винаги се считат за неравноправни

За целите на настоящия раздел винаги се счита за неравноправно условие на договора, което има за предмет или последица:

- а) да освободи от отговорност или да ограничи отговорността на търговеца в случай на смърт или телесна повреда, причинена на потребителя чрез действие или бездействие на търговеца или от лице, действащо от името на търговеца;
- б) да освободи от отговорност или да ограничи отговорността на търговеца за загуби или вреди на потребителя, причинени умишлено или в резултат на груба небрежност;
- в) да ограничи задължението на търговеца да бъде обвързан от задълженията, поети от негови упълномощени представители, или да обвърже задълженията му с определено условие, изпълнението на което зависи изключително от търговеца;
- г) да изключи или да възпрепятства правото на потребителя да предявява иски или да използва други средства за правна защита, по-специално като от потребителя се изисква да предава споровете изключително само на арбитраж, който по принцип не се предвижда от правните разпоредби, прилагащи се към договори между търговец и потребител;
- д) да предостави изключителна компетентност по всички спорове, произтичащи от договора, на съд по местонахождението на търговеца, освен ако избраният съд е също така и съдът по местоживеенето на потребителя;

- е) да даде на търговеца изключителното право да определя дали доставените стоки, предоставеното цифрово съдържание или предоставените свързани услуги са в съответствие с договора или да даде на търговеца изключителното право да тълкува условията на договора;
- ж) да постанови, че потребителят е обвързан по договора, когато търговецът не е;
- з) да изисква от потребителя за прекратяване на договора по смисъла на член 8 да използва метод, придружен с повече формалности, отколкото използваният за сключването на договора;
- и) да предостави на търговеца по-кратък срок за уведомяване за прекратяване на договора, отколкото изискваният от потребителя;
- й) да задължи потребителя да плати за стоки, цифрово съдържание или свързани услуги, които в действителност не са били доставени, предоставени или извършени;
- к) да постанови, че условията на договора, които не са уговорени индивидуално по смисъла на член 7, надделяват или имат предимство пред условията на договора, които са индивидуално уговорени.

Член 85

Условия на договора, за които се предполага, че са неравноправни

За целите на настоящия раздел се предполага, че е неравноправно условие на договора, което има за предмет или последица:

- а) да ограничи средствата за доказване на разположение на потребителя или да му прехвърли доказателствената тежест, която от правна гледна точка следва да се носи от търговеца;
- б) неоснователно да изключи или да ограничи средствата за правна защита, които потребителят може да противопостави на търговеца или на трето лице за неизпълнение от търговеца на договорни задължения;
- в) неоснователно да изключи или да ограничи правото на прихващане на вземания, които потребителят може да има срещу търговеца, срещу това, което потребителят може да дължи на търговеца;
- г) да допусне търговецът да задържи платена от потребителя сума, ако последният реши да не сключи договора или да не изпълни определени задължения по него, без да се предвижда в обратната ситуация потребителят да получи равностойна сума от търговеца като обезщетение;
- д) да изисква от потребителя, който не изпълни свои задължения по договора, да плати неоснователно висока сума като обезщетение или уговорена неустойка при неизпълнение;
- е) да допусне търговецът да се откаже от договора или да го прекрати по смисъла на член 8 по собствено усмотрение, без да предоставя същото право на

потребителя, или да допусне търговецът да задържи платена сума за все още непредоставени свързани услуги, в случай че търговецът се откаже от договора или го прекрати;

- ж) да даде на търговеца право да прекрати договор с неопределен срок без предизвестие в разумен срок, освен когато са налице сериозни основания за това;
- з) да допусне автоматично удължаване на срочен договор, освен ако потребителят не е посочил друго, в случаите когато в условията на договора се предвижда неразумно кратък срок за даване на предизвестие;
- и) да даде на търговеца право да изменя едностранно условията на договора без основателна причина, която е посочена в договора; това не засяга условията на договора, съгласно които търговецът си запазва правото едностранно да измени условията на договор с неопределен срок, ако търговецът е длъжен да информира потребителя в разумен срок, а потребителят може свободно да прекрати договора без да плаща разходи;
- й) да даде на търговеца право да изменя едностранно и без основателна причина характеристиките на доставяните стоки, предоставяното цифрово съдържание или предоставяните свързани услуги или на които и да било други характеристики на изпълнението;
- к) да допусне цената на стоките, цифровото съдържание или свързаните услуги да се определя към датата на доставката или предоставянето им или да допусне търговецът да увеличи цената, без да даде право на потребителя да се откаже от договора, ако смята увеличената цена за твърде висока спрямо цената, уговорена при сключване на договора; това не засяга клаузите за индексирание на цената, когато такива са законосъобразни, при условие че методът за изменение на цената е описан изрично;
- л) да задължи потребителя да изпълни всички свои задължения по договора, когато търговецът не изпълнява своите собствени;
- м) да допусне търговецът да прехвърли своите права и задължения по договора без съгласието на потребителя, освен ако това става на дъщерно дружество, контролирано от търговеца, или в резултат от сливане или подобна законосъобразна сделка на преобразуване, като това прехвърляне не се отразява отрицателно на правата на потребителя;
- н) да допусне търговецът, когато поръчаното не е налично, да изпълни равностойна престация, без изрично да е информирал потребителя относно тази възможност и относно факта, че търговецът трябва да плати разходите по връщане на полученото от потребителя по договора, ако потребителят упражни правото си да откаже изпълнението;
- о) да допусне търговецът да си запази неразумно дълъг или необосновано определен срок за приемане или отказване на предложението;
- п) да допусне търговецът да си запази неразумно дълъг или необосновано определен срок за изпълнение на задълженията по договора;

- р) неоснователно да изключи или да ограничи средствата за правна защита, които потребителят може да противопостави на търговеца, или възраженията, които потребителят може да противопостави на претенциите на търговеца;
- с) да постави изпълнението на задълженията по договора от страна на търговеца или да постави други благоприятни за потребителя последици на договора в зависимост от определени формалности, които не се изискват по закон и са необосновани;
- т) да наложи на потребителя прекомерни авансови плащания или прекомерни гаранции за изпълнението на задълженията;
- у) необосновано да попречи на потребителя да получи консумативи или дейности по ремонт от трети лица;
- ф) необосновано да обвърже договора с друг такъв с търговеца, дъщерно дружество на търговеца или трето лице по начин, който потребителят не може да очаква;
- х) да наложи прекомерна тежест на потребителя с цел да прекрати договор с неопределен срок;
- ц) да определи на повече от една година първоначалният срок или всеки период на подновяване на договор за продължително доставяне на стоки, предоставяне на цифрово съдържание или на свързани услуги, освен ако потребителят може да прекрати договора по всяко време със срок за прекратяване не по-дълъг от 30 дни.

РАЗДЕЛ 3 НЕРАВНОПРАВНИ УСЛОВИЯ НА ДОГОВОРА В ДОГОВОРИ МЕЖДУ ТЪРГОВЦИ

Член 86

Значение на думата „неравноправни“ при договори между търговци

1. В договор между търговци, за целите на настоящия раздел условие на договор се счита за неравноправно само ако:
 - а) то съставлява част от условия на договора, които не са уговорени индивидуално по смисъла на член 7; и
 - б) е от такова естество, че неговото прилагане грубо нарушава добрата търговска практика, противно на добросъвестността и почтеността в оборота.
2. При оценката на неравноправността на условие на договора за целите на настоящия раздел, се вземат предвид:
 - а) естеството на дължимата по договора престация;
 - б) съществуващите към момента на сключване на договора обстоятелства;

- в) останалите условия на договора; и
- г) условията на всеки друг договор, от който договорът зависи.

Част IV Задължения и средства за правна защита на страните по договор за продажба или по договор за предоставяне на цифрово съдържание

Глава 9 Общи разпоредби

Член 87

Неизпълнение и съществено неизпълнение

1. Неизпълнение на задължение означава всяко неизпълнение на това задължение, независимо дали за него се носи отговорност или не, като това включва:
 - а) неизвършена доставка или забава в доставката на стоките;
 - б) непредоставяне или забава в предоставянето на цифровото съдържание;
 - в) доставка на стоки, които не съответстват на договора;
 - г) доставка на цифрово съдържание, което не съответства на договора;
 - д) неплащане или забавено плащане на цената; и
 - е) всяко друго претендирано изпълнение, което не съответства на договора.
2. Неизпълнението на задължение от едната страна е съществено, ако:
 - а) то съществено лишава другата страна от онова, което тя има право да очаква по договора, освен ако в момента на сключване на договора неизправната страна не е предвиждала и не е могло да се очаква да е предвиждала тази последица; или
 - б) то е от такова естество, че е ясно, че не може да се разчита на бъдещо изпълнение от неизправната страна.

Член 88

Неизпълнение, за което страната е освободена от отговорност

1. Страната не отговаря за неизпълнение на задължение, ако то се дължи на възпрепятстване извън контрола ѝ и ако от тази страна не е могло да се очаква да вземе възпрепятстването предвид в момента на сключването на договора, нито да избегне или да преодолее възпрепятстването или последиците му.
2. Ако възпрепятстването е само временно, страната не отговаря за неизпълнението за времето, през което възпрепятстването е налице. Ако обаче

забавата се равнява на съществено неизпълнение, другата страна може да го счита за такова.

3. Страната, която не е в състояние да изпълни задълженията си, е длъжна да стори нужното уведомяване за възпрепятстването и за последиците му върху възможността ѝ да изпълни да достигне у другата страна своевременно, след като първата страна е узнала или е могло да се очаква да е узнала за тези обстоятелства. Другата страна има право на обезщетение за всички вреди, произтичащи от нарушаването на това задължение.

Член 89

Промяна на обстоятелствата

1. Страната трябва да изпълни задълженията си, дори изпълнението да се е оскъпило, било защото разходите по него са се увеличили, или защото стойността на това, което трябва да получи в замяна, е намаляла.

Когато поради изключителна промяна на обстоятелствата изпълнението стане извънмерно скъпо, страните са длъжни да започнат преговори с цел приспособяването или прекратяването на договора.

2. Ако страните не постигнат споразумение в разумен срок, тогава по искане на всяка от страните съдът може:
 - а) да приспособи договора, така че да го съвмести с онова, което страните разумно са щели да се споразумеят в момента на сключване на договора, ако бяха взели предвид промяната на обстоятелствата; или
 - б) да прекрати договора по смисъла на член 8 към дата и при условия, определени от съда.
3. Параграфи 1 и 2 се прилагат само ако:
 - а) промяната на обстоятелствата е настъпила след момента на сключване на договора;
 - б) по това време страната, която разчита на промяната на обстоятелствата, не е взела предвид и не е могло да се очаква да вземе предвид възможността за такава промяна на обстоятелствата или нейния мащаб; и
 - в) засегнатата страна не е поела и не може разумно да се счита, че е поела риска за такава промяна на обстоятелствата.
4. За целите на параграфи 2 и 3 понятието „съд“ включва арбитражен съд.

Член 90

Разширено прилагане на правилата относно плащането и относно отказаните стоки или цифрово съдържание

1. Освен ако не е предвидено друго, правилата относно плащането на цената от купувача в глава 12 се прилагат със съответните изменения и към други видове плащания.
2. Член 97 се прилага със съответните изменения към случаи, в които дадено лице е във владение на стоки или цифрово съдържание поради неприемането им от друго лице, което е било длъжно да стори това.

Глава 10 Задължения на продавача

РАЗДЕЛ 1 ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 91

Основни задължения на продавача

Продавачът на стоки или доставчикът на цифрово съдържание (наричан „продавачът“ в настоящата част) трябва:

- а) да достави стоките или да предостави цифровото съдържание;
- б) да прехвърли собствеността на стоките, включително материалния носител, на който се предоставя цифровото съдържание;
- в) да гарантира, че стоките или цифровото съдържание съответстват на договора;
- г) да гарантира, че купувачът има право да използва цифровото съдържание в съответствие с договора; и
- д) да предаде необходимите документи, представляващи или свързани със стоките, или документи, свързани с цифровото съдържание, в съответствие с изискванията на договора.

Член 92

Изпълнение от трето лице

- 1. Продавачът може да възложи изпълнението другиму, освен ако съгласно условията на договора се изисква лична престация на продавача.
- 2. Продавач, който е поверил изпълнението другиму, продължава да отговаря за него.
- 3. В отношенията между търговец и потребител страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на параграф 2, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

РАЗДЕЛ 2 ДОСТАВКА

Член 93

Място на доставка

- 1. Когато мястото на доставка не може да се определи по друг начин, то се намира:

- а) в случай на потребителски договор за продажба или на договор за предоставяне на цифрово съдържание, който е договор от разстояние или договор извън търговския обект или по който продавачът се е задължил да осигури превоза до купувача, в местопребиваването на потребителя в момента на сключването на договора;
 - б) във всички останали случаи,
 - i) когато договорът за продажба включва превоз на стоките от превозвач или от няколко последователни превозвача, в най-близкия събирателен пункт на първия превозвач;
 - ii) когато договорът не включва превоз, в мястото на стопанска дейност на продавача в момента на сключване на договора.
2. Ако продавачът има повече от едно място на стопанска дейност, мястото на стопанска дейност за целите на параграф 1, буква б) е онова, което има най-тесна връзка със задължението за доставка.

Член 94
Начин на доставка

1. Освен ако не е уговорено друго, продавачът изпълнява задължението за доставка:
- а) в случай на потребителски договор за продажба или на договор за предоставяне на цифрово съдържание, който е договор от разстояние или договор извън търговския обект или по който продавачът се е задължил да осигури превоза до купувача, като прехвърли физическото владение или контрол върху стоките или цифровото съдържание на потребителя;
 - б) в други случаи, в които договорът включва превоз на стоките от превозвач, като предаде стоките на първия превозвач за предаването им на купувача и като предаде на купувача документа, който му е необходим, за да може купувачът да получи стоките от превозвача, който ги държи; или
 - в) в случаите, които не попадат под буква а) или буква б), като предостави стоките или цифровото съдържание, или, когато е уговорено, че продавачът трябва да предостави само документи, представляващи стоките, документите на разположение на купувача.
2. В параграф 1, букви а) и в) всяко позоваване на потребителя или купувача включва и трето лице, различно от превозвача, посочено от потребителя или купувача в съответствие с договора.

Член 95
Време на доставка

1. Когато времето на доставка не може да се определи по друг начин, стоките или цифровото съдържание трябва да бъдат доставени своевременно след сключването на договора.
2. В договори между търговец и потребител, освен ако страните не са уговорили друго, търговецът трябва да достави стоките или цифровото съдържание не по-късно от 30 дни от сключването на договора.

Член 96
Задължения на продавача относно превоза на стоките

1. Когато по договора се изисква продавачът да осигури превоза на стоките, той трябва да сключи договорите, които са необходими за извършване на превоза до определеното място посредством подходящи според обстоятелствата транспортни средства и съгласно обичайните условия за такова транспортиране.
2. Когато в съответствие с договора продавачът предаде стоките на превозвач и ако стоките не са ясно определени като стоки, които трябва да се доставят по договора чрез поставяне на отличителни знаци върху тях, чрез транспортни документи или по друг начин, продавачът трябва да уведоми купувача за пратката, като посочи конкретно стоките.
3. Когато по договора не се изисква продавачът да сключи застраховка във връзка с превоза на стоките, по искане на купувача продавачът трябва да му предостави цялата налична информация, която е необходима, за да може купувачът да сключи такава застраховка.

Член 97
Стоки или цифрово съдържание, неприети от купувача

1. Продавач, който е във владение на стоки или цифрово съдържание, поради това, че купувачът не е приел доставката им, а е бил длъжен да стори това, трябва да предприеме разумно очакваните мерки за опазването и съхранението на стоките.
2. Продавачът е освободен от задължението за доставка, ако той:
 - а) вложи стоките или цифровото съдържание у трето лице за съхраняването им при разумни условия за сметка на купувача и уведоми купувача за това; или
 - б) продаде стоките или цифровото съдържание при разумни условия, след като е уведомил купувача за това, и му плати нетните приходи.
3. Продавачът може да търси връщане на уместно направените разходи или да ги приспадне срещу приходите от продажбата.

Член 98
Последици за преминаването на риска

Последиците от доставката за преминаването на риска се уреждат в глава 14.

РАЗДЕЛ 3 СЪОТВЕТСТВИЕ НА СТОКИТЕ И ЦИФРОВОТО СЪДЪРЖАНИЕ

Член 99
Съответствие с договора

1. За да съответстват на договора, стоките или цифровото съдържание трябва:
 - а) да бъдат от предвиденото в договора количеството, качеството и вид;
 - б) да бъдат пакетирани или опаковани по предвидения в договора начин; и
 - в) да бъдат доставени с предвидените в договора аксесоари, указания за монтаж или други указания.
2. За да съответстват на договора, стоките или цифровото съдържание трябва също така да отговарят на изискванията на членове 100, 101 и 102, освен доколкото страните не са уговорили друго.
3. В потребителски договор за продажба всяко споразумение, което се отклонява от изискванията на членове 100, 102 и 103 в тежест на потребителя, е действително само ако в момента на сключването на договора потребителят е знаел за особеното състояние на стоките или цифровото съдържание и е приел стоките или цифровото съдържание за съответстващи на договора при сключването му.
4. В потребителски договор за продажба страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на параграф 3, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

Член 100
Изисквания за съответствие на стоките и цифровото съдържание

Стоките или цифровото съдържание трябва:

- а) да са годни за конкретната употреба, съобщена на продавача в момента на сключването на договора, освен когато от обстоятелствата е видно, че купувачът не е разчитал или не е било благоразумно да разчита на уменията и преценката на продавача;
- б) да са годни за обичайната употреба, за която обикновено служат стоките или цифровото съдържание от същия вид;
- в) да притежават качествата на стоките или цифровото съдържание, представени от продавача на купувача като мостра или образец;

- г) да са пакетирани или опаковки по обичайния за такива стоки начин или, когато няма такъв начин — по начин, подходящ за запазването и защитата на стоките.
- д) да бъдат доставени със съответните аксесоари, указания за монтаж или други указания, които е нормално купувачът да очаква да получи;
- е) да притежават съответните качества и работни характеристики, посочени в предоговорните изявления, които са част от договора по силата на член 69; и
- ж) да притежават съответните качества и работни характеристики, които е нормално купувачът да очаква. При преценката какво е нормално потребителят да очаква от цифровото съдържание се взема предвид фактът дали цифровото съдържание е било предоставено срещу плащането на определена цена или не.

Член 101

Неправилен монтаж при потребителски договор за продажба

1. Когато стоките или цифровото съдържание, предоставени по потребителски договор за продажба, са неправилно монтирани, всяко несъответствие, породено от неправилния монтаж, се счита за несъответствие на самите стоки или цифрово съдържание, ако:
 - а) стоките или цифровото съдържание са били монтирани от продавача или на негова отговорност; или
 - б) стоките или цифровото съдържание са били предназначени да бъдат монтирани от потребителя и неправилният им монтаж се дължи на недостатък в указанията за монтаж.
2. Страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на настоящия член, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

Член 102

Права или претенции на трети лица

1. Стоките и цифровото съдържание трябва да бъдат необременени с права или претенции на трети лица, които не са явно неоснователни.
2. Що се отнася до права или претенции, основаващи се на интелектуална собственост, при спазване на условията на параграфи 3 и 4 стоките и цифровото съдържание трябва да бъдат необременени с права или претенции на трети лица, които не са явно неоснователни:
 - а) по силата на правото на държавата, където стоките или цифровото съдържание ще се използват съгласно договора, или, при отсъствието на такава уговорка — по силата на правото на държавата на мястото на стопанска дейност на купувача или, в договори между търговец и потребител — на местопребиваването на потребителя, посочено от него в момента на сключването на договора; и

- б) за които продавачът е знаел или е могло да се очаква да е знаел в момента на сключването на договора.
3. В договори между търговци параграф 2 не се прилага, когато в момента на сключването на договора купувачът е знаел или е можело да се очаква да е знаел за правата или претенциите, основаващи се на интелектуална собственост.
4. В договори между търговец и потребител параграф 2 не се прилага, когато в момента на сключването на договора потребителят е знаел за правата или претенциите, основаващи се на интелектуална собственост.
5. В договори между търговец и потребител страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на настоящия член, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

Член 103

Граници на съответствието на цифровото съдържание

Не се счита, че цифровото съдържание не съответства на договора единствено поради това, че след сключването на договора се е появило актуализирано цифрово съдържание.

Член 104

Знание на купувача за несъответствие в договор между търговци

В договор между търговци продавачът не отговаря за несъответствие на стоките, ако в момента на сключването на договора купувачът е знаел или не е могъл да не знае за несъответствието.

Член 105

Релевантен момент за установяване на съответствие

1. Продавачът отговаря за всяко несъответствие, което съществува в момента на преминаване на риска върху купувача по глава 14.
2. В потребителски договор за продажба всяко несъответствие, което бъде установено в срок от шест месеца след преминаването на риска върху купувача, се предполага за съществувало към този момент, освен ако това е несъвместимо с естеството на стоките или цифровото съдържание или с естеството на несъответствието.
3. В случай, който се урежда от член 101, параграф 1, буква а), всяко позоваване в параграфи 1 или 2 от настоящия член на момента на преминаване на риска върху купувача следва да се разбира като позоваване на момента на приключване на монтажа. В случай, който се урежда от член 101, параграф 1, буква б), то следва да се разбира като позоваване на момента, в който потребителят е имал разумно време за монтажа.

4. Когато цифровото съдържание впоследствие трябва да бъде актуализирано от търговеца, търговецът трябва да гарантира, че цифровото съдържание продължава да съответства на договора през целия срок на договора.
5. В договор между търговец и потребител страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на настоящия член, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

Глава 11 Средства за правна защита на купувача

РАЗДЕЛ 1 ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 106

Преглед на средствата за правна защита на купувача

1. В случай на неизпълнение на задължение от продавача, купувачът може да извърши всяко от следните действия:
 - а) да търси изпълнение, което включва специфично изпълнение, ремонт или замяна на стоките или цифровото съдържание, в съответствие с раздел 3 от настоящата глава;
 - б) да задържи изпълнението на собствените си задължения в съответствие с раздел 4 от настоящата глава;
 - в) да прекрати договора в съответствие с раздел 5 от настоящата глава и да иска връщането на всички вече платени суми в съответствие с глава 17;
 - г) да намали цената в съответствие с раздел 6 от настоящата глава; и
 - д) да търси обезщетение в съответствие с глава 16.
2. Ако купувачът е търговец:
 - а) правата на купувача да упражни някое от средствата за правна защита, с изключение на задържането на изпълнението, се упражняват при спазване на правото на продавача да поправи, уредено в раздел 2 от настоящата глава; и
 - б) правата на купувача да се позове на несъответствие се упражняват при спазване на изискванията за проверка и уведомяване, уредени в раздел 7 от настоящата глава.
3. Ако купувачът е потребител:
 - а) правата на купувача не се упражняват в зависимост от правото на продавача да поправи; и
 - б) изискванията за проверка и уведомяване, уредени в раздел 7 от настоящата глава, не се прилагат.
4. Ако продавачът не следва да отговаря за неизпълнението, купувачът може да упражни всяко от средствата за правна защита, посочени в параграф 1, с изключение на това да търси изпълнение и обезщетение.

5. Купувачът не може да упражни никое от средствата за правна защита, посочени в параграф 1, доколкото той е причинил неизпълнението на продавача.
6. Средствата за правна защита, които не са несъвместими, могат да се упражняват паралелно.

Член 107

Ограничаване на средствата за правна защита във връзка с цифрово съдържание, което не се предоставя срещу плащането на определена цена

Когато цифровото съдържание не се предоставя срещу плащането на определена цена, купувачът не може да упражни средствата за правна защита, уредени в член 106, параграф 1, букви а)–г). Купувачът може да търси обезщетение по член 106, параграф 1, буква д) само за загуби или вреди, причинени на имуществото на купувача, включително на хардуер, софтуер и данни, поради несъответствие на предоставеното цифрово съдържание, с изключение на всички ползи, от които е бил лишен купувачът поради вредите.

Член 108

Повелителен характер

В договор между търговец и потребител страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на настоящата глава, да се отклонят от нея или да изменят последиците ѝ, преди потребителят да отнесе несъответствието до вниманието на търговеца.

РАЗДЕЛ 2 ПОПРАВЯНЕ ОТ ПРОДАВАЧА

Член 109

Поправяне от продавача

1. Продавач, който е предложил предсрочно изпълнение и който е бил уведомен, че то не съответства на договора, може да направи ново и съответстващо на договора предложение, ако това може да стане в срока, определен за изпълнение.
2. В случаите, които не са уредени от параграф 1, продавач, който е предложил изпълнение, което не съответства на договора, може своевременно, след като бъде уведомен за несъответствието, да предложи да го поправи за своя собствена сметка.
3. Уведомяване за прекратяване на договора не обезсилва предложението за поправяне.
4. Купувачът може да откаже предложение за поправяне само ако:

- а) поправянето не може да бъде осъществено бързо и без значително неудобство за купувача;
 - б) купувачът има основание да се опасява, че не може да се разчита на бъдещото изпълнение на продавача; или
 - в) забавата в изпълнението се равнява на съществено неизпълнение.
5. Продавачът разполага с разумен срок, за да осъществи поправянето.
6. Купувачът може да задържи изпълнението на собствените си задължения в очакване на поправянето, но правата му, които са несъвместими с предоставянето на продавача на срок за поправяне, се спират до изтичането на този срок.
7. Независимо от поправянето, купувачът си запазва правото да търси обезщетение за забава, както и за всяка вреда, причинена или непредотвратена при поправянето.

РАЗДЕЛ 3 ТЪРСЕНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Член 110

Търсене на изпълнение на задълженията на продавача

1. Купувачът може да търси изпълнение на задълженията на продавача.
2. Изпълнението, което може да се търси, включва безвъзмездното отстраняване на несъответствие в изпълнение, което не отговаря на договора.
3. Не може да се търси изпълнение, когато:
- а) изпълнението би било невъзможно или е станало противно на закона; или
 - б) тежестта или разходите за изпълнение биха били несъизмерими с ползата, която купувачът би получил.

Член 111

Избор на потребителя между ремонт и замяна

1. Когато в потребителски договор за продажба търговецът е длъжен да отстрани несъответствие по член 110, параграф 2, потребителят може да избира между ремонт и замяна, освен ако избраната престация би била противна на закона или невъзможна или ако в сравнение с другата налична възможност би довела до разходи за продавача, които биха били несъразмерни, като се имат предвид:
- а) стойността, която стоките биха имали, ако нямаше несъответствие;
 - б) значимостта на несъответствието; и

- в) дали алтернативното отстраняване на несъответствието би могло да бъде осъществено без значително неудобство за потребителя.
2. Ако потребителят е поискал отстраняване на несъответствието чрез ремонт или замяна по параграф 1, потребителят може да упражни други средства за правна защита само ако търговецът не е осъществил ремонта или замяната в разумен срок, не по-дълъг от 30 дни. Потребителят обаче може да задържи изпълнението на собствените си задължения през това време.

Член 112

Връщане на заменена стока

1. Когато продавачът е поправил несъответствието чрез замяна, той има право и задължение да прибере обратно заменената стока на собствени разходи.
2. Купувачът не дължи плащане за ползването на заменената вещь през периода от време преди замяната.

РАЗДЕЛ 4 ЗАДЪРЖАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА КУПУВАЧА

Член 113

Право да се задържи изпълнението

1. Купувач, който трябва да изпълни едновременно със или след като продавачът изпълни, има право да задържи изпълнението на собствените си задължения, докато продавачът предложи изпълнение или изпълни.
2. Купувач, който трябва да изпълни, преди продавачът да изпълни, и който основателно се опасява, че на падежа на задълженията на продавача, продавачът няма да изпълни, може да задържи изпълнението на собствените си задължения, доколкото основателните му опасения продължават.
3. По силата на настоящия член изпълнението може да бъде задържано изцяло или частично, доколкото това е обосновано от неизпълнението. Когато задълженията на продавача следва да бъдат изпълнени на отделни части или могат по друг начин да бъдат разделени, купувачът може да задържи изпълнението на собствените си задължения само по отношение на тази част, която не е била изпълнена, освен ако неизпълнението на продавача е такова, че обосновава задържане на изпълнението на купувача изцяло.

РАЗДЕЛ 5 ПРЕКРАТЯВАНЕ

Член 114

Прекратяване поради неизпълнение

1. Купувачът може да прекрати договора по смисъла на член 8, ако неизпълнението по договора от страна на продавача е съществено по смисъла на член 87, параграф 2.
2. В потребителски договор за продажба и в договор за предоставяне на цифрово съдържание между търговец и потребител, когато има неизпълнение, поради това че стоките не съответстват на договора, потребителят може да прекрати договора, освен ако несъответствието е незначително.

Член 115

Прекратяване поради забава при доставката след уведомяване за определяне на допълнителен срок за изпълнение

1. Купувачът може да прекрати договора в случай на забава при доставката, която сама по себе си не е съществена, ако купувачът отправи уведомяване, определяйки допълнителен разумно дълъг срок за изпълнение, и продавачът не изпълни в определения срок.
2. Допълнителният срок, посочен в параграф 1, се счита за разумно дълъг, ако продавачът не възрази срещу него своевременно.
3. Когато в уведомяването се предвижда автоматично прекратяване, ако продавачът не изпълни в определения в уведомяването срок, прекратяването е действително след изтичането на този срок, без по-нататъшно уведомяване.

Член 116

Прекратяване поради очаквано неизпълнение

Ако продавачът е обявил или е ясно поради други причини, че няма да изпълни, и ако неизпълнението би било такова, че да обоснове прекратяване, купувачът може да прекрати договора преди настъпването на момента за изпълнение.

Член 117

Обхват на правото на прекратяване

1. Когато задълженията на продавача по договора следва да бъдат изпълнени на отделни части или могат по друг начин да бъдат разделени, тогава, ако е налице основание за прекратяване по настоящия раздел на дадена част, към която може да се отнесе част от цената, купувачът може да прекрати договора само по отношение на тази част.

2. Параграф 1 не се прилага, ако не може да се очаква купувачът да приеме изпълнението на останалите части или естеството на неизпълнението обосновава прекратяването на целия договор.
3. Когато задълженията по договора на продавача не могат да бъдат разделени или не може да бъде отнесена част от цената, купувачът може да прекрати договора само ако естеството на неизпълнението обосновава прекратяването на целия договор.

Член 118

Уведомяване за прекратяване

Правото да се прекрати договора по настоящия раздел се упражнява чрез уведомяване на продавача.

Член 119

Загубване на правото на прекратяване

1. Купувачът губи правото да прекрати договора по настоящия раздел, ако уведомяването не бъде отправено в разумен срок след възникването на правото или след като купувачът е узнал или е могло да се очаква да е узнал за неизпълнението, в зависимост от това кое от двете събития настъпи по-късно.
2. Параграф 1 не се прилага:
 - а) когато купувачът е потребител; или
 - б) когато изобщо не е било предложено изпълнение.

РАЗДЕЛ 6 НАМАЛЕНИЕ НА ЦЕНАТА

Член 120

Право да се намали цената

1. Купувач, който приеме изпълнение, което не съответства на договора, може да намали цената. Намалението трябва да е съразмерно на спада в стойността на полученото в изпълнение към момента, в който то е извършено, в сравнение със стойността на това, което е щяло да бъде получено при съответно на договора изпълнение.
2. Купувач, който има право да намали цената по параграф 1 и който вече е платил сума, надвишаваща намалената цена, може да търси от продавача това, което е надплатил.
3. Купувач, който намали цената, не може заедно с това да получи обезщетение за вредите, обезщетени по този начин, като обаче запазва правото си на обезщетение за всички други вреди, които е понесъл.

РАЗДЕЛ 7 ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРОВЕРКА И УВЕДОМЯВАНЕ В ДОГОВОР МЕЖДУ ТЪРГОВЦИ

Член 121

Проверка на стоките в договори между търговци

1. В договор между търговци се очаква купувачът да провери стоките или да поръча те да бъдат проверени, във възможно най-кратък срок, който не трябва да е по-дълъг от четиринадесет дни след датата на доставка на стоките, предоставяне на цифровото съдържание или на свързаните услуги.
2. Ако договорът включва превоз на стоки, проверката може да бъде отложена до пристигането на стоките по тяхното местоназначение.
3. Ако стоките са пренасочени за транзит или реекспедирани от купувача, преди той да е имал разумна възможност да ги провери, и в момента на сключването на договора продавачът е знаел или е могло да се очаква да е знаел за възможността за такова пренасочване или реекспедиране, проверката може да бъде отложена до пристигането на стоките по тяхното ново местоназначение.

Член 122

Изискване за уведомяване за наличието на несъответствие в договори за продажба между търговци

1. В договор между търговци купувачът не може да се позове на несъответствие, ако не уведоми продавача в разумен срок за наличието му, като посочи естеството на несъответствието.

Срокът започва да тече, когато стоките бъдат доставени или когато купувачът открие или е могло да се очаква да е открил несъответствието, в зависимост от това кое от двете събития настъпи по-късно.

2. Купувачът губи правото да се позове на несъответствие, ако не уведоми продавача за наличието му в срок от две години от момента на действителното предаване на стоките на купувача в съответствие с договора.
3. Когато страните са се уговорили, че стоките трябва да останат годни за конкретната употреба или за тяхната обичайна употреба за определен срок, срокът за уведомяване по параграф 2 не изтича преди края на уговорения срок.
4. Параграф 2 не се прилага по отношение на претенции или права на трети лица, посочени в член 102.
5. Купувачът не е длъжен да уведомява продавача, че не всички стоки са били доставени, ако купувачът има основание да смята, че останалите стоки ще бъдат доставени.

6. Продавачът не може да се позовава на настоящия член, ако несъответствието се отнася до обстоятелства, за които продавачът е знаел или е могло да се очаква да е знаел, и които той не е разкрил на купувача.

Глава 12 Задължения на купувача

РАЗДЕЛ 1 ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 123

Основни задължения на купувача

1. Купувачът трябва:
 - а) да плати цената;
 - б) да получи доставката на стоките или на цифровото съдържание; и
 - в) да получи документите, представляващи или свързани със стоките, или документите, свързани с цифровото съдържание, в съответствие с изискванията на договора.
2. Параграф 1, буква а) не се прилага към договори за предоставяне на цифрово съдържание, когато цифровото съдържание не се предоставя срещу плащането на определена цена.

РАЗДЕЛ 2 ПЛАЩАНЕ НА ЦЕНАТА

Член 124

Платежни средства

1. Плащането се извършва чрез платежните средства, указани в условията на договора, или, ако няма такива указания — чрез всяко средство, използвано в рамките на търговския оборот по мястото на плащане, като се има предвид естеството на сделката.
2. Продавач, който приеме чек или друго нареждане за плащане или обещание за плащане, се предполага да го прави само под условие, че те бъдат изпълнени. Продавачът може да предяви първоначалното задължение за плащане, ако нареждането или обещанието не бъдат изпълнени.
3. Първоначалното задължение на купувача се погасява, ако продавачът приеме обещание за плащане от трето лице, с което продавачът има предварителна договорка да приеме обещанието на третото лице като платежно средство.
4. В договор между търговец и потребител потребителят не дължи по отношение на използването на определени платежни средства плащането на такси, които надвишават разходите, понесени от търговеца за използването на такива средства.

Член 125
Място на плащане

1. Когато мястото на плащане не може да се определи по друг начин, то се намира в мястото на стопанска дейност на продавача в момента на сключване на договора.
2. Ако продавачът има повече от едно място на стопанска дейност, мястото на плащане е мястото на стопанска дейност на продавача, което има най-тясна връзка със задължението за плащане.

Член 126
Момент на плащане

1. Плащането на цената се дължи в момента на доставката.
2. Продавачът може да откаже предложение за плащане преди падежа, ако има законен интерес от това.

Член 127
Плащане от трето лице

1. Купувачът може да възложи плащането другиму. Купувач, който е поверил плащането другиму, продължава да отговаря за него.
2. Продавачът не може да откаже плащане от трето лице, ако:
 - а) третото лице действа със съгласието на купувача; или
 - б) третото лице има законен интерес да плати и купувачът не е платил или е ясно, че няма да плати на падежа.
3. Плащането от трето лице в съответствие с параграфи 1 или 2 освобождава купувача от задължението му към продавача.
4. Ако продавачът приеме плащане от трето лице при обстоятелства, които не са уредени в параграфи 1 или 2, купувачът се освобождава от задължението си към продавача, но продавачът отговаря пред купувача за всички вреди, причинени от приемането.

Член 128
Прихващане на плащането

1. Когато купувачът трябва да направи няколко плащания на продавача и направеното плащане не е достатъчно, за да покрие всички тях, в момента на плащането купувачът може да уведоми продавача срещу кое задължение следва да се прихване плащането.

2. Ако купувачът не извърши уведомяването по параграф 1, продавачът може чрез уведомяване на купувача в разумен срок да прихване изпълнението срещу едно от задълженията.
3. Прихващането по параграф 2 е недействително, ако то е срещу задължение, което все още не е изискуемо или което е спорно.
4. При липса на действително прихващане от която и да е от страните, плащането се прихваща срещу онова задължение, което отговаря на едно от следните изисквания по реда на изброяването им:
 - а) задължението, което е изискуемо или ще стане изискуемо най-рано;
 - б) задължението, за което продавачът не е обезпечен или е обезпечен в най-малка степен;
 - в) задължението, което е най-обременително за купувача;
 - г) задължението, което е възникнало първо.Ако задължението не отговаря на никое от тези изисквания, плащането се прихваща срещу всички задължения съразмерно.
5. Плащането може да бъде прихванато по параграфи 2, 3 или 4 срещу задължение, което не подлежи на принудително изпълнение поради изтекла давност, само ако не съществува друго задължение, срещу което плащането би могло да бъде прихванато в съответствие с тези параграфи.
6. Във връзка с всяко едно задължение плащането от купувача се прихваща най-напред срещу разноските, после — срещу лихвите и най-после — срещу главницата, освен ако продавачът не извърши прихващането другояче.

РАЗДЕЛ 3 ПОЛУЧАВАНЕ НА ДОСТАВКАТА

Член 129

Получаване на доставката

Купувачът изпълнява задължението си да получи доставката, като:

- а) извърши всички действия, които е необходимо, за да може продавачът да изпълни задължението си за доставка; и
- б) получи стоките или документите, представляващи стоките или цифровото съдържание, в съответствие с изискванията на договора.

Член 130

Предсрочна доставка и доставка на грешно количество

1. Ако продавачът достави стоките или предостави цифровото съдържание преди определения срок, купувачът трябва да приеме доставката, освен ако има законен интерес да я откаже.
2. Ако продавачът достави по-малко от предвиденото в договора количество от стоките или цифровото съдържание, купувачът трябва да приеме доставката, освен ако има законен интерес да я откаже.
3. Ако продавачът достави по-голямо от предвиденото в договора количество от стоките или цифровото съдържание, купувачът може да задържи или да откаже допълнителното количество.
4. Ако купувачът задържи допълнителното количество, то се счита за доставено по договора и трябва да бъде платено по договорната цена.
5. Параграф 4 не се прилага в потребителски договор за продажба, ако купувачът основателно смята, че продавачът е доставил допълнителното количество съзнателно и не по погрешка, като е знаел, че то не е било поръчано.
6. Настоящият член не се прилага към договори за предоставяне на цифрово съдържание, когато цифровото съдържание не се предоставя срещу плащането на определена цена.

Глава 13 Средства за правна защита на продавача

РАЗДЕЛ 1 ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 131

Преглед на средствата за правна защита на продавача

1. В случай на неизпълнение на задължение от купувача, продавачът може да извърши всяко от следните действия:
 - а) да търси изпълнение в съответствие с раздел 2 от настоящата глава;
 - б) да задържи изпълнението на собствените си задължения в съответствие с раздел 3 от настоящата глава;
 - в) да прекрати договора в съответствие с раздел 4 от настоящата глава; и
 - г) да търси лихва върху цената или обезщетение в съответствие с глава 16.
2. Ако купувачът не следва да отговаря за неизпълнението, продавачът може да упражни всяко от средствата за правна защита, посочени в параграф 1, с изключение на това да търси изпълнение и обезщетение.
3. Продавачът не може да упражни никое от средствата за правна защита, посочени в параграф 1, доколкото той е причинил неизпълнението на купувача.
4. Средствата за правна защита, които не са несъвместими, могат да се упражняват паралелно.

РАЗДЕЛ 2 ТЪРСЕНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Член 132

Търсене на изпълнение на задълженията на купувача

1. Продавачът има право да търси плащането на цената на падежа и да търси изпълнението на всяко друго задължение, поето от купувача.
2. Когато купувачът още не е получил стоките или цифровото съдържание и е ясно, че той не желае да приеме изпълнението, продавачът независимо от това може да поиска купувачът да получи доставката и да търси плащането на цената, освен ако продавачът би могъл без съществени усилия или разноски да сключи заместваща сделка.

РАЗДЕЛ 3 ЗАДЪРЖАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ПРОДАВАЧА

Член 133

Право да се задържи изпълнението

1. Продавач, който трябва да изпълни едновременно със или след като купувачът изпълни, има право да задържи изпълнението на собствените си задължения, докато купувачът предложи изпълнение или изпълни.
2. Продавач, който трябва да изпълни, преди купувачът да изпълни, и който основателно се опасява, че на падежа на задълженията на купувача, купувачът няма да изпълни, може да задържи изпълнението на собствените си задължения, доколкото основателните му опасения продължават. Правото на задържане на изпълнението се губи обаче, ако купувачът даде надлежно обезпечение на дължимата престация или даде надлежна гаранция.
3. По силата на настоящия член изпълнението може да бъде задържано изцяло или частично, доколкото това е обосновано от неизпълнението. Когато задълженията на купувача следва да бъдат изпълнени на отделни части или могат по друг начин да бъдат разделени, продавачът може да задържи изпълнението на собствените си задължения само по отношение на тази част, която не е била изпълнена, освен ако неизпълнението на купувача е такова, че обосновава задържане на изпълнението на продавача изцяло.

РАЗДЕЛ 4 ПРЕКРАТЯВАНЕ

Член 134

Прекратяване поради съществено неизпълнение

Продавачът може да прекрати договора по смисъла на член 8, ако неизпълнението по договора от страна на купувача е съществено по смисъла на член 87, параграф 2.

Член 135

Прекратяване поради забава след уведомяване за определяне на допълнителен срок за изпълнение

1. Продавачът може да прекрати договора в случай на забава на изпълнението, която сама по себе си не е съществена, ако продавачът отправи уведомяване, определяйки допълнителен разумно дълъг срок за изпълнение, и купувачът не изпълни в определения срок.
2. Срокът се счита за разумно дълъг, ако купувачът не възрази срещу него своевременно. В отношенията между търговец и потребител допълнителният срок за изпълнение не трябва да изтича преди края на тридесетдневния срок по член 167, параграф 2.

3. Когато в уведомяването се предвижда автоматично прекратяване, ако купувачът не изпълни в определения в уведомяването срок, прекратяването е действително след изтичането на този срок, без по-нататъшно уведомяване.
4. В потребителски договор за продажба страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на настоящия член, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

Член 136

Прекратяване поради очаквано неизпълнение

Ако купувачът е обявил или е ясно поради други причини, че няма да изпълни, и ако неизпълнението би било съществено, продавачът може да прекрати договора преди настъпването на момента за изпълнение.

Член 137

Обхват на правото на прекратяване

1. Когато задълженията на купувача по договора следва да бъдат изпълнени на отделни части или могат по друг начин да бъдат разделени, тогава, ако е налице основание за прекратяване по настоящия раздел на дадена част, към която може да се отнесе делима част от задълженията на продавача, продавачът може да прекрати договора само по отношение на тази част.
2. Параграф 1 не се прилага, ако неизпълнението е съществено за целия договор.
3. Когато задълженията по договора на купувача не следва да бъдат изпълнени на отделни части, продавачът може да прекрати договора само ако неизпълнението е съществено за целия договор.

Член 138

Уведомяване за прекратяване

Правото да се прекрати договора по настоящия раздел се упражнява чрез уведомяване на купувача.

Член 139

Загубване на правото на прекратяване

1. Когато изпълнението е било предложено късно или предложеното изпълнение поради други причини не съответства на договора, продавачът губи правото да прекрати договора по настоящия раздел, освен ако уведомяването за прекратяване бъде отправено в разумен срок след като продавачът е узнал или е могло да се очаква да е узнал за предложението или за несъответствието.
2. Продавачът губи правото да прекрати договора чрез уведомяване по член 136, освен ако той уведоми за прекратяването в разумен срок след възникване на правото.

3. Когато купувачът не е платил цената или не е изпълнил по някакъв друг съществен начин, продавачът си запазва правото да прекрати договора.

Глава 14 Преминаване на риска

РАЗДЕЛ 1 ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 140

Последици от преминаването на риска

Загубата или повредата на стоките или цифровото съдържание след преминаването на риска върху купувача не го освобождава от задължението да плати цената, освен ако загубата или повредата се дължи на действие или бездействие на продавача.

Член 141

Определяне на стоките или цифровото съдържание по договора

Рискът не преминава върху купувача, докато стоките или цифровото съдържание не бъдат ясно определени като стоките или цифровото съдържание, които следва да се доставят по договора, независимо от това дали с първоначалното споразумение, чрез уведомяване на купувача или по друг начин.

РАЗДЕЛ 2 ПРЕМИНАВАНЕ НА РИСКА В ПОТРЕБИТЕЛСКИ ДОГОВОРИ ЗА ПРОДАЖБА

Член 142

Преминаване на риска в потребителски договор за продажба

1. В потребителски договор за продажба рискът преминава в момента, в който потребителят или трето лице, различно превозвача, посочено от потребителя, влезе във физическо владение на стоките или на материалния носител, на който се предоставя цифровото съдържание.
2. В договор за предоставяне на цифрово съдържание, което не се доставя на материален носител, рискът преминава в момента, в който потребителят или трето лице, посочено от потребителя за тази цел, получи контрол върху цифровото съдържание.
3. Освен когато договорът е договор от разстояние или договор извън търговския обект, параграфи 1 и 2 не се прилагат, когато потребителят не изпълни задължението си да получи стоките или цифровото съдържание и той не е освободен от отговорност по член 88. В такъв случай рискът преминава в момента, в който потребителят или третото лице, посочено от потребителя, е щяло да влезе във физическо владение на стоките или да получи контрол върху цифровото съдържание, ако задължението за получаването им е било изпълнено.

4. Когато потребителят осигурява превоза на стоките или цифровото съдържание, предоставено на материален носител, и търговецът не е предоставил такъв избор, рискът преминава, когато стоките или цифровото съдържание, предоставено на материален носител, бъдат предадени на превозвача, без да се засягат правата на потребителя срещу превозвача.
5. Страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на настоящия член, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

РАЗДЕЛ 3 ПРЕМИНАВАНЕ НА РИСКА ПРИ ДОГОВОРИ МЕЖДУ ТЪРГОВЦИ

Член 143

Момент на преминаване на риска

1. В договори между търговци рискът преминава, когато купувачът получи доставката на стоките или цифровото съдържание или документите, които представляват стоките.
2. Параграф 1 се прилага при спазване на условията на членове 144, 145 и 146.

Член 144

Стоки, оставени на разположение на купувача

1. Ако стоките или цифровото съдържание са оставени на разположение на купувача и купувачът знае за това, рискът преминава върху него в момента, в който е трябвало стоките или цифровото съдържание да бъдат получени, освен ако купувачът е имал право да откаже получаването на доставката по член 113.
2. Ако стоките или цифровото съдържание са оставени на разположение на купувача на място, различно от мястото на стопанска дейност на продавача, рискът преминава в момента, в който доставката трябва да бъде направена, и купувачът е наясно с факта, че стоките или цифровото съдържание са оставени на негово разположение на това място.

Член 145

Превоз на стоките

1. Настоящият член се прилага към договор за продажба, който включва превоз на стоки.
2. Ако продавачът не е длъжен да предаде стоките в конкретно място, рискът преминава върху купувача, когато стоките бъдат предадени на първия превозвач за предаване на купувача в съответствие с договора.
3. Ако продавачът е длъжен да предаде стоките на превозвач в конкретно място, рискът не преминава върху купувача, докато стоките не бъдат предадени на превозвача в това място.

4. Обстоятелството, че продавачът може да задържи документите, чрез които се контролира разполагането със стоките, не засяга преминаването на риска.

Член 146

Стоки, продадени по време на превоза

1. Настоящият член се прилага към договор за продажба, който включва стоки, продадени по време на превоза.
2. Рискът преминава върху купувача от момента, в който стоките бъдат предадени на първия превозвач. Когато обаче това е видно от обстоятелствата, рискът преминава върху купувача при сключването на договора.
3. Ако в момента на сключването на договора продавачът е знаел или е могло да се очаква да е знаел, че стоките са били изгубени или повредени и не е разкрил този факт на купувача, загубата или повредата са на риск на продавача.

Част V Задължения и средства за правна защита на страните по договор за свързани услуги

Глава 15 Задължения и средства за правна защита на страните

РАЗДЕЛ 1 ПРИЛАГАНЕ НА НЯКОИ ОБЩИ ПРАВИЛА НА ДОГОВОРИТЕ ЗА ПРОДАЖБА

Член 147

Прилагане на някои общи правила на договорите за продажба

1. Правилата на глава 9 се прилагат за целите на настоящата част.
2. При прекратяването на договор за продажба или договор за предоставяне на цифрово съдържание се прекратява и всеки договор за свързани услуги.

РАЗДЕЛ 2 ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ДОСТАВЧИКА НА УСЛУГИ

Член 148

Задължение за постигане на резултат и задължение за грижа и умения

1. Доставчикът на услуги трябва да постигне конкретния резултат, предвиден в договора.
2. При отсъствието на изрично или мълчаливо договорно задължение за постигането на конкретен резултат, доставчикът на услуги трябва да изпълни свързаната услуга с грижата и уменията, които един разумен доставчик на услуги би употребил, и в съответствие със законовите или други задължителни правни норми, които се прилагат към свързаната услуга.
3. При преценката на дължимата грижа и умения, които се изискват от доставчика на услуги, наред с другото се вземат предвид:
 - а) естеството, величината, честотата и предвидимостта на рисковете, свързани с изпълнението на свързаната услуга за клиента;
 - б) ако е настъпила вреда, разходите за предпазни мерки, които биха предотвратили настъпването на тази вреда или на подобни вреди; и
 - в) необходимото време за изпълнение на свързаната услуга.
4. Когато в договор между търговец и потребител свързаната услуга включва монтажа на стоки, той трябва да бъде изпълнен така, че монтираните стоки да съответстват на договора, според предвиденото в член 101.

5. В отношенията между търговец и потребител страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на параграф 2, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

Член 149

Задължение за предотвратяване на вреди

Доставчикът на услуги трябва да предприеме дължимите предпазни мерки, за да предотврати повредата на стоките или цифровото съдържание, физическото увреждане или всяка друга вреда или загуба в хода или вследствие на изпълнение на свързаната услуга.

Член 150

Изпълнение от трето лице

1. Доставчикът на услуги може да възложи изпълнението другиму, освен ако се изисква лична престация на доставчика на услуги.
2. Доставчик на услуги, който е поверил изпълнението другиму, продължава да отговаря за него.
3. В отношенията между търговец и потребител страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на параграф 2, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

Член 151

Задължение за предоставяне на фактура

Когато за свързаната услуга се дължи плащането на отделна цена и цената не представлява обща сума, уговорена в момента на сключване на договора, доставчикът на услуги трябва да предостави на клиента фактура, в която се обяснява по ясен и разбираем начин как е изчислена цената.

Член 152

Задължение за предупреждаване за неочаквани или икономически неизгодни разходи

1. Доставчикът на услуги трябва да предупреди клиента и да потърси неговото съгласие, за да продължи да действа, ако:
 - а) разходите за свързаната услуга се окажат по-големи от това, което доставчикът на услуги вече е заявил на клиента; или
 - б) след като бъде предоставена, свързаната услуга ще струва по-скъпо от стойността на стоките или цифровото съдържание, доколкото това е известно на доставчика на услуги.

2. Доставчик на услуги, който не получи съгласието на клиента в съответствие с параграф 1, няма право да получи цена, надвишаваща вече заявените разноси, или, според случая, стойността на стоките или цифровото съдържание след предоставяне на свързаната услуга.

РАЗДЕЛ 3 ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА КЛИЕНТА

Член 153

Плащане на цената

1. Клиентът трябва да плати цената, която се дължи за свързаната услуга в съответствие с договора.
2. Плащането на цената се дължи, когато свързаната услуга е изпълнена и предметът на свързаната услуга е предоставен на разположение на клиента.

Член 154

Осигуряване на достъп

Когато, за да може да изпълни свързаната услуга, е необходимо доставчикът на услуги да получи достъп до помещенията на клиента, клиентът трябва да осигури такъв достъп по разумно време.

РАЗДЕЛ 4 СРЕДСТВА ЗА ПРАВНА ЗАЩИТА

Член 155

Средства за правна защита на клиента

1. В случай на неизпълнение на задължение от доставчика на услуги, клиентът разполага, с измененията, предвидени в настоящия член, със същите средства за правна защита, предоставени на купувача по глава 11, а именно:
 - а) да търси специфично изпълнение;
 - б) да задържи изпълнението на собствените си задължения;
 - в) да прекрати договора;
 - г) да намали цената; и
 - д) да търси обезщетение.
2. Без да се засяга параграф 3, средствата за правна защита на клиента се упражняват при спазване на правото на доставчика на услуги да поправи, независимо от това дали клиентът е потребител или не.

3. В случай на неправилен монтаж при потребителски договор за продажба, предвиден в член 101, средствата за правна защита на потребителя не се упражняват в зависимост от правото на доставчика на услуги да поправи.
4. Клиентът, ако е потребител, има право да прекрати договора поради несъответствие в предоставената свързана услуга, освен ако несъответствието е незначително.
5. Глава 11 се прилага с необходимите изменения, по-специално:
 - а) в договори между търговец и потребител, по отношение на правото на доставчика на услуги да поправи, разумният срок по член 109, параграф 5 не трябва да е по-дълъг от 30 дни;
 - б) по отношение на поправянето на несъответствие на договора изпълнение членове 111 и 112 не се прилагат; и
 - в) член 156 се прилага вместо член 122.

Член 156

Изискване за уведомяване за наличието на несъответствие в договори за свързани услуги между търговци

1. В договор за свързани услуги между търговци клиентът може да се позове на несъответствие само ако уведоми доставчика на услуги в разумен срок за наличието му, като посочи естеството на несъответствието.

Срокът започва да тече, когато свързаната услуга бъде изпълнена или когато клиентът открие или е могло да се очаква да е открил несъответствието, в зависимост от това кое от двете събития настъпи по-късно.
2. Доставчикът на услуги не може да се позовава на настоящия член, ако несъответствието се отнася до обстоятелства, за които доставчикът на услуги е знаел или е могло да се очаква да е знаел, и които той не е разкрил на клиента.

Член 157

Средства за правна защита на доставчика на услуги

1. В случай на неизпълнение от клиента, доставчикът на услуги разполага, с измененията, предвидени в параграф 2, със същите средства за правна защита, предоставени на продавача по глава 13, а именно:
 - а) да търси изпълнение;
 - б) да задържи изпълнението на собствените си задължения;
 - в) да прекрати договора; и
 - г) да търси лихва върху цената или обезщетение.

2. Глава 13 се прилага с необходимите изменения. По-специално член 158 се прилага вместо член 132, параграф 2.

Член 158

Право на клиента да откаже изпълнение

1. Клиентът може по всяко време да уведоми доставчика на услуги, че повече не желае изпълнението или по-нататъшното изпълнение на свързаната услуга.
2. При уведомяване по параграф 1:
 - а) доставчикът на услуги повече няма право, нито задължение да предоставя свързаната услуга; и
 - б) клиентът, ако няма основание за прекратяване на договора по силата на друга разпоредба, продължава да дължи плащането на цената с приспаднатите разноси, които доставчикът на услуги е спестил или е могло да се очаква да спести поради това, че не е длъжен да завърши изпълнението.
3. В отношенията между търговец и потребител страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на настоящия член, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

Част VI Обезщетение и лихви

Глава 16 Обезщетение и лихви

РАЗДЕЛ 1 ОБЕЗЩЕТЕНИЕ

Член 159

Право на обезщетение

1. Кредиторът има право на обезщетение за вредите, причинени от неизпълнението на задължение от длъжника, освен ако длъжникът е освободен от отговорност.
2. Вредите, за които се дължи обезщетение, включват бъдещи вреди, за които длъжникът е могъл да предположи, че ще настъпят.

Член 160

Общо мерило за обезщетението

Общото мерило за обезщетението за вреди поради неизпълнение на задължение е сумата, която поставя кредитора в положението, в което той щеше да се намира, ако задължението е било надлежно изпълнено, или, ако това не е възможно — колкото се може по-близо до това положение. Такова обезщетение обхваща претърпяната от кредитора загуба и пропуснатата от него полза.

Член 161

Предвидимост на вредите

Длъжникът отговаря само за вредите, които е предвиждал или е могло да се очаква да предвиди в момента на сключването на договора като последица от своето неизпълнение.

Член 162

Вреди в тежест на кредитора

Длъжникът не отговаря за понесените от кредитора вреди, доколкото кредиторът е съпричинил неизпълнението или последиците от него.

Член 163

Намаление на вредите

1. Длъжникът не отговаря за понесените от кредитора вреди, доколкото кредиторът е могъл чрез разумни мерки да ги намали.

2. Кредиторът може да търси всички уместно направени от него разноски при опита си да намали вредите.

Член 164
Заместваща сделка

Кредитор, който е прекратил договора изцяло или отчасти и е сключил заместваща сделка в разумен срок и по уместен начин, може, доколкото има право на обезщетение, да търси разликата между стойността на това, което щеше да бъде дължимо по прекратения договор, и стойността на това, което е дължимо по заместващата сделка, както и обезщетение за всички други вреди.

Член 165
Текуща цена

Когато кредиторът е прекратил договора и не е сключил заместваща сделка, но дължимата престация има текуща цена, той може, доколкото има право на обезщетение, да търси разликата между договорната цена и текущата цена към момента на прекратяване на договора, както и обезщетение за всички други вреди.

РАЗДЕЛ 2 ЛИХВИ ЗА ЗАБАВЕНО ПЛАЩАНЕ: ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 166
Лихви за забавено плащане

1. При забавено плащане на парична сума кредиторът има право, без да е необходимо да дава предизвестие, на лихва върху тази сума от момента на падежа до момента на плащането при лихвения процент, посочен в параграф 2.
2. Лихвеният процент за забавено плащане е:
 - а) когато обичайното местопребиваване на кредитора се намира в държава-членка, чиято валута е еврото, или в трета държава, лихвеният процент, прилаган от Европейската централна банка към нейната последната основна операция по рефинансиране, извършена преди първия календарен ден на въпросното полугодие, или пределният лихвен процент, получен при тръжни процедури с променлив процент за последните основни операции по рефинансиране на Европейската централна банка, плюс два процентни пункта;
 - б) когато обичайното местопребиваване на кредитора се намира в държава-членка, чиято валута не е еврото, еквивалентният лихвен процент, определен от националната централна банка на тази държава-членка, плюс два процентни пункта.
3. Кредиторът може да получи обезщетение за всички други вреди.

Член 167
Лихва, когато длъжникът е потребител

1. Когато длъжникът е потребител, лихва за забавено плащане се дължи при лихвения процент, предвиден в член 166, само когато той не е освободен отговорност.
2. Лихвата започва да се начислява 30 дни, след като кредиторът е уведомил длъжника за задължението му да плати лихва и за нейната ставка. Уведомяването може да бъде извършено преди датата на падежа.
3. Условие на договора, което определя по-висок лихвен процент от предвиденото в член 166 или по-ранен начален момент за неговото начисляване от посочения в параграф 2 на настоящия член, не е правно обвързващо, доколкото това би било неравноправно по смисъла на член 83.
4. Лихвите за забавено плащане не може да се капитализират, за да носят лихви.
5. Страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на настоящия член, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

РАЗДЕЛ 3 ЗАБАВЕНО ПЛАЩАНЕ ОТ ТЪРГОВЦИ

Член 168
Лихвен процент и начисляване

1. Когато търговец е в забава с плащането на цената, дължима по договор за доставка на стоки, за предоставяне на цифровото съдържание или на свързани услуги, и той не е освободен от отговорност по член 88, лихвата се дължи при лихвения процент, посочен в параграф 5 от настоящия член.
2. Лихва при лихвения процент, посочен в параграф 5, започва да се начислява от деня, следващ датата за плащане или изтичането на срока за плащане, определен в договора. Ако няма такава дата или срок, лихва при този лихвен процент започва да се начислява:
 - а) 30 дни след датата на получаване от длъжника на фактурата или на равностойно искане за плащане; или
 - б) 30 дни след датата на получаване на стоките, цифровото съдържание или свързаните услуги, ако датата, предвидена в буква а), е по-ранна или е несигурна, или ако не е сигурно дали длъжникът е получил фактура или равностойно искане за плащане.
3. Когато съответствието на стоките, цифровото съдържание или свързаните услуги с договора трябва да бъде установено чрез приемане или проверка, тридесетдневният срок, предвиден в параграф 2, буква б), започва да тече от датата на приемане или датата, на която процедурата за проверка е приключила. Максималната продължителност на процедурата за проверка не може да превишава тридесет дни от датата на доставка на стоките,

предоставяне на цифровото съдържание или на свързаните услуги, освен ако страните изрично не уговорят друго и това споразумение не е неравноправно по смисъла на член 170.

4. Сроктът за плащане, определен по параграф 2, не може да превишава 60 дни, освен ако страните изрично не уговорят друго и това споразумение не е неравноправно по смисъла на член 170.
5. Лихвеният процент за забавено плащане е:
 - а) когато обичайното местопребиваване на кредитора се намира в държава-членка, чиято валута е еврото, или в трета държава, лихвеният процент, прилаган от Европейската централна банка към нейната последната основна операция по рефинансиране, извършена преди първия календарен ден на въпросното полугодие, или пределният лихвен процент, получен при тръжни процедури с променлив процент за последните основни операции по рефинансиране на Европейската централна банка, плюс осем процентни пункта;
 - б) когато обичайното местопребиваване на кредитора се намира в държава-членка, чиято валута не е еврото, еквивалентният лихвен процент, определен от националната централна банка на тази държава-членка, плюс осем процентни пункта.
6. Кредиторът може да получи обезщетение за всички други вреди.

Член 169

Обезщетение за разноските по събирането

1. Когато лихвата се дължи в съответствие с член 168, кредиторът има право да получи от длъжника, най-малкото, фиксирана сума от 40 EUR или равностойната на тях сума в съответната валута, уговорена за договорната цена, като обезщетение за разноските на кредитора по събирането.
2. Кредиторът има право да получи от длъжника разумно обезщетение за всички разноски по събирането, надвишаващи фиксираната сума, посочена в параграф 1, и понесени вследствие на забавеното плащане на длъжника.

Член 170

Неравноправни условия на договора, свързани с лихви за забавено плащане

1. Условие на договора, свързано с датата или срока за плащане, лихвения процент за забавено плащане или обезщетението за разноските по събирането, не е обвързващо, доколкото е неравноправно. Условието е неравноправно, ако то грубо нарушава добрата търговска практика, противно на добросъвестността и почтеността в оборота, като се имат предвид всички обстоятелства по случая, включително естеството на стоките, цифровото съдържание или свързаната услуга.

2. За целите на параграф 1 условие на договора, в което се предвижда момент или срок за плащане или лихвен процент, които са по-неблагоприятни за кредитора от момента, срока или лихвения процент, посочени в членове 167 или 168, или условие, в което се предвижда по-нисък размер на обезщетението за разносните по събирането от размера, посочен в член 169, се счита за неравноправно.
3. За целите на параграф 1 условие на договора, с което се изключват лихви за забавено плащане или обезщетение за разносните по събирането, винаги се счита за неравноправно.

Член 171

Повелителен характер

Страните не могат да изключат прилагането на настоящия раздел, да се отклонят от него или да изменят последиците му.

Част VII Връщане

Глава 17 Връщане

Член 172

Връщане при унищожаемост или прекратяване

1. Когато договорът е бил унищожен или прекратен от една от страните, всяка страна е длъжна да върне това, което тази страна („получател“) е получила от другата страна.
2. Задължението за връщане на полученото по договора включва всички естествени и граждански плодове от полученото.
3. При прекратяването на договор, чието изпълнение е на вноски или на части, не се изисква връщане на полученото по договора във връзка с вноската или част, за която задълженията и на двете страни са били изцяло изпълнени, или когато цената за вече изпълненото остава изискуема по член 8, параграф 2, освен ако естеството на договора е такова, че частичното изпълнение няма стойност за една от страните.

Член 173

Плащане на паричната равностойност

1. Когато полученото по договора, включително плодовете, когато е релевантно, не може да се върне или, в случай на цифрово съдържание, независимо от това дали е било предоставено на материален носител или не, получателят трябва да плати неговата парична равностойност. Когато връщането е възможно, но би изисквало неоправдани усилия или разходи, получателят може да избере да плати паричната равностойност, при условие че това няма да навреди на имуществените интереси на другата страна.
2. Паричната равностойност на стоките е стойността, която те биха имали на датата, на която е трябвало да се плати паричната равностойност, ако стоките бяха запазени от получателя без погиване или повреда до тази дата.
3. Когато договор за свързани услуги е бил унищожен или прекратен от клиента, след като свързаната услуга е била изцяло или частично изпълнена, паричната равностойност на полученото по договора е сумата, която клиентът е спестил от получаване на свързаната услуга.
4. В случай на цифрово съдържание паричната равностойност на полученото е сумата, която потребителят е спестил чрез използване на цифровото съдържание.
5. Когато получателят е получил заместваща престация в пари или в натура в замяна на стоките или цифровото съдържание и е знаел или е могло да се

очаква да е знаел за основанието за унищожаемост или прекратяване, другата страна може да избере да получи заместващата престация или паричната равностойност на заместващата престация. Получател, който е получил заместваща престация в пари или в натура в замяна на стоки или цифрово съдържание и не е знаел или не е могло да се очаква да е знаел за основанието за унищожаемост или прекратяване, може да избере да върне паричната равностойност на заместващата престация или самата заместваща престация.

6. В случай на цифрово съдържание, което не е било предоставено срещу плащането на определена цена, не се извършва връщане.

Член 174

Плащане за ползване и лихви върху получени парични средства

1. Получател, използвал дадени стоки, трябва да плати на другата страна паричната равностойност за това ползване, независимо от времетраенето му, когато:
 - а) получателят е причинил възникването на основанието за унищожаемост или прекратяване;
 - б) преди началото на периода на ползване получателят е знаел за наличието на основание за унищожаемост или прекратяване; или
 - в) като се имат предвид естеството на стоките, естеството и мащаба на ползването и наличието на средства за правна защита, различни от прекратяване на договора, би било несправедливо да се позволи на получателя да използва стоките безвъзмездно за този период от време.
2. Получател, който е длъжен да върне парични средства, трябва да плати лихва при посочения в член 166 лихвен процент, когато:
 - а) другата страна е длъжна да плати за ползване; или
 - б) причината за унищожението на договора е у получателя поради измама, заплашване и непочтено възползване.
3. За целите на настоящата глава получателят не е длъжен да плати за ползването на получените стоки или лихва върху получени парични средства при никакви други обстоятелства, освен описаните в параграфи 1 и 2.

Член 175

Обезщетение за разноски

1. Когато получател е направил разноски във връзка със стоки или цифрово съдържание, той има право на обезщетение, доколкото другата страна се е възползвала от направените разноски, при условие че разноските са направени, когато получателят не е знаел или не е могло да се очаква да е знаел за основанието за унищожаемост или прекратяване.

2. Получател, който е знаел или е могло да се очаква да е знаел за основанието за унищожаемост или прекратяване, има право на обезщетение само за разносните, необходими за опазване на стоките или цифровото съдържание от повреда или от понижаване на тяхната стойност, при условие че получателят не е имал възможност да се допита предварително до другата страна за съвет.

Член 176

Справедливо изменение

Всяко задължение за връщане или за плащане по настоящата глава може да бъде изменено, доколкото неговото изпълнение би било явно несправедливо, като се има предвид по-специално дали страната не е причинила или не е знаела за основанието за унищожаемост или прекратяване.

Член 177

Повелителен характер

В отношенията между търговец и потребител страните не могат в тежест на потребителя да изключат прилагането на настоящата глава, да се отклонят от нея или да изменят последиците ѝ.

Част VIII Давност

Глава 18 Давност

РАЗДЕЛ 1 ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 178

Права, които се погасяват по давност

Главното вземане и произтичащите от него допълнителни вземания се погасяват по давност с изтичането на определен срок в съответствие с настоящата глава.

РАЗДЕЛ 2 ДАВНОСТНИ СРОКОВЕ И НАЧАЛО НА ДАВНОСТНИТЕ СРОКОВЕ

Член 179

Давностни срокове

1. Краткият давностен срок е две години.
2. Дългият давностен срок е десет години или в случай на право на обезщетение за телесна повреда — тридесет години.

Член 180

Начало на давностните срокове

1. Краткият давностен срок започва да тече от момента, в който кредиторът е узнал или е могло да се очаква да е узнал за обстоятелствата, в резултат на които вземането е станало изискуемо.
2. Дългият давностен срок започва да тече от момента, в който длъжникът трябва да изпълни, или в случай на вземане за вреди — от момента на събитието, което поражда вземането.
3. Когато длъжникът отговаря за продължително изпълнение на задължение за действие или бездействие, се счита, че кредиторът има отделно право спрямо всяко неизпълнение на задължението.

РАЗДЕЛ 3 СПИРАНЕ НА ДАВНОСТНИТЕ СРОКОВЕ

Член 181

Спиране на сроковете в случай на съдебни или други производства

1. И двата давностни срока спират да текат от момента, в който започне съдебно производство за установяване на вземането.
2. Давностният срок спира да тече до издаването на окончателно решение или до решаването на спора по друг начин. Когато производството приключи в рамките на последните шест месеца от давностния срок без решение по съществото на делото, давностният срок спира да тече до изтичането на шест месеца след приключване на производството.
3. Параграфи 1 и 2 се прилагат със съответните изменения към арбитражните производства, производствата по медиация, производствата, в които спор между две лица е предоставен за решаване на трето лице, чието решение е задължително за страните, и към всички други производства, започнати с цел получаване на решение, свързано с вземането или с цел избягване на несъстоятелност.
4. Понятието „медиация“ означава структурирано производство, независимо от неговото наименование или начина на позоваване, по което две или повече спорещи страни се опитват сами, на доброволни начала, да постигнат споразумение относно разрешаване на спора помежду им със съдействието на медиатор. Това производство може да бъде започнато от страните, предложено или разпоредено от съд, или предвидено от националното право. Медиацията приключва със споразумение на страните или с декларация на медиатора или на една от страните.

Член 182

Спиране на сроковете в случай на преговори

Ако страните водят преговори относно вземането или относно обстоятелства, от които може да възникне вземане, и двата давностни срока спират да текат до изтичането на една година след последното съобщение, разменено по време на преговорите, или след като едната страна е съобщила на другата, че не желае да продължи преговорите.

Член 183

Спиране на сроковете в случай на недееспособност

И двата давностни срока на вземане на недееспособно лице без назначен представител спират да текат до изтичането на една година след прекратяването на недееспособността или назначаването на представител.

РАЗДЕЛ 4 ПРЕКЪСВАНЕ НА ДАВНОСТНИТЕ СРОКОВЕ

Член 184

Прекъсване чрез признаване на вземането

Ако длъжникът признае вземането на кредитора чрез частично плащане, плащане на лихва, даване на обезпечение, прихващане или по всеки друг начин, започва да тече нов кратък давностен срок.

РАЗДЕЛ 5 ПОСЛЕДИЦИ НА ДАВНОСТТА

Член 185

Последици на давността

1. След изтичането на съответния давностен срок длъжникът има право да откаже изпълнението на съответното задължение, а кредиторът губи всички средства за правна защита за неизпълнение, с изключение на задържане на изпълнението.
2. Длъжникът няма право да иска обратно платеното или прехвърленото от него в изпълнение на съответното задължение само поради факта, че към момента на осъществяване на изпълнението давностният срок е бил изтекъл.
3. С погасяването на главното вземане се погасяват и вземанията за лихви и другите произтичащи от главното вземане допълнителни вземания.

РАЗДЕЛ 6 ИЗМЕНЕНИЕ ЧРЕЗ СПОРАЗУМЕНИЕ НА СТРАНИТЕ

Член 186

Споразумения относно давността

1. Правилата на настоящата глава могат да бъдат изменяни чрез споразумение между страните, по-специално чрез скъсяване или удължаване на давностните срокове.
2. Краткият давностен срок не може да се скъсява на по-малко от една година или да се удължава на повече от десет години.
3. Дългият давностен срок не може да се скъсява на по-малко от една година или да се удължава на повече от тридесет години.
4. Страните не могат да изключат прилагането на настоящия член, да се отклонят от него или да изменят последиците му.
5. В договор между търговец и потребител настоящият член не може да се прилага в тежест на потребителя.

Допълнение 1

Образец на указания за отказ

Право на отказ

Имате право да се откажете от настоящия договор, без да посочвате причини за това, в срок от 14 дни.

Срокът за отказ е 14 дни, считано от датата 1.

За да упражните правото си на отказ, трябва да ни уведомите ^[2] за решението си да се откажете от настоящия договор с ясно формулирано заявление (напр. писмо, изпратено по пощата, факс или електронно писмо). Можете да използвате приложения образец на формуляр за отказ, но това не е задължително. ^[3]

За да спазите срока за отказ, е достатъчно да изпратите съобщението си относно упражняването на право на отказ преди изтичането на срока за отказ.

Последици от отказа

Ако се откажете от настоящия договор, ние ще Ви върнем своевременно всички получени от Ваша страна плащания, включително разходите за доставка (с изключение на допълнителните разходи, свързани с избрания от Вас начин на доставка, ако той е различен от най-евтиния стандартен начин на доставка, предлаган от нас), като това във всички случаи ще стане не по-късно от 14 дни от датата, на която ни информирате за решението си да се откажете от настоящия договор. Ще извършим такова връщане като използваме същия начин на плащане, като този, който сте използвали при първоначалната трансакция, освен ако не сте изразили изричното си съгласие за друго. Във всички случаи не дължите плащане на никакви такси в резултат от връщането. ^[4]

^[5]

^[6]

Указания за попълване:

^[1]

Добавете един от следните текстове в кавички тук:

- а) при договор за свързани услуги или договор за снабдяване с вода, газ или електроенергия, когато те не се предлагат за продажба в ограничен обем или определено количество, за централно отопление или за цифрово съдържание, което не се предоставя на материален носител: „, на която е сключен договорът.“;
- б) при договор за продажба: „, на която Вие или трето лице, различно от превозвача и посочено от Вас, сте влезли във физическо владение на стоката.“;

- в) при договор, свързан с обща поръчка на множество стоки, които се доставят поотделно: „, на която Вие или трето лице, различно от превозвача и посочено от Вас, сте влезли във физическо владение на последната стока.“;
- г) при договор, свързан с доставката на стока, която се състои от множество партии или части: „, на която Вие или трето лице, различно от превозвача и посочено от Вас, сте влезли във фактическо владение на последната партия или част.“;
- д) при договор за редовна доставка на стоки в продължение на определен период от време: „, на която Вие или трето лице, различно от превозвача и посочено от Вас, сте влезли във фактическо владение на първата стока.“.

2) Попълнете Вашето име, селищен адрес и, ако имате такива, телефонен номер, факс и електронен адрес.

3) Ако давате възможност на потребителя по електронен път да попълни и подаде информация за своя отказ от договора на Вашия уебсайт, добавете следното: „Можете също така да попълните и подадете образеца на формуляр за отказ или друго ясно формулирано изявление на нашия уебсайт [добавете интернет адрес]. Ако използвате тази възможност, ние незабавно ще Ви изпратим на траен носител (напр. по електронна поща) потвърждаване на получаването на такъв отказ.“

4) При договор за продажба, в който не сте предложили да приберете стоките в случай на отказ, добавете следното: „Имаме право да задържим връщането до получаване на стоките обратно или докато не ни представите доказателства, че сте изпратили обратно стоките, в зависимост от това кое от двете събития е настъпило по-рано.“.

5) Ако потребителят е получил стоки във връзка с договора, добавете следното:

a) добавете:

- „Ние ще приберем стоките.“; или
- „Очакваме да ни изпратите обратно или да ни предадете стоките своевременно на ____ [добавете името и селищния адрес, когато е приложимо, на лицето, упълномощено от вас да ги получи], като във всички случаи това трябва да стане не по-късно от 14 дни след деня, в който сте ни информирали за отказа си от договора. Срокът се счита за спазен, ако ни изпратите обратно стоките преди изтичането на 14-дневния срок.“

б) добавете или:

- „Ние поемаме разходите по връщане на стоките.“; или
- „Вие ще трябва да поемете разходите по връщане на стоките.“; или

- Ако в договор от разстояние не предлагате да поемете разходите по връщането на стоките и те, поради своето естество, не могат обикновено да бъдат върнати по пощата: „Вие ще трябва да поемете преките разходи по връщане на стоките от ____ EUR [добавете сумата].“; или, ако разходите по връщане на стоките не могат да бъдат изчислени предварително в разумни граници: „Вие ще трябва да поемете разходите по връщане на стоките. Разходите се очаква да не бъдат по-големи от приблизително ____ EUR [добавете сумата].“; или
- Ако при договор извън търговски обект естеството на стоките не позволява обикновено те да бъдат върнати по пощата и ако те са били доставени на домашния адрес на потребителя в момента на сключването на договора: „Ще приберем стоките за наша сметка.“

в) „Вие носите отговорност за понижена стойност на стоките само ако това стане вследствие на боравене с тях, различно от необходимото, за да се установят тяхното естество, характеристики и функциониране.“

б) При договор за предоставяне на свързани услуги добавете следното: „Ако сте пожелали предоставянето на свързаните услуги да започне по време на срока за отказ, ще ни платите сума, която е пропорционална на предоставените до момента, в който сте ни уведомили за отказа си от настоящия договор, услуги спрямо всички дължими по договора престации.“.

Допълнение 2

Образец на формуляр за отказ

(попълнете и изпратете настоящия формуляр единствено ако желаете да се откажете от договора)

- До [името на търговеца, неговият селищен адрес и, ако има такива, номерът на факса и електронният му адрес се попълват от търговеца]:
- С настоящото уведомявам/уведомяваме*, че се отказвам/отказваме* от сключения от мен/нас* договор за покупка на следните стоки*/за предоставяне на следното цифрово съдържание/за предоставяне на следната свързана услуга*
- Поръчано на*/получено на*
- Име на потребителя(ите)
- Адрес на потребителя(ите)
- Подпис на потребителя(ите) (само в случай че настоящият формуляр се изпраща на хартиен носител)
- Дата

* Ненужното се зачерква.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

СТАНДАРТНА ИНФОРМАЦИОННА БЕЛЕЖКА

Договорът, който възнамерявате да сключите, ще се урежда от общото европейско право за продажбите, което е алтернативна на национално договорно право система, предоставена на разположение на потребителите за условията на трансгранична търговия. Тези общи правила са еднакви за целия Европейски съюз и са създадени, за да гарантират на потребителите висока степен на защита.

Тези правила се прилагат само ако изявите съгласие за това договорът да се урежда от общото европейско право за продажбите.

Възможно е да сте постигнали съгласие за сключването на договор по телефона или по всеки друг начин (напр. чрез кратко текстово съобщение — SMS), който не дава възможност предварително да се запознаете с настоящата бележка. В такъв случай договорът Ви ще бъде действителен само след като получите настоящата бележка и потвърдите своето съгласие.

Вашите основни права са описани по-долу.

ОБЩО ЕВРОПЕЙСКО ПРАВО ЗА ПРОДАЖБИТЕ: КРАТКО ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

Вашите права, преди да подпишете договора

Търговецът трябва да Ви предостави важната **информация по договора**, например относно стоката и нейната цена, включително относно всички данъци, такси и разходи, както и своите координати за връзка. Информацията трябва да бъде по-подробна, когато купувате нещо извън магазина на търговеца или ако изобщо не сте се срещали с търговеца лично, например ако купувате онлайн или по телефона. Имате право на обезщетение, ако тази информация е непълна или неточна.

Вашите права, след като подпишете договора

В повечето случаи разполагате с 14 дни, през които можете **откажете покупката, ако сте купили стоките** извън магазина на търговеца или ако до момента на покупката не сте се срещали с търговеца (например ако сте пазарували онлайн или по телефона). Търговецът трябва да Ви предостави информация и образец на формуляр за **отказ**²³. Ако търговецът не е сторил това, можете да развалите договора в рамките на една година.

Какво можете да направите, ако стоките са дефектни или не са доставени според уговореното? Можете да избирате между това: 1) да Ви доставят стоката, 2) да Ви я заменят или 3) да Ви я ремонтират. 4) Да искате намаление на цената. 5) Можете да развалите договора, да върнете стоката и да си получите обратно парите, освен ако недостатъкът е незначителен. 6) Можете да поискате обезщетение за претърпените вреди. Не дължите плащането на цената, докато не получите стоката без недостатъци.

²³

Тук добавете връзка.

Разполагате с подобни права, ако търговецът не е изпълнил свързана услуга, както е уговорено в договора. След като обаче сте подали рекламация до търговеца, обикновено той има право на допълнителен опит, за да изпълни задълженията си правилно. Само ако търговецът отново не успее да изпълни, имате право на избор между това 1) да поискате от търговеца отново да предостави свързаната услуга, 2) да не плащате цената, докато свързаната услуга не бъде изпълнена правилно, 3) да поискате намаление на цената или 4) да поискате обезщетение. 5) Можете също така да развалите договора и да си получите обратно парите, освен ако недостатъкът при предоставянето на свързаната услуга е незначителен. **Срок за предявяване на Вашите права, ако стоките са дефектни или не са доставени според уговореното:** След като разберете или е следвало да разберете, че търговецът не е извършил нещо, което е било уговорено в договора, разполагате с 2 години, за да предявите правата си. Когато подобни проблеми се проявят прекалено късно, последният възможен момент, за да предявите такова искане, е 10 години след момента, в който търговецът е трябвало да достави стоките, да предостави цифровото съдържание или свързаната услуга.

Защита срещу неравноправни условия на договорите: Неравноправните общи условия в договори на търговеца не са правно обвързващи за Вас.

Този списък с права е само кратко описание и следователно не е изчерпателен, нито пък съдържа всички подробности. Пълният текст на общото европейско право за продажбите можете да намерите тук. Моля, прочетете своя договор внимателно.

В случай на спор е препоръчително да потърсите правна консултация.